

บทที่ 4

หลักสูตรภาษาอังกฤษหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อ วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง ครั้งนี้มีผลกระทบต่อหลักสูตรที่ประกาศใช้ก่อนหน้านั้น เพราะมีการประกาศใช้แผนการศึกษาชาติฉบับ พ.ศ.2475 ด้วย ทำให้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับ แผนการศึกษาชาติ จนกระทั่งในปี พ.ศ.2479 กระทรวงธรรมการประกาศใช้แผนการศึกษา ชาติฉบับ พ.ศ.2479 มีการจัดระดับชั้นการศึกษาชั้นใหม่ จำเป็นจะต้องเปลี่ยนหลักสูตรฉบับที่ ใช้ก่อนหน้านั้น กระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้หลักสูตรใหม่ในปี พ.ศ.2480 นับเป็นหลักสูตรฉบับแรกในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในบทนี้จะกล่าวถึงหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ฉบับ พ.ศ.2480 ไปจนถึงหลักสูตร พ.ศ.2518 ซึ่งเป็นหลักสูตรฉบับสุดท้ายก่อนที่จะกลาย มาเป็นหลักสูตรในปัจจุบัน หลักสูตรในช่วงดังกล่าวรวมทั้งประกาศใช้ทั้งสิ้น 6 หลักสูตรดังนี้

1. หลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ.2480
2. หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491
3. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ.2493
4. หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498
5. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503
6. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518

ในแต่ละหลักสูตรจะกล่าวถึงส่วนสำคัญในสิ่งต่อไปนี้ คือ

- ก. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน
- ข. วิธีสอนและแบบเรียน
- ค. วิธีวัดและประเมินผล

รายละเอียดของแต่ละหลักสูตรมีดังต่อไปนี้

หลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

หลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2464 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2471 ได้ใช้ตลอดมาตั้งแต่ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง จนกระทั่งเมื่อถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2475 ได้มีการปรับปรุงใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ เป็นแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2475 ใน "ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาที่กรมศึกษาธิการ (เก่า) เขียนส่งไปลงบทความในหนังสือสถิติพยากรณ์ปี 2480-2481" (ม.ป.ป. : 1) กล่าวว่า ในส่วนของมัธยมศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรเดิมที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนกลาง 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี รวมเป็น 8 ปีนั้น ได้ลดลงเหลือเพียง 2 ตอนเท่านั้นคือ มัธยมตอนต้น 4 ปี และมัธยมตอนปลาย 4 ปี ยังคงใช้เวลา 8 ปีเท่าเดิม ในชั้นมัธยมตอนปลายโดยเฉพาะชั้นมัธยมปีที่ 7 และปีที่ 8 ยังคงแบ่งเป็น 3 แผนกคือ แผนกกลาง ภาษาและวิทยาศาสตร์ตามเดิม โดยถือว่าการสอบไล่ชั้นสุดท้ายของมัธยมศึกษา (ม.8) เทียบได้เท่ากับ การสอบไล่ชั้น "แมททริกคิวเลชัน"

เมื่อมีการใช้แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2475 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนั้น ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงยังคงใช้หลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2464 และ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2471 เช่นเดิมแม้จะมีการลดชั้นมัธยมศึกษาตอนกลางออกไปก็ตาม ในแผนการศึกษาชาติฉบับนี้กำหนดการสอนภาษาต่างประเทศว่า ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาจะต้องรู้ภาษาต่างประเทศ จะเป็นภาษาปัจจุบันหรือภาษาโบราณก็ได้อย่างน้อย 2 ภาษาจากที่กำหนดไว้ให้เลือกเรียนคือ ภาษาปัจจุบันได้แก่ อังกฤษ จีน ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ ส่วนภาษาโบราณได้แก่ บาลี สันสกฤต ฯลฯ โดยให้เหตุผลไว้ว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นอุดมศึกษาเหมาะสมที่จะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาและรอบรู้กิจการกว้างขวางทั้งในบ้านเมืองของตนเองและในต่างประเทศ จึงจะดำเนินกิจการที่กระทำให้เป็นผลดี และการที่จะมีความรู้กว้างขวางจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อค้นคว้าหาความรู้จากกิจการและตำรับตำราต่าง ๆ ถ้ายิ่งรู้หลายภาษาก็จะยิ่งรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในระดับมัธยมศึกษาได้กำหนดว่า ให้เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศที่ 1 ตั้งแต่ชั้นมัธยมต้น และให้เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศที่ 2 ตั้งแต่ชั้นมัธยมปลาย โดยอธิบายไว้ด้วยว่า ภาษาต่างประเทศที่ 1 นั้น หมายความว่า รักจะถือเอาภาษาใดเป็นสำคัญก็นับว่าภาษานั้นเป็นภาษาที่ 1 ให้เริ่ม

เรียนตั้งแต่มัธยมปีที่ 1 เรียนต่อเนื่องไปจนจบชั้นสูงสุดคือ ชั้นอุดมศึกษาเพื่อจะได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในภาษานั้น ส่วนภาษาที่ 2 ให้เริ่มเรียนตั้งแต่มัธยมปีที่ 5 เรียนต่อเนื่องไปจนกว่าจะจบชั้นสูงสุด ก็พอจะพูดจากรอ่านเขียนคล่องใช้งานได้ (กระทรวงธรรมการ ม.ป.ป. 2 : 38-40)

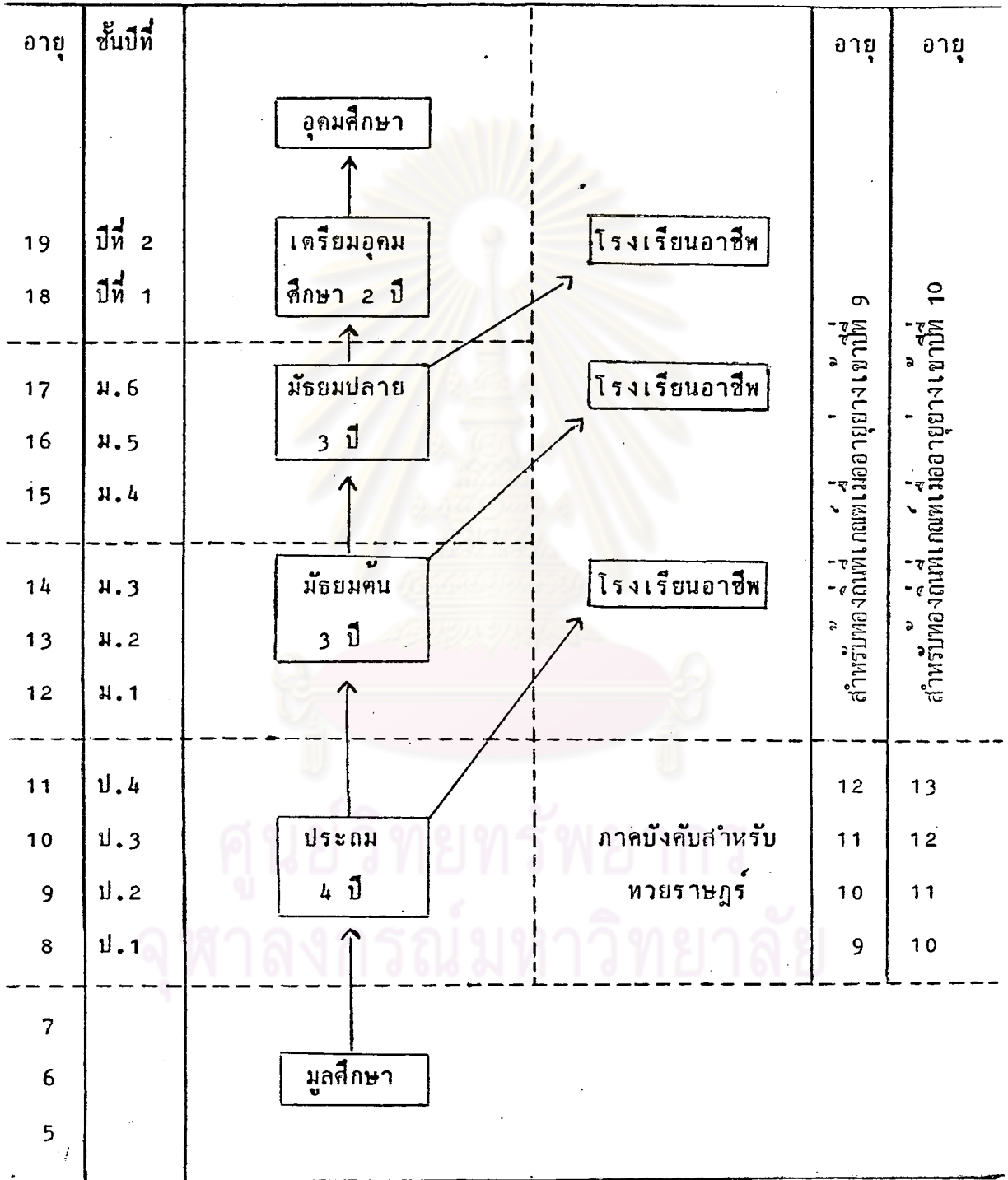
ในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายคือ ในชั้นมัธยมปีที่ 7 ยกเลิกแผนกกลาง เหลือเพียง 2 แผนกคือ แผนกภาษาและแผนกวิทยาศาสตร์เท่านั้น ส่วนมัธยมปีที่ 8 ยังคงมี 3 แผนก และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477 เป็นต้นไป ทั้งมัธยมปีที่ 7 และมัธยมปีที่ 8 ก็มีเพียง 2 แผนกเท่านั้น (กระทรวงธรรมการ ม.ป.ป. 19: 51, ม.ป.ป. 21: 13)

ใน "แก้ไขเพิ่มเติมข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาถึงปี 2487 ซึ่งเอาไปลงเป็นบทความในหนังสือสถิติพยากรณ์ บรรพ 21" (ม.ป.ป. : 1-2) ได้กล่าวว่า เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2479 กระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติฉบับใหม่ คือ แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 แผนการศึกษาชาติฉบับใหม่นี้ แบ่งชั้นมัธยมศึกษาเป็น 2 ตอนคือ ชั้นมัธยมตอนต้น 3 ปี ได้แก่ มัธยมปีที่ 1-2-3 และชั้นมัธยมตอนปลาย 3 ปี ได้แก่ มัธยมปีที่ 4-5-6 ส่วนชั้นมัธยมปีที่ 7 และ 8 ตามหลักสูตรเดิมนั้นได้เปลี่ยนชื่อใหม่เรียกว่า "ชั้นเตรียมอุดมศึกษา" นักเรียนที่เรียนสำเร็จชั้นมัธยมบริบูรณ์ทางสามัญศึกษา(ม.6)แล้ว มีความประสงค์จะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยเทคนิคใด จะต้องเข้าเรียนในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในความดูแลและมีประจำอยู่ในมหาวิทยาลัย หรือในสถานอุดมศึกษาต่าง ๆ ก่อน

ถึงแม้ว่าจะได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติฉบับใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 ก็ตาม แต่หลักสูตรสำหรับชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลายที่ปรับปรุงแก้ไขใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 นี้ ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2480 หลักสูตรใหม่นี้เรียกว่า "หลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480" แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 นี้ ได้กำหนดระดับชั้นการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ รวมทั้งได้กำหนดอายุของผู้เรียนไว้ด้วย สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ ม.ป.ป. 22: 3)

แผนภูมิที่ 5 แสดงระดับชั้นการศึกษาและอายุของผู้เรียน ตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479

แผนผังการศึกษาชาติ 2479

นอกจากนี้ ตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 นี้ ในระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งเป็นชั้นบังคับจะต้องปฏิบัติตามหลักสูตรของกระทรวงธรรมการที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน และสอนเป็นภาษาไทยทั้งหมด ยกเว้นโรงเรียนราษฎร์บางโรงเรียนที่เป็นของคนต่างด้าว กระทรวงได้อนุมัติให้ใช้หลักสูตรที่เทียบเท่ากัน และให้สอนภาษาต่างประเทศได้ 1 ภาษา สัปดาห์ละไม่เกิน 5 ชั่วโมงครึ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สอนภาษาจีนและภาษาอังกฤษได้ ดังนั้นจึงปรากฏว่าเด็กนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ส่วนมากได้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา จึงทำให้การสอนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นวิชาบังคับนั้น มิใช่เป็นการเริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษอย่างแท้จริงดังเช่นที่เคยเป็นอยู่แต่เดิม เพราะนักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาบ้างแล้ว (กรมวิชาการ 2504 : 96-97)

ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ. 2480 นี้ กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ ถ้าโรงเรียนใดมีความประสงค์ที่จะสอนภาษาต่างประเทศภาษาอื่นแทนภาษาอังกฤษก็ได้ แต่จะต้องให้กระทรวงธรรมการพิจารณาและอนุมัติเป็นราย ๆ ไป สำหรับวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรมัธยมต้น พ.ศ. 2480 นี้ ไม่กำหนดความมุ่งหมายในการสอนไว้ เพียงแต่กำหนดรายการที่ต้องสอนไว้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2482 ข : 8-10)

วิชาภาษาอังกฤษ

อ่านและพูด ให้สอนพูดตั้งแต่เริ่มเรียน ใช้สิ่งของและรูปภาพเป็นเครื่องประกอบการสอนนี้

ให้เด็กออกสำเนียงตัวอักษรให้ถูกต้อง สำเนียงตัวไคนักเรียนออกเสียงได้ยากควรฝึกให้มาก

เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ให้นักเรียนสามารถถามและตอบคำถามในเรื่องง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นไปของนักเรียนได้ และรู้จักนับจำนวนและเลขที่

การท่องจำ ให้เรียนรูกรวีนิพนธ์อย่างง่าย ๆ ไม่น้อยกว่าปีละ 200 บรรทัด และให้ท่องจำไม่น้อยกว่าปีละ 50 บรรทัด

การประสมคำและเขียนตามคำบอก ให้เรียนการประสมคำ (Word Building) ไปด้วยทุกชั้น และให้ยากขึ้นตามลำดับ

ให้นักเรียนเขียนเรื่องตอนใดตอนหนึ่งจากหนังสืออ่านสำหรับชั้น และให้สามารถเขียนเรื่องอื่น เช่น เรื่องที่มีประโยคใช้พูดกันอยู่ทุกวันด้วย

คัด ให้เขียนได้ทั้งตัวบรรจง และหวัดแกมบรรจง

แต่งและไวยากรณ์ ในสองปีแรกให้สอนด้วยปากเปล่า และไวยากรณ์ไม่ควรแยกสอนเป็นวิชาหนึ่งต่างหาก ให้สอนรวมกันไปกับแต่งที่เดียว

1. ให้รู้จักใช้คำง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักวากยวิภาค (Simple Uses of the Parts of Speech)

2. ให้สามารถแต่งประโยคปฏิเสธ และประโยคคำถามอย่างง่าย ๆ ได้
3. ให้รู้จักกริยาใช้ตามกาล Present, Past, Future และ Continuous Tenses อย่างง่ายได้
4. ให้สามารถขยายประโยคโดยวิธีใช้อนุประโยคอย่างง่ายประกอบ
5. ให้สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนคือ . , ? ก่อนที่จะให้นักเรียนแต่งเรื่อง ควรให้นักเรียนเขียนประโยคบรรยายการกระทำของบุคคล หรือบรรยายวัตถุที่ปรากฏในรูปภาพเป็นประโยค ๆ ก่อน แล้วจึงรวมเข้าเป็นเรื่อง

แปล ไม่ให้สอนแปลแยกเป็นวิชาหนึ่งต่างหาก ให้สอนแปลรวมกันไปกับแต่ง เพื่อแสดงให้เห็นการผูกประโยคและสำนวนของสองภาษาว่าต่างกันอย่างไร

จากข้อความที่ยกมา จะเห็นได้ว่า รายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมตอนต้นตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้นนี้ มีรายการสอนที่เพิ่มเติมขึ้นซึ่งหลักสูตรก่อนหน้านี้ไม่มี คือ การท่องจำบทกวีนิพนธ์ และการคัดอังกฤษ นอกจากนี้ยังกำหนดอีกว่า ในการสอนอ่านและพูดภาษาอังกฤษให้ใช้สื่อการสอนด้วยคือ วัสดุสิ่งของและรูปภาพเป็นเครื่องมือประกอบการสอน จึงนับได้ว่า หลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ. 2480 เป็นหลักสูตรฉบับแรกที่กำหนดให้ใช้สื่อการสอนประกอบการสอนภาษาอังกฤษด้วย

สำหรับอัตราเวลาเรียนชั้นมัธยมต้น ตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ. 2480 มีดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2482 ข : 1)

ตารางที่ 36 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นมัธยมต้น ตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ. 2480

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง		
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม	1.00	1.00	1.00
ภาษาไทย	6.00	6.00	6.00
ภาษาต่างประเทศ	5.00	5.00	5.00
คณิตศาสตร์	5.00	5.00	5.00
วิทยาศาสตร์	2.00	2.00	2.00
ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	3.00	3.00	3.00
วาดเขียน	1.00	1.00	1.00

ตารางที่ 36 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นมัธยมต้น ตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ.2480 (ต่อ)

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง		
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
การฝีมือ(ชาย)	2.00	2.00	2.00
การฝีมือและการเรือน(หญิง)			
ขับร้อง	1.00	1.00	1.00
สุขศึกษา	1.00	1.00	1.00
พลศึกษา	2.00	2.00	2.00
วิชาลูกเสือหรืออนุสภากาชาด	1.00	1.00	1.00
รวมเวลา	30.00	30.00	30.00

จากตารางที่ 36 จะเห็นได้ว่า ในระดับชั้นมัธยมต้นกำหนดให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เท่ากับวิชาคณิตศาสตร์แต่น้อยกว่าวิชาภาษาไทยอยู่ 1 ชั่วโมง วิชาภาษาต่างประเทศในที่นี้หมายถึงวิชาภาษาอังกฤษซึ่งบังคับให้เรียน แต่หากว่าโรงเรียนใดมีความประสงค์ที่จะสอนภาษาต่างประเทศอื่นแทนภาษาอังกฤษ ก็ต้องให้กระทรวงธรรมการพิจารณาและอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

ในชั้นมัธยมตอนปลาย ตามหลักสูตรชั้นมัธยมปลาย พ.ศ.2480 นี้ กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ ถ้าโรงเรียนใดมีความประสงค์จะสอนภาษาต่างประเทศภาษาอื่นแทนภาษาอังกฤษก็ได้แต่จะต้องให้กระทรวงธรรมการพิจารณาและอนุมัติเป็นราย ๆ ไปด้วย สำหรับวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมตอนปลายตามหลักสูตรชั้นมัธยมปลาย พ.ศ.2480 ไม่ได้กำหนดความมุ่งหมายในการสอนไว้ให้ เพียงแต่กำหนดรายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษไว้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2482 ค : 7-9)

วิชาภาษาอังกฤษ

อ่านและพูด ให้นักเรียนสามารถอ่านและอธิบายความในหนังสือที่กำหนดให้ และในชั้นสูงขึ้นไปก็ให้สามารถอ่านและอธิบายความเรื่องง่าย ๆ จากหนังสือที่ไม่เคยอ่านได้ควยตามลำดับยากง่าย

ให้นักเรียนสามารถสนทนาโต้ตอบได้พอควร

วรรณคดี ให้เรียนรบทกวีไม่น้อยกว่าปีละ 200 บรรทัด และให้ท่องจำไม่น้อย

กว่าปีละ 50 บรรทัด

เขียน ให้สามารถเขียนข้อความตอนใดตอนหนึ่งจากหนังสือที่เรียนแล้ว ให้สามารถเขียนข้อความจากหนังสืออ่านเล่นปัจจุบันอย่างง่ายชนิดที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาเลย และให้สามารถเขียนข้อความจากหนังสือพิมพ์รายวันและรายเดือน

แต่งและไวยากรณ์ ให้รู้จักการแต่งประโยคคำถามและปฏิเสธ กฎการเปลี่ยนกริยาตามกาล และวิธีใช้กาลเหล่านั้น

กรรตุวาจก และกรรมวาจก (Voice)

เลขในและเลขนอก (Direct and Indirect Speech)

ให้รู้จักแต่งประโยคโดยใช้อนุประโยคประกอบ

ให้รู้จักสัมพันธ์ และเปลี่ยนประโยคต่าง ๆ

ให้รู้จักการใช้คำส่วนต่าง ๆ ในไวยากรณ์

อุปสรรคอย่างง่าย ๆ (Prefixes)

เครื่องหมายวรรคตอน

การฝึกหัดในการแต่ง ให้นักเรียนสามารถแต่งเรื่องให้อ่านให้ฟังแล้วแต่งเรื่องพรรณนา หรือเล่าเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ แต่งเรียงความจากหัวข้อที่กำหนดให้ และเรียงความจากหนังสืออ่าน

ให้รู้จักย่อเรื่องจากหนังสือโต้ตอบ

ให้รู้จักเขียนจดหมายธรรมดาได้ถูกต้อง

แปล ให้มีการแปลสำนวนจากหนังสือต่าง ๆ และหนังสือพิมพ์ สุกแต่แต่ครูจะหามาให้แปล

จากข้อความที่ยกมานี้ จะเห็นได้ว่ารายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรชั้นมัธยมปลาย พ.ศ. 2480 นี้เป็นหลักสูตรเทียบเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาตอนกลางของหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2464 มีรายการที่ต้องสอนที่เพิ่มขึ้นจากเดิมคือ ต้องเรียนวรรณคดีซึ่งเป็นการท่องจำบทกวีนิพนธ์นั่นเอง แต่เดิมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนกลางไม่ต้องเรียนวรรณคดี หรือท่องจำบทกวีนิพนธ์ นอกจากนี้ในการสอนเขียนมีการใช้สื่อการสอนอื่น ๆ นอกจากแบบเรียนมาประกอบการสอนด้วยคือ ให้ใช้หนังสืออ่านเล่นปัจจุบัน (หมายถึงปี พ.ศ. 2480) อย่างง่ายที่นักเรียนยังไม่เคยเรียนมาเลย และหนังสือพิมพ์รายวันหรือหนังสือพิมพ์รายเดือนด้วย

สำหรับอัตราเวลาเรียนของชั้นมัธยมตอนปลาย ตามหลักสูตรชั้นมัธยมปลาย พ.ศ. 2480 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2482ค : 1)

ตารางที่ 37 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นมัธยมปลาย ตามหลักสูตรชั้นมัธยมปลาย พ.ศ. 2480

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง		
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม	1.00	1.00	1.00
ภาษาไทย	5.30	5.30	5.30
ภาษาต่างประเทศ	5.30	5.30	5.30
คณิตศาสตร์	6.00	6.00	6.00
วิทยาศาสตร์	3.00	3.00	3.00
ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	3.00	3.00	3.00
วาดเขียน	1.00	1.00	1.00
การฝีมือ(ชาย)	2.00	2.00	2.00
การฝีมือและการเรือน(หญิง)			
พลศึกษา	2.00	2.00	2.00
วิชาลูกเสือหรืออนุสภากาชาด	1.00	1.00	1.00
รวมเวลา	30.00	30.00	30.00

จากตารางที่ 37 จะเห็นได้ว่า ในระดับชั้นมัธยมปลายกำหนดให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศ 5.30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เท่ากับวิชาภาษาไทยแต่น้อยกว่าวิชาคณิตศาสตร์อยู่ 0.30 ชั่วโมง วิชาภาษาต่างประเทศในที่นี้หมายถึงวิชาภาษาอังกฤษซึ่งบังคับให้เรียน แต่หากว่าโรงเรียนใดมีความประสงค์ที่จะสอนภาษาต่างประเทศภาษาอื่นแทนภาษาอังกฤษก็ต้องให้กระทรวงธรรมการพิจารณาและอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

2. วิธีสอนและแบบเรียน

วิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480 โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2480-2482 ยังคงใช้วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลเช่นเดิม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแบบเรียนภาษาอังกฤษในช่วงเวลาดังกล่าวของชั้นมัธยมต้นและปลายยังคงใช้แบบเรียนชุดบันได 5 เล่มของ เซอร์ โรเบิร์ต มอแรนต์อยู่ และมีแบบเรียนภาษาอังกฤษเล่มอื่น ๆ อีกหลายเล่ม

ที่บุคคลอื่นได้แต่งเพิ่มเติมนอกจากแบบเรียนชุดบันได ตามที่ปรากฏอยู่ใน "บัญชีหนังสือแบบเรียนของกระทรวงธรรมการและของบุคคลที่กระทรวงธรรมการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้(รวบรวม พ.ศ.2480)" (กระทรวงธรรมการ 2480 ข : 250-255) แบบเรียนภาษาอังกฤษที่กำหนดให้ใช้ได้มีดังนี้

แบบเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมต้น พ.ศ.2480

ชื่อหนังสือ	ชื่อผู้แต่ง	ชั้น
บันไดเล่ม 1	เสอรู โรเบอรุค มอแรนตุ	ม.1
บันไดเล่ม 2	"	ม.2
บันไดเล่ม 3	"	ม.3
แบบสอนภาษาอังกฤษอย่างวิธิลิต	พระยาประมวญฯ	ม.1
แบบเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเล่ม 1	หลวงปริญญาฯ และพระปวโรฬาร	ม.1
แบบเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเล่ม 2	"	ม.2
แบบเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเล่ม 3	"	ม.3
Direct Method Reader for Siamese Students Book I	ม.ล.มานิจ ชุ่มสาย	ม.1
มูลบทอังกฤษเล่ม 1	พระยาบรมบาทฯ	ม.1
แบบฝึกหัดอังกฤษเล่ม 2	พระประทีตฯ และพระยาภะรตฯ	ม.2
แบบเรียนเร็วภาษาอังกฤษเล่ม 1	พระยารวิทย์ฯ	ม.1
แบบเรียนเร็วภาษาอังกฤษเล่ม 2	"	ม.2
แบบหัดอ่านอังกฤษ	"	ม.1
แบบหัดภาษาอังกฤษเล่ม 1	บี.โอ. คาร์ตไรท์	ม.1
แบบหัดภาษาอังกฤษเล่ม 2	"	ม.2
แบบหัดภาษาอังกฤษเล่ม 3	"	ม.3
แบบ Tense	พระยาผดุงฯ	ม.1-3
แปลศัพท์ในหนังสือ Dent	ขุนจรรยาวิthur	ม.1-3
แบบเรียนคู่กับ Dent เล่ม 1 ภาค 2	นายเทพ อินสุวรรณ	ม.1-3
แบบเรียนภาษาอังกฤษแต่งและไวยากรณ์ม.1	นายสนั่น สุขสमान	ม.1

ชื่อหนังสือ	ชื่อผู้แต่ง	ชั้น
แบบเรียนภาษาอังกฤษแต่งและไวยากรณ์ ม.2	นายสนั่น สุขสมาน	ม.2
แบบเรียนภาษาอังกฤษแต่งและไวยากรณ์ ม.3	"	ม.3
แบบแรกเรียนภาษาอังกฤษ	"	ม.1
การใช้กาลและเข้าประโยค	นายเปล่ง ดาวรยุทธ	ม.1-3
คำอธิบายวิธีใช้ Tense	นายเซ่งฮิว ปากหุรงคานนท์	ม.1-3
แปลและแต่งอังกฤษเล่ม 1	"	ม.1
แปลและแต่งอังกฤษเล่ม 2	"	ม.2
Our Animal Friends	โรงเรียนวัฒนา	ม.1
วิธีใช้ Articles	นาย ส. ช้วนเต็กฯ	ม.1-3
แบบสอนอ่านภาษาอังกฤษเล่ม 1	บี.โอ.คาร์ตไรท์และพระยา บรมบาทฯ	ม.1
แบบสอนอ่านภาษาอังกฤษเล่ม 2	"	ม.2
แบบเรียนภาษาอังกฤษเล่ม 1	นายฉันท ณรงค์ชวณะ	ม.1
แต่งไวยากรณ์และแปลอังกฤษเล่ม 2	"	ม.2
แต่งไวยากรณ์และแปลอังกฤษเล่ม 3	"	ม.3
แบบหัดอ่านภาษาอังกฤษเล่ม 1	หลวงศรีภาชนะเวทินกับ เจ.วี แมทธิวส์	ม.1
แบบหัดอ่านภาษาอังกฤษเล่ม 2	"	ม.2
แบบเรียนอังกฤษเขียนอ่านเบื้องต้น	หลวงสันหัตฯ	ม.1
English Reading and Composition for Siamese Students Book I	เอ.ซี. เซอร์ซิลลู	ม.1
English Reading and Composition for Siamese Students Book II	"	ม.2
สมุดหัดคัดอังกฤษเล่ม 1-2-3	หลวงสันหัตฯ	ม.1-3
สมุดหัดคัดอังกฤษเล่ม 1-8	พระยาวรวิทย์ฯ	ม.1-3
สมุดหัดคัดอังกฤษเล่ม 1-12	นายเนย อิศรางกูรฯ	ม.1-3

ส่วนแบบเรียนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมปลาย ตามที่ปรากฏอยู่ใน "บัญชีหนังสือแบบเรียนของกระทรวงธรรมการ และของบุคคลที่กระทรวงธรรมการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้(รวบรวม พ.ศ.2480)" (กระทรวงธรรมการ 2480 ค : 247-249) แบบเรียนภาษาอังกฤษที่กำหนดให้ใช้ได้มีดังนี้

แบบเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมปลาย พ.ศ.2480

ชื่อหนังสือ	ชื่อผู้แต่ง	ชั้น
บันไดเล่ม 4	เสอรุ โรเบอร์ต มอแรนตุ	ม.4-5
บันไดเล่ม 5	"	ม.5-6
แบบเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเล่ม 4	หลวงปริญญา กับพระปวโรฬาร	ม.4
แบบฝึกหัดไวยากรณ์และแต่งอังกฤษเล่ม 1	พระประทีปสุนทรสาร	ม.4
แบบฝึกหัดไวยากรณ์และแต่งอังกฤษเล่ม 2	"	ม.5
แบบฝึกหัดไวยากรณ์และแต่งอังกฤษเล่ม 3	"	ม.6
A Complete Course in the Analysis of Language	เฮช.เอส. โอนีล	ม.4-6
สนทนาโต้ตอบภาษาอังกฤษ	เอ.จี. โบมอนต์	ม.4-6
กันฝึกหรือหลักช่วยกันแต่งภาษาอังกฤษ	"	ม.4-6
วิธีใช้บุรพบทและสันธาน	"	ม.4-6
วิธีแก้คำผิดที่มีชুমในการแต่งภาษาอังกฤษ	"	ม.4-6
แบบสนทนาภาษาอังกฤษ	ขุนจรรยาวิชาญ	ม.4
แบบเรียนภาษาอังกฤษแต่งและไวยากรณ์ ม.4	นายสนั่น ศุขสมาน	ม.4
แต่งและไวยากรณ์อังกฤษ	นายเปล่ง ถาวรยุทธ	ม.5
วิธีและสำเนาจดหมายอังกฤษ	เอ็น. ชัตตัน	ม.4-6
How to Translate	เจ.เอ. เคเกิน	ม.4-6
แต่งไวยากรณ์และแปลอังกฤษ	ขุนศึกษากิจพิสัย	ม.5-6

เนื่องจากหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ.2480 ได้กำหนดให้มีการท่องจำบทกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษด้วย แต่ตามบัญชีหนังสือแบบเรียนของปี พ.ศ. 2480 ตามที่ได้กล่าวถึงมาแล้วทั้งชั้นมัธยมต้นและปลายไม่ได้กำหนดหนังสือที่เป็นบทท่องจำไว้ ดังนั้น ในปี พ.ศ.2481 กระทรวงธรรมการจึงได้เปลี่ยนแปลงแบบเรียนและเพิ่มแบบเรียน

ของวิชาภาษาอังกฤษดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2480ก : 5-7)

หมวดภาษาอังกฤษ

หนังสืออ่าน

มัธยมปีที่ 1-5 ให้ใช้หนังสืออ่านชนิดที่มีข้อความ (Reader) ที่กระทรวงธรรมการอนุมัติให้ใช้ในโรงเรียนได้ ชั้นละ 1 เล่ม หรือเพื่อความสะดวกจะใช้หนังสือดังกล่าวที่กำหนดตามแจ้งความคราวก่อนนี้ก็ได้

มัธยมปีที่ 6 ให้ใช้แบบเรียนและกวีนิพนธ์ดังต่อไปนี้

1. หนังสืออ่านเพื่อช่วยประกอบการเรียนภาษาในชั้น 1 เล่ม แล้วแต่โรงเรียนจะเลือก โดยอนุมัติของกรมศึกษาธิการ

2. Read, Laugh and Learn, Book II, compiled by E.C.T.

Horniblow, published by The Grant Educational Co. Ltd., London.

3. The Wreck of the 'Hesperus' (Longfellow)

4. The Pigtail. (Thackeray)

เรื่อง 3 และ 4 พิมพ์จำหน่ายที่โรงเรียนช่างพิมพ์วัดสังเวช

บทท่องจำ ให้ชั้นต่าง ๆ ท่องจำดังต่อไปนี้

มัธยมปีที่ 1 Cock-a-Doodle-Do, The Crowing Cock, และ Jack and Jill

มัธยมปีที่ 2 Mother Hubbard, The Little Man, และ Baa, Baa

มัธยมปีที่ 3 This is the House that Jack Built, และ The Two Rats

มัธยมปีที่ 4 The Fairy Queen. (Thomas Hood)

มัธยมปีที่ 5 The Blind Men and the Elephant (John Godfrey Saxe)

มัธยมปีที่ 6 The Wreck of the 'Hesperus' (Longfellow)

ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ.2483 เป็นต้นมา วิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาต้นและปลาย พ.ศ.2480 เริ่มเปลี่ยนมาเป็นวิธีสอนแบบตรง (Direct Method) ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงธรรมการกำหนดให้ใช้ตั้งแต่ พ.ศ.2483 ได้แก่หนังสือแบบเรียน Direct Method Reader for Thai Students ที่ ม.ล.มานิจ ชุมสาย เป็นผู้แต่ง รวมทั้งมีแบบเรียนภาษาอังกฤษเล่มอื่น ๆ อีก ตามที่ปรากฏอยู่ใน "แจ้งความ

กระทรวงธรรมการ เรื่องหนังสืออ่านและบทท่องจำในชั้นต่าง ๆ" (กระทรวงธรรมการ 2482 ก : 8-11) แบบเรียนภาษาอังกฤษที่กำหนดไว้มีดังนี้

หมวดภาษาอังกฤษ

หนังสืออ่าน

มัธยมปีที่ 1-5 ให้ใช้หนังสืออ่านชนิดที่มีข้อความ (Reader) ที่กระทรวงธรรมการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ชั้นละ 1 เล่ม หรือถ้าเป็นแบบเรียนต่างประเทศนอกจากที่กำหนดไว้นี้ ต้องขออนุญาตใช้เข้ามาเป็นราย ๆ ไป เพื่อความสะดวกจะใช้หนังสือที่กำหนดดังต่อไปนี้ก็ได้

มัธยมปีที่ 1 ใช้หนังสือ Direct Method Reader for Thai Students Book I ของกระทรวงธรรมการ(ม.ล.มานิจ ชุ่มสาย แต่ง)

หรือ แบบหัดอ่านภาษาอังกฤษเล่ม 1 และเล่ม 2 ของ หลวงศรีภาษาเวทินและนายแมทธิวส์

หรือ แบบเรียนไวภาษาอังกฤษเล่ม 1 ของหลวงปริญญาโยชวิบูลย์และพระปวโรฬารวิทยา

หรือ English Reading and Composition for Siamese Students Book I by A.C. Churchill (คำ Siam และ Siamese ให้แก่ตามรัฐธรรมนูญ)

มัธยมปีที่ 2 ใช้หนังสือ Direct Method Reader for Thai Students Book II ของกระทรวงธรรมการ(ม.ล.มานิจ ชุ่มสาย แต่ง)

หรือ New Method Reader Book IB and New Method Composition I.

มัธยมปีที่ 3 ใช้หนังสือ New Method Reader Book II and New Method Composition II

มัธยมปีที่ 4 ใช้หนังสือ New Method Reader Book III, New Method Composition III, and New Method Supplementary Reader III. (Monte Cristo) หรือ New Method Reader Book III, New Method Composition III, and Columbus Regional Geographies, Junior Series, Book I.

มัธยมปีที่ 5 ใช้หนังสือ New Method Reader Book IV, New Method Composition IV, and New Method Supplementary Reader IV (The Cloister

and the Hearth) หรือ New Method Reader Book IV, New Method Composition IV, and Columbus Regional Geographies, Junior Series, Book II

มัธยมปีที่ 6 ให้ใช้หนังสือดังต่อไปนี้

1. Read, Laugh and Learn, Book II, Compiled by E.T.C. Horniblow, Published by the Grant Educational Co, Ltd., London.
2. The Story of Vasco da Gama, Edited by M.T. Yates, The Temple Continuous Readers. (J.M. Dent and Sons Ltd., London).
3. 'The Wreck of the Hesperus' (Longfellow) and 'The Pigtail' (Thackeray).

บทท่องจำภาษาอังกฤษ

ตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 1-6 ยังคงท่องจำบทกวีนิพนธ์เรื่องเดิมเหมือนในแจ้งความกระทรวงธรรมการ เรื่องหนังสืออ่านและบทท่องจำในชั้นต่าง ๆ ของ พ.ศ. 2481

ต่อมา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2485 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหนังสือเรียนประเภทบรรทัดฐานในชั้นต่าง ๆ ของสามัญศึกษาชั้นใหม่ และให้ใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2485 เป็นต้นไป ส่วนใหญ่หนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษยังคงเหมือนที่กำหนดให้ใช้ในปี พ.ศ. 2483 มีเพียงบางชั้นเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม หนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามที่ปรากฏอยู่ใน "แจ้งความกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหนังสือเรียนประเภทบรรทัดฐาน ในชั้นต่าง ๆ ของสามัญศึกษา" (กระทรวงศึกษาธิการ 2485 : 6-18) มีดังนี้

มัธยมปีที่ 1

อ่าน Direct Method Reader for Thai Students Book I

ของกระทรวงศึกษาธิการ

หรือ แบบหัดอ่านภาษาอังกฤษเล่ม 1-2 ของหลวงศรีภาชนะเวทินและนายแมทธิวส์

หรือ แบบเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเล่ม 1 ของหลวงประดิษฐาโยควิบูลย์และพระ

ปาวโรสสาร หรือ English Reading and Composition for Siamese Students Book I by A.C. Churchill (คำ Siamese แก่ตามรัฐนิยม)

อาชยาน บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ (Cock-A-Doodle-Do; The Crowing Cock; Jack and Jill)

คิด, แต่ง, แปลและไวยากรณ์ คิดแต่งแปลและไวยากรณ์เล่ม 1 ของกระทรวง
ศึกษาธิการ

มัธยมปีที่ 2

อ่าน Direct Method Reader for Thai Students Book II ของ
กระทรวงศึกษาธิการ

หรือ (1) The New Method Reader Book IB และ (2) New
Method Composition I

หรือ แบบหัดอ่านภาษาอังกฤษเล่ม 3 ของหลวงศรีภาชนะเวทินและนายแมทธิวส์
อาชยาน บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมปีที่ 2 ของกระทรวง
ศึกษาธิการ (Mother Hubbard ; The Little Man ; Baa-Baa)

มัธยมปีที่ 3

อ่าน 1. The New Method Reader Book II

2. New Method Composition II

อาชยาน บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมปีที่ 3 ของกระทรวง
ศึกษาธิการ (This is the House that Jack Built ; The Two Rats)

มัธยมปีที่ 4

อ่าน 1. The New Method Reader Book III

2. New Method Composition III

อาชยาน บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมปีที่ 4 (The Fairy
Queen) ของกระทรวงศึกษาธิการ

มัธยมปีที่ 5

อ่าน 1. The New Method Reader Book IV

2. New Method Composition IV

อาชยาน บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมปีที่ 5 (The Blind
Men and the Elephant) ของกระทรวงศึกษาธิการ

มัธยมปีที่ 6

อ่าน 1. The New Method Second Supplementary Reader III

(Monte Cristo)

2. The New Method Supplementary Reader Grade IV
(The Black Tulip)

อาชยาน บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมปีที่ 6 (The Wreck of the Hesperus) ของกระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเรียนที่กำหนดให้ใช้ในปี พ.ศ. 2485 นั้น ได้ใช้ตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. 2492 แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงบ้างคือ ในปี พ.ศ. 2486 เฉพาะชั้นมัธยมปีที่ 1 ได้ตัดหนังสือเรียน "แบบเรียนไวภาษาอังกฤษเล่ม 1 ของหลวงปรีดิญาโยควิบูลย์และพระปวโรฬาร" ออกไป 1 เล่ม (กะช่วงศึกสาธิตการ 2486 : 5) ส่วนชั้นอื่น ๆ ยังคงใช้หนังสือเรียนเหมือนเดิม ต่อมาในปี พ.ศ. 2488 เฉพาะชั้นมัธยมปีที่ 1 ได้ยกเลิกวิชา คัด, แต่ง, แปลและไวยากรณ์ จึงได้ตัดหนังสือเรียน "คัด แต่ง แปล และไวยากรณ์อังกฤษเล่ม 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ" ออกไปอีก 1 เล่ม (กระทรวงศึกษาธิการ 2488 : 3) ส่วนชั้นอื่น ๆ ยังคงใช้หนังสือเรียนเหมือนเดิม ต่อมาในปี พ.ศ. 2490 และ 2492 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหนังสือเรียนประเภทบรรทัดฐานในชั้นต่าง ๆ ของสามัญศึกษาใหม่อีก แต่ในส่วนของวิชาภาษาอังกฤษนั้น หนังสือเรียนของทุกชั้นยังคงใช้เหมือนกับที่กำหนดให้ใช้ในปี พ.ศ. 2488 (กระทรวงศึกษาธิการ 2490 : 6-13, 2492ก : 5-14)

นอกจากจะมีการกำหนดหนังสือเรียนภาษาอังกฤษของทุกชั้นเป็นรายปีแล้ว กระทรวงธรรมการยังได้จัดทำ "ประมวลการสอน" ทั้งชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลายตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480 ด้วย สำหรับในประมวลการสอนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมต้น ได้อธิบายเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษไว้โดยแยกรายละเอียดของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษแต่ละอย่างออกเป็นแต่ละชั้นปีตามรายการที่ต้องสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรชั้นมัธยมต้น พ.ศ. 2480 ซึ่งรายการที่ต้องสอนในหลักสูตรไม่ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นแต่ละปีว่าจะต้องเรียนเนื้อหาอะไร มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ในประมวลการสอนยังได้กำหนดเวลาเรียนเนื้อหาแต่ละอย่างออกเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ด้วย ซึ่งในหลักสูตรกำหนดเวลารวม ๆ ไว้ไม่แยกออกเป็นแต่ละเนื้อหา รายละเอียดในประมวลการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมต้น (กระทรวงธรรมการ 2480 ข : 56-93) สามารถสรุปได้ดังนี้

อ่านและพูดอังกฤษ

ชั้นมัธยมปีที่ 1 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.00 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมปีที่ 2 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.00 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.00 ชั่วโมง

ในเนื้อหาวิชาอ่านและพูดอังกฤษของทั้ง 3 ชั้น จะต้องท่องจำกวีนิพนธ์ไม่น้อยกว่าปีละ 50 บรรทัดในแต่ละชั้นปี

ศีกอังกฤษ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

เขียนอังกฤษ (การประสมคำและเขียนตามคำบอก)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

แต่ง, ไวยากรณ์และแปลอังกฤษ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 1.30 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 1.30 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 1.30 ชั่วโมง

รวมเวลาเรียนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาต้นสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง

สำหรับในประมวลการสอนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษา* ก็ได้อธิบายเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษโดยแยกรายละเอียดของเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษแต่ละอย่างออกเป็นแต่ละชั้นปี พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนเนื้อหาแต่ละอย่างออกเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์ด้วย รายละเอียดในประมวลการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาสรุปได้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2480ค : 54-89)

อ่านและพูด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.00 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.00 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.00 ชั่วโมง

* รายละเอียดเกี่ยวกับประมวลการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษา คู่มือภาคผนวก จ หน้า 431-448.

ในเนื้อหาวิชาอ่านและพูดของทั้ง 3 ชั้น จะต้องท่องจำกวีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า
ปีละ 50 บรรทัดในแต่ละชั้นปี

เขียน

ชั้นมัธยมปีที่ 4 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

ชั้นมัธยมปีที่ 5 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

ชั้นมัธยมปีที่ 6 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 45 นาที

แต่ง, ไวยากรณ์และแปล

ชั้นมัธยมปีที่ 4 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.45 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมปีที่ 5 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.45 ชั่วโมง

ชั้นมัธยมปีที่ 6 อัตราเวลาสอนสัปดาห์ละ 2.45 ชั่วโมง

รวมเวลาเรียนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมปลายสัปดาห์ละ 5.30 ชั่วโมง

3. วิธีวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผลนักเรียนตามหลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480 นั้น เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480 กระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้ระเบียบการสอบความรู้นักเรียนเรียกว่า "ระเบียบการกระทรวงธรรมการ เรื่องการสอบความรู้ตามหลักสูตรสามัญศึกษา ชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมต้น และชั้นมัธยมปลาย" (กระทรวงธรรมการ 2480 ง : 1-26) ในระเบียบการสอบความรู้นักเรียนฉบับนี้ได้กล่าวถึง การจัดการสอบไล่ การตัดสินและอำนาจการตัดสิน ประกาศนียบัตรและทะเบียน การเลื่อนชั้น การส่งนักเรียนเข้าสอบ การเขียนหัวกระดาษคำตอบ อัตราคะแนน และตารางกำหนดวัน เวลา และวิชาที่สอบเป็นต้น แต่เนื่องจากระเบียบการสอบฉบับนี้ยังไม่สมบูรณ์พอ ดังนั้นในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2480 กระทรวงธรรมการจึงได้ประกาศยกเลิกระเบียบการสอบเดิมที่เพิ่งประกาศใช้เพียง 1 เดือนกว่านั้น และให้ใช้ระเบียบการสอบฉบับใหม่ที่เรียกว่า "ระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2480" แทน ระเบียบการสอบฉบับนี้ได้เพิ่ม หลักวินิจฉัยการให้คะแนนของวิชาต่าง ๆ ซึ่งระเบียบการสอบฉบับก่อนหน้านี้นี้ไม่ได้กล่าวถึง ดังนั้นวิธีวัดและประเมินผลนักเรียนชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480 จึงต้องปฏิบัติตามระเบียบการสอบความรู้นักเรียนฉบับใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 เป็นต้นมา

* รายละเอียดเกี่ยวกับหลักการวินิจฉัยการให้คะแนนวิชาภาษาอังกฤษ ตามระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2480 ดูได้จากภาคผนวก ฉ. หน้า 449-456.

ใน "ระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480" (กระทรวงธรรมการ 2480จ : 1-7) กำหนดให้ทุกชั้นสอบให้เสร็จภายในเดือนมีนาคมและประกาศผลการสอบก่อนเปิดภาคต้นของปีต่อไป การสอบไล่ชั้นมัธยมปีที่ 1-2-4 และ 5 ให้โรงเรียนจัดการสอบเอง ส่วนชั้นมัธยมปีที่ 3 และ 6 กรมศึกษาธิการเป็นผู้จัดการสอบ หรือจะมอบหมายให้โรงเรียนใดจัดการสอบเองก็ได้ โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรีให้จัดการสอบเป็นสาย ๆ ตามที่เคยปฏิบัติกันมา สำหรับจังหวัดอื่น ๆ ให้กรรมการจังหวัดจัดการสอบ โรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงธรรมการรับรองวิทยฐานะแล้วจัดการสอบเองได้ภายใต้บังคับแห่งระเบียบนี้ ส่วนโรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงธรรมการยังมิได้รับรองวิทยฐานะให้โรงเรียนรัฐบาลรับสมทบสอบด้วย ในด้านการตัดสินได้-ตกทุกชั้นนั้นให้ถือเกณฑ์คะแนนรวมของทุกวิชา ถ้าได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปจึงนับให้เป็นได้ ต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นตก(ไม่มีการปัดเศษคือ ถ้าได้ร้อยละ 49.5 ถึง 49.9 ไม่ถือเป็นได้) ในชั้นมัธยมปีที่ 1, 2, 4 และ 5 อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่เป็นผู้ตัดสินชี้ขาดได้-ตก ส่วนชั้นมัธยมปีที่ 3 และ 6 อาจารย์ใหญ่หัวหน้าสายโรงเรียนรัฐบาล หรือกรรมการจังหวัด หรืออาจารย์ใหญ่โรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงธรรมการรับรองวิทยฐานะแล้วเป็นผู้ตัดสินชี้ขาดได้-ตก โดยอนุมัติของอธิบดีกรมศึกษาธิการ หรือข้าหลวงประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี เฉพาะชั้นมัธยมปีที่ 3 และ 6 เมื่อได้ตรวจและตัดสินเสร็จและประกาศผลการสอบไล่แล้ว ให้ส่งข้อสอบไล่ไปยังกรมศึกษาธิการโดยเร็ว ส่วนกระดาษคำตอบของนักเรียนที่สอบในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรีให้เก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน และกระดาษคำตอบของนักเรียนที่สอบในโรงเรียนรัฐบาลของจังหวัดอื่น ๆ ให้กรรมการจังหวัดเก็บรักษาไว้ที่จังหวัด เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ไปตรวจสอบในภายหลัง ส่วนโรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงธรรมการอนุมัติให้จัดการสอบเอง เมื่อตรวจและตัดสินเสร็จแล้ว ให้ส่งข้อสอบและกระดาษคำตอบไปยังกองวิชาการ กรมศึกษาธิการ นักเรียนที่โรงเรียนส่งชื่อเข้าสอบไล่ชั้นใด ต้องมีเวลาเรียนในชั้นนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเปิดเรียนเต็มในรอบปีนั้น คือตั้งแต่ต้นภาคต้นถึงที่สุดภาคปลาย หรือรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 600 ชั่วโมงจึงจะอนุมัติให้เข้าสอบไล่ได้

สำหรับอัตราคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมต้น ตามระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2480 จ : 13)

ตารางที่ 38 แสดงอัตราคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมต้น ตามระเบียบการสอบ
ความรู้ันักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480

วิชาที่สอบ	มัธยมปีที่ 1	มัธยมปีที่ 2	มัธยมปีที่ 3
ภาษาอังกฤษ อ่าน	20	20	20
พูด	20	20	20
ท่องจำ	10	10	10
คิด	10	10	10
เขียน	20	20	20
แต่ง - ไวยากรณ์	30	30	30
แปล ท. - อ.	30	30	30
แปล อ. - ท.			

หมายเหตุ การสอบท่องจำให้สอบในอ่าน-พูด

สำหรับอัตราคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมปลาย ตามระเบียบการสอบ
ความรู้ันักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ
2480 จ : 16)

ตารางที่ 39 แสดงอัตราคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมปลาย ตามระเบียบการสอบ
ความรู้ันักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480

วิชาที่สอบ	มัธยมปีที่ 4	มัธยมปีที่ 5	มัธยมปีที่ 6
ภาษาอังกฤษ อ่าน	20	20	20
พูด	20	20	20
วรรณคดี	30	30	30
เขียน	20	20	20
แต่ง เรื่อง	30	30	30
จดหมาย	-	10	10
แต่ง - ไวยากรณ์	30	30	30
แปล ท. - อ.	50	40	40
แปล อ. - ท.			

สำหรับกำหนดเวลาในการสอบวิชาต่าง ๆ ของชั้นมัธยมต้นนั้น ในระเบียบนี้ กำหนดไว้เฉพาะของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ให้อนุโลมตามกำหนดนี้ได้ และในระเบียบนี้ได้กำหนดว่าวันใดจะสอบวิชาใดก่อนหรือหลัง และใช้เวลาสอบนานเท่าไร ซึ่งมีตารางกำหนดไว้ตายตัว สำหรับตารางการสอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2480จ : 20-21)

ตารางที่ 40 แสดงตารางการสอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480

วันสอบ	เวลา	รวมเวลา	วิชาที่สอบ
วันที่ 1 ของการสอบ	13.10-13.40	0.30	คัดอังกฤษ
วันที่ 2 ของการสอบ	9.00-10.00	1.00	แต่ง-โวหารอังกฤษ
	10.05-11.05	1.00	แปล ท.-อ., อ.-ท.
วันที่ 3 ของการสอบ	13.35-14.05	0.30	เขียนอังกฤษ

หมายเหตุ อ่าน พูดและท่องจำภาษาอังกฤษ ทำการสอบต่อหลังจากการสอบวิชาอื่น ๆ เสร็จตารางแล้ว หรือจะสอบก่อนสอบข้อเขียนก็ได้

สำหรับกำหนดเวลาสอบวิชาต่าง ๆ ของชั้นมัธยมปลายนั้น ในระเบียบนี้กำหนดไว้เฉพาะของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ให้อนุโลมตามกำหนดนี้ได้ สำหรับตารางสอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงธรรมการ 2480จ : 22-24)

ตารางที่ 41 แสดงตารางการสอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480

วันสอบ	เวลา	รวมเวลา	วิชาที่สอบ
วันที่ 2 ของการสอบ	14.10-15.10	1.00	แปลอังกฤษ
วันที่ 3 ของการสอบ	12.00-13.00	1.00	แต่งเรื่องอังกฤษ
	13.00-13.30	0.30	แต่งจดหมายอังกฤษ
	14.40-15.10	0.30	เขียนอังกฤษ

ทำข้อสอบ
รวมกัน

ตารางที่ 41 แสดงตารางการสอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมปีที่ 6 ตามระเบียบการสอบ
ความรู้ันักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480 (ต่อ)

วันสอบ	เวลา	รวมเวลา	วิชาที่สอบ
วันที่ 4 ของการสอบ	12.20-13.20	1.00	แต่ง-โวยากรณ์อังกฤษ
วันที่ 5 ของการสอบ	10.35-11.35	1.00	วรรณคดีอังกฤษ

หมายเหตุ อ่าน-พูดอังกฤษ ทำการสอบต่อหลังจากสอบวิชาอื่น ๆ เสร็จตามกำหนด
เวลาแล้ว หรือจะสอบก่อนสอบข้อเขียนก็ได้

นอกจากนี้ ยังมีคำชี้แจงเพิ่มเติมไว้ในตอนท้ายของกำหนดเวลาสอบอีกด้วยว่า

1. ตารางสอบ จะกำหนดวันสอบให้มากออกไป และจะเปลี่ยนสอบวิชาอะไรก่อน
หลังก็ได้ สำหรับตัวประโยคกำหนดเวลาสอบให้ถือตามกำหนดนี้

2. การตั้งคำถามวิชาวรรณคดีอังกฤษในชั้นมัธยมปลายนั้น ให้ถามเรื่องธรรมดา
จากหนังสือที่กำหนดให้เรียนเท่านั้น มิได้หมายให้ถามตามนัยวรรณคดีโดยแท้จริง

3. คำว่า "แต่ง" ในวิชาแต่งและโวยากรณ์อังกฤษ หมายถึงการแต่งเกี่ยวกับ
หลักโวยากรณ์โดยตรง ต่างกับแต่งเรื่องซึ่งหมายถึงการเรียงความจากหัวข้อที่กำหนดให้
(กระทรวงธรรมการ 2480 จ : 24-25)

หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทยและกระทรวงธรรม
การได้ประกาศใช้หลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ.2480 ในปี พ.ศ.2480 แล้ว กระทรวง
ธรรมการก็ได้เป็นผู้จัดทำหลักสูตรในระดับเตรียมอุดมศึกษาอีกต่อไป แต่ถือว่าเป็นหน้าที่ของ
สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจัดทำหลักสูตรขึ้นมาเอง เพื่อเตรียมตัวบุคคลที่จะเข้าศึกษาต่อในชั้น
อุดมศึกษาของสถาบันนั้น ๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ.2491 กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดชั้นเตรียม
อุดมศึกษาขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาอีกครั้ง และจัดให้มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับชั้นเตรียมอุดม
ศึกษาที่เปิดใหม่นี้ หลักสูตรชั้นเตรียมอุดมศึกษาฉบับนี้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ.
2491 เรียกว่า "หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491" โดยมีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ 110/2491 (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)ชี้แจงไว้ว่า "ด้วย

กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรประกาศใช้หลักสูตรชั้นเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2491
 ถึงที่ปรากฏท้ายคำสั่งนี้ และให้จัดการสอบไล่ชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษาตามหลักสูตรนี้ ตั้งแต่
 ปีการศึกษา 2492 เป็นต้นไป"

หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาใหม่นี้เป็นหลักสูตรสามัญศึกษาที่ต่อจากหลักสูตรชั้น
 มัธยมปลาย(มัธยมปีที่ 6) มีกำหนดเวลาเรียน 2 ปี แบ่งออกเป็น 2 แผนกวิชาคือ แผนก
 อักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ และมีคำชี้แจงไว้ว่า "หลักสูตรของแผนกอักษรศาสตร์ใน
 หมวดวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษยากและมีรายการที่ต้องเรียนมากกว่าของแผนกวิทยา-
 ศาสตร์ ส่วนหลักสูตรของแผนกวิทยาศาสตร์ในหมวดวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ยากและ
 มีรายการที่ต้องเรียนมากกว่าของแผนกอักษรศาสตร์" (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : 1)

ในหลักสูตรฉบับนี้ กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียน
 ในทุกแผนก และนักเรียนแผนกอักษรศาสตร์จะต้องเลือกเรียนภาษาต่างประเทศอื่นอีก 1 ภาษา
 คือ ภาษาบาลี ฝรั่งเศส หรือจีน หลักสูตรนี้ไม่กำหนดความมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษ
 ไว้ เพียงแต่กำหนดรายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษทั้งแผนกอักษรศาสตร์และแผนก
 วิทยาศาสตร์ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : 19-20)

หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

แผนกอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ไวยากรณ์ ทบทวนหลักวิชาไวยากรณ์เพื่อให้เข้าใจและรู้วิธีใช้ประโยคภาษา
 อังกฤษได้ถูกต้อง และให้สอนหัวข้อต่อไปนี้อย่างละเอียด :-

อาร์ติเกิล บุรพบท สันธาน กาล มาลา วาจก อุปสรรค
 บัจจัย ประโยค อนุประโยค วลี การกระจายคำ(Parsing)
 การสัมพันธ์ประโยค (Analysis) การรวมและแปลงประโยค
 เครื่องหมายวรรคตอน เลขนอก เลขใน

แปล แปลความภาษาไทยซึ่งใช้อยู่ในกิจการธรรมดาเป็นภาษาอังกฤษ แปล
 ความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยเลือกข้อความจากหนังสือที่กำหนดให้เรียน
 หรือจากหนังสือที่อยู่ในระดับเดียวกัน

แต่งความ แต่งเรื่องโดยรู้จักเรียบเรียงถ้อยคำ ใช้ภาษาและตัวสะกดให้
 ถูกต้อง แต่งจดหมายติดต่อกันในเรื่องธรรมดา

วรรณคดี ก. ให้เรียนหนังสือที่กำหนด รู้ศัพท์ รู้ความ และรู้เรื่องราวอัน
 เป็นความรู้อบรมตัวเกี่ยวกับหนังสือนั้น ๆ ด้วย

เฉพาะแผนกอักษรศาสตร์

ข. นอกจากหนังสือตามข้อ ก. แล้ว ให้เรียนหนังสือวรรณคดีที่
 กำหนดให้อย่างละเอียดอีกอย่างน้อย 1 เล่ม หนังสือนี้อาจเป็นคำประพันธ์

หรือร้อยแก้วที่มีลักษณะยากขึ้น

หมายเหตุ ในการสอนภาษาอังกฤษ ให้มีการสอนอ่าน เขียน และสนทนาด้วย ถ้าโรงเรียนใดมีความประสงค์จะสอนภาษาต่างประเทศอื่นนอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการจะรับพิจารณาและอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

จากข้อความที่ยกมานี้ จะเห็นได้ว่า รายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491 นี้ ไม่กำหนดให้ต้องจำบทประพันธ์(หรือกวีนิพนธ์) ในวิชาวรรณคดี เหมือนกับที่เคยกำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2471

หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491 กำหนดเกี่ยวกับเรื่องเวลาเรียนว่า ในรอบสัปดาห์หนึ่ง จะต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมงและไม่เกิน 30 ชั่วโมง และในรอบปีหนึ่งควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 200 วัน หลักสูตรฉบับนี้ได้กำหนดอัตราเวลาเรียน ในรอบสัปดาห์หนึ่งของแผนกอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : 1, 3-4)

ตารางที่ 42 แสดงอัตราเวลาเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่งของชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491

หมวดวิชา	แผนกอักษรศาสตร์	แผนกวิทยาศาสตร์
ภาษาไทย	4	3
สังคมศึกษา	3-4	3-4
คณิตศาสตร์	5	6-7
ภาษาอังกฤษ	7-8	6
วิชาเฉพาะแผนก	5-6	6-7
วาดเขียน	1	1
รวมเวลา	25-28	25-28

อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในตารางที่ 42 นี้ เป็นเพียงอัตราเวลาเรียนมาตรฐาน โรงเรียนใดจะเปลี่ยนแปลงอัตราเวลาเรียนในหมวดวิชาหนึ่ง ๆ ต่างไปจากอัตราที่กำหนดไว้นี้ไม่เกิน 1 ชั่วโมงก็ได้ หรือถ้าโรงเรียนใดจะกำหนดอัตราเวลาเรียนสัปดาห์ละ 30 ชั่วโมงก็ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ที่จะเพิ่มเวลาอีก 2 ชั่วโมง ให้แก่วิชาใดวิชาหนึ่งตามแต่จะเห็นสมควร และตามปกติกำหนดเวลาเรียนสำหรับครึ่งหนึ่ง ๆ ไม่

ควรเกิน 1 ชั่วโมง

2. วิธีสอนและแบบเรียน

วิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2491 นี้ เริ่มใช้วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เหมือนกับวิธีสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480 ถึงแม้จะมีวิธีสอนอย่างใหม่แต่ในรายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษกำหนดแยกเป็น ไวยากรณ์ แพล แต่งความและวรรณคดี ซึ่งการแปลนั้นก็มีการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : 19-20) จึงทำให้ครูยังคงหันไปใช้วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลเหมือนเดิม วิธีสอนแบบตรงจึงใช้ไม่ได้ผลในเมืองไทย เพราะรายการที่ต้องสอนไม่สอดคล้องกับวิธีสอนแบบใหม่นี้

ส่วนแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษของชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตามที่ปรากฏอยู่ใน "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการใช้แบบเรียนสามัญศึกษา พ.ศ. 2492" (กระทรวงศึกษาธิการ 2492ก : 15) มีอยู่เพียง 3 เล่มดังนี้

ประโยคเตรียมอุดมศึกษา

ภาษาอังกฤษ

1. The Invisible Man ของ H.G. Wells
2. Mary Rose ของ J.M. Barrie (ใช้เฉพาะแผนกอักษรศาสตร์)
3. The Quality of Mercy etc. ฉบับของกระทรวงศึกษาธิการ (ใช้เฉพาะแผนกอักษรศาสตร์)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2493 ได้เปลี่ยนแบบเรียนเรื่อง Mary Rose ของ J.M. Barrie ออก และให้ใช้แบบเรียนเรื่อง Arms and the Man ของ George Bernard Shaw (ใช้เฉพาะแผนกอักษรศาสตร์) แทน ตามที่ปรากฏใน "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการใช้แบบเรียนในชั้นสามัญศึกษา พ.ศ. 2492 และประกาศกรมสามัญศึกษาเรื่องแบบเรียนในชั้นสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2493" (กระทรวงศึกษาธิการ 2492ข : 16) และแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กำหนดให้ใช้นี้ได้ใช้ต่อมาจนถึงปี พ.ศ. 2497 จึงได้เพิ่มแบบเรียนอีก 1 เล่มที่ชื่อว่า "An Approach to English Literature" แต่กรมวิชาการได้กำหนดให้จัดส่งเนื้อหาหนังสือเล่มนี้เป็นบางบท ตามที่ปรากฏใน "ประกาศกรมวิชาการเรื่องการใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นเตรียมอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2497" ซึ่งพิมพ์

ไว้ในหนังสือ "วิทยากรภาคผนวก" ฉบับที่ 1 มกราคม (2497 : 179-180) บทที่กำหนดให้ทดสอบ คือ

Book I The Bending of the Bow ; The Fear of Mad Dogs ;
The Golden Journey to Samarkand ; The Wayside Inn ;
Spanish Waters.

Book II Rugby Chapel ; Mountains and Men ; She Stoops to Conquer ;
The Academy of Lagado ; The Herring Fleet ; The Griffin

ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาใหม่อีกครั้งหนึ่ง จึงได้ยกเลิกแบบเรียนภาษาอังกฤษชุดนี้ทั้งหมด และใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษที่กำหนดขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับหลักสูตรฉบับใหม่

3. วิธีวัดและประเมินผล

สำหรับวิธีวัดและประเมินผลชั้นเตรียมอุดมศึกษาตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2491 นี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิธีการสอบไล่เรียกว่า "มาตรฐานการสอบไล่" (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : 4) ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการสอบไล่ชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 ในการสอบไล่ จะสอบไล่เต็มตามหลักสูตรโดยไม่คำนึงว่า โรงเรียนได้จัดการสอบวิชาใด ส่วนใดไปบ้างแล้วในชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 ผู้ที่สอบไล่ได้คะแนนรวมร้อยละ 50 บริบูรณ์ และได้คะแนนรายหมวดวิชาร้อยละ 33 บริบูรณ์ทุกหมวดวิชา นับว่าสอบไล่ได้ ถ้าผู้ใดได้คะแนนหมวดวิชาใดถึงร้อยละ 75 บริบูรณ์ นับว่าสอบไล่ได้อย่างเยี่ยมในหมวดวิชานั้น

การที่ในมาตรฐานการสอบไล่กำหนดไว้เช่นนี้ก็หมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการจะสอบไล่เฉพาะชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 เท่านั้น และสอบความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนมาทั้งในชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 รวมกัน และการตัดสินว่าจะได้-ตก ก็ใช้วิธีประเมินจากการสอบในชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 เพียงครั้งเดียวเท่านั้นด้วย

สำหรับอัตราคะแนนสอบของวิชาภาษาอังกฤษชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2491 นั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2491 : 5)

ตารางที่ 43 แสดงอัตราคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์ และแผนกวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2491

แผนกอักษรศาสตร์			แผนกวิทยาศาสตร์		
วิชา	คะแนน		วิชา	คะแนน	
	รายวิชา	รวม		รายวิชา	รวม
<u>ภาษาอังกฤษ</u>		250	<u>ภาษาอังกฤษ</u>		200
ไวยากรณ์	40		ไวยากรณ์	40	
แปล	60		แปล	60	
แต่งความ	50		แต่งความ	50	
วรรณคดี หมวด ก.	50		วรรณคดี หมวด ก.	50	
วรรณคดี หมวด ข.	50				

จากตารางที่ 43 จะเห็นได้ว่า แผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์สอบเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเหมือนกันทุกอย่าง ยกเว้นแผนกอักษรศาสตร์ต้องสอบวรรณคดีหมวด ข. ด้วย จึงทำให้แผนกอักษรศาสตร์มีคะแนนสอบมากกว่าแผนกวิทยาศาสตร์อยู่ 50 คะแนน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ. 2493

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

หลังจากที่กระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้หลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480 มาแล้ว 13 ปีแล้ว เมื่อถึงปี พ.ศ. 2493 กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรที่จะปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรชั้นมัธยมต้นและปลาย พ.ศ. 2480 ให้เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น ดังนั้นในวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2493 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรฉบับใหม่สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียกว่า "หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493" และ "หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493" หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ. 2493 ที่ประกาศใช้ใหม่นี้ ยังคงกำหนดระดับชั้นการศึกษาเหมือนเดิมคือมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย

3 ปี แบ่งเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6

ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493 ได้กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนในทุกระดับชั้นต้องเรียน นอกจากนี้ในหลักสูตรฉบับใหม่ได้กำหนดรายการที่ต้องสอนพร้อมทั้งกำหนดความมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2493ก: 8-11)

ตารางที่ 44 แสดงความมุ่งหมายและรายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
ภาษา อังกฤษ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านและสนทนา 2. คัด 3. เขียน 4. แต่ง แปลและไวยากรณ์ <p><u>อ่านและสนทนา</u> อ่านหนังสือที่กำหนดให้ ท่องจำบทประพันธ์อย่างง่ายไม่น้อยกว่าปีละ 50 บรรทัด พูดเป็นประโยคตั้งแต่เริ่มเรียนโดยใช้สิ่งของและ ภาพเป็นเครื่องประกอบ ออกเสียงให้ถูกต้องและมี เสียงหนักเบาถูกต้องตามหลักภาษา ถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องรอบ ๆ ตัวและ เรื่องในหนังสืออ่าน รู้จักใช้ถ้อยคำที่สุภาพในการสนทนา</p> <p><u>คัด</u> ตัวบรรจงและหวัดแกมบรรจง วิธีเขียนตัวอักษร ขนาด การเว้นระยะ เครื่องหมายวรรคตอน</p>	<p>ให้รู้ภาษาต่างประเทศเพื่อ เป็นรากฐานสำหรับเรียน เพิ่มเติม และเพื่อช่วยการ ศึกษาวิชาอื่น ๆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้สามารถอ่านและเข้าใจ ใจภาษาอังกฤษเบื้องต้น 2. สนทนาเกี่ยวกับเรื่อง รอบ ๆ ตัวได้ 3. จดจำภาษาที่ตีไว้ใช้ เป็นแบบ <p>ให้สามารถคัดได้สะอาด เรียบร้อยถูกต้องและรักษา ระเบียบความงาม</p>

ตารางที่ 44 แสดงความมุ่งหมายและรายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493 (ต่อ)

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
ภาษา อังกฤษ	<p><u>เขียน</u></p> <p>เขียนข้อความอย่างง่ายเสมอแบบเรียนอ่าน และรู้ความหมายของข้อความนั้น</p> <p><u>แต่ง แปลและไวยากรณ์</u></p> <p>ให้สอน แต่ง แปล และไวยากรณ์ควบกันไป โดยจะเพาะการสอนแต่ง ให้เริ่มต้นด้วยการตอบ คำถามหรือการสนทนา</p> <p>แต่งประโยคสามัญเป็นประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ และประโยคคำถาม</p> <p>แต่งประโยคความรวมและประโยคซ้อนอย่าง ง่าย ๆ</p> <p>เล่าและเขียนเรื่องสั้น ๆ ด้วยประโยคง่าย ๆ หลักไวยากรณ์เบื้องต้น</p> <p>การใช้กริยาตามกาล</p> <p>เครื่องหมายวรรคตอน</p> <p>แปลภาษาอังกฤษที่มีความอย่างง่ายเสมอแบบ เรียนอ่านเป็นภาษาไทยที่ดี และแปลภาษาไทย ง่าย ๆ เป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง</p>	<p>ให้สามารถอมความและ เขียนตามคำบอกได้ถูกต้อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้สามารถแต่งประโยค ง่าย ๆ ได้ถูกต้องตามหลักภาษา 2. เข้าใจระเบียบของถ้อย คำในการพูด อ่านและเขียน 3. ฝึกฝนการลำดับข้อความ ทั้งในการพูด และการเขียน ให้ได้เรื่องราวและถูกต้อง 4. แปลประโยคง่าย ๆ ได้ และรู้ว่าการผูกประโยคและ การใช้สำนวนของสองภาษา ต่างกันอย่างไร

หมายเหตุ ถ้าโรงเรียนใดมีความประสงค์จะสอนภาษาต่างประเทศอื่นนอกจาก
ภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการจะรับพิจารณาและอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

ส่วนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493 ได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษ
เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนในทุกระดับชั้นต้องเรียน นอกจากนี้ในหลักสูตรฉบับได้กำหนด
รายการที่ต้องสอนพร้อมทั้งกำหนดความมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลายไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2493ช : 9-12)

ตารางที่ 45 แสดงความมุ่งหมายและรายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
ภาษา อังกฤษ	<p>1. อ่านและสนทนา</p> <p>2. เขียน</p> <p>3. แต่งและไวยากรณ์</p> <p>4. แปล</p> <p><u>อ่านและสนทนา</u> อ่านหนังสือที่กำหนดให้ ท่องจำบทประพันธ์ไม่น้อยกว่าปีละ 80 บรรทัด เล่าเรื่องและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องรอบ ๆ ตัว และเรื่องในหนังสืออ่าน โดยพูดและออกเสียงให้ ถูกต้อง รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่สุภาพในการสนทนา</p> <p><u>เขียน</u> เขียนข้อความง่าย ๆ เสมอแบบเรียนอ่านและ รู้จักความหมายของข้อความนั้น</p> <p><u>แต่งและไวยากรณ์</u> แต่งประโยคสามัญที่มีวลีเป็นส่วนขยาย แต่งประโยคความรวมและประโยคซ้อน เล่าและเขียนเรื่องสั้น ๆ ที่นักเรียนควรรู้และ น่าสนใจ โดยเริ่มต้นด้วยการตอบคำถามหรือการ สนทนา แต่งจดหมายติดต่อบทในเรื่องธรรมดา หลักไวยากรณ์ที่สำคัญ :- ประโยค อนุประโยค วลี การใช้กริยาตามกาล มาลา และวาก</p>	<p>1. ให้รู้ภาษาต่างประเทศเพื่อ เป็นรากฐานสำหรับเรียนเพิ่มเติม และเพื่อช่วยการศึกษาวิชาอื่น ๆ</p> <p>2. เพื่อใช้ประโยชน์ในธุรกิจ ธรรมดาที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ</p> <p>1. ให้สามารถอ่านและเข้าใจ ภาษาอังกฤษอย่างง่าย</p> <p>2. สนทนาเกี่ยวกับเรื่องรอบ ๆ ตัวและธุรกิจธรรมดาได้</p> <p>3. จดจำภาษาที่คว่าไว้ใช้เป็น แบบ</p> <p>ให้สามารถอมความและเขียน ตามคำบอกได้ถูกต้องและรวดเร็ว</p> <p>1. ให้สามารถแต่งประโยค ได้ถูกต้องตามหลักภาษา</p> <p>2. เข้าใจระเบียบของถ้อย คำในการพูด อ่านและเขียน</p> <p>3. ฝึกฝนการลำดับข้อความ ทั้งในการพูดและการเขียน ให้ได้เรื่องราวและถูกต้อง</p>

ตารางที่ 45 แสดงความมุ่งหมายและรายการที่ต้องสอนของวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493 (ต่อ)

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
ภาษา อังกฤษ	การใช้บุรพบท การสัมพันธ์ประโยคและกระจายคำ เลขนอกเลขใน การรวมและแปลงประโยค อุปสรรคและปัจจัยที่ใช้บ่อย ๆ การใช้อาร์ติเกิล การใช้เครื่องหมายวรรคตอน <u>แปล</u> แปลภาษาอังกฤษที่มีความยากง่ายเสมอแบบเรียน อ่านเป็นภาษาไทยที่ดี และแปลภาษาไทยธรรมดา เป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง	ให้สามารถแปลประโยค ธรรมดาได้ และรู้ว่าการผูก ประโยคและการใช้ส่วน ของสองภาษาต่างกันอย่างไร

หมายเหตุ ถ้าโรงเรียนใดมีความประสงค์จะสอนภาษาต่างประเทศอื่นนอกจากภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการจะรับพิจารณาและอนุมัติเป็นราย ๆ ไป

สำหรับในด้านเวลาเรียน หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493 กำหนดว่า ในรอบสัปดาห์หนึ่งให้มีเวลาเรียน 6 วัน ในรอบปีหนึ่งควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 200 วัน และในวันหนึ่งมีเวลาเรียนไม่เกิน 5 ชั่วโมง เวลาเรียนสำหรับครึ่งหนึ่ง ๆ ตามปกติไม่เกิน 1 ชั่วโมง สำหรับอัตราเวลาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2493 ก : 1-3)

ตารางที่ 46 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พ.ศ. 2493

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง		
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
ศีลธรรม	1	1	1
หน้าที่พลเมือง	1	1	1
ภาษาไทย	6	6	6
ภาษาอังกฤษ	6	6	6
คณิตศาสตร์	4	4	4
วิทยาศาสตร์เบื้องต้น	3	3	3
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	2	2	2
สุขศึกษา	1	1	1
วาดเขียน	1	1	1
ขับร้อง	3	3	3
การฝีมือและการงาน			
พลศึกษา	2	2	2
การลูกเสือหรือนูถาชาด			
รวม	30	30	30

หมายเหตุ อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้ นี้ ถือเป็นอัตรามาตรฐาน ถ้าโรงเรียนใดจะกำหนดอัตราเวลาเรียนผิดไปจากนี้ไม่เกิน 1 ชั่วโมง ให้ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจผ่อนผันได้

สำหรับในด้านเวลาเรียนของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493 กำหนดว่า ในรอบสัปดาห์หนึ่งให้มีเวลาเรียน 6 วัน ในรอบปีหนึ่งควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 200 วัน ในวันหนึ่งมีเวลาเรียนไม่เกิน 5 ชั่วโมง และเวลาเรียนสำหรับครั้งหนึ่ง ๆ ตามปกติไม่เกิน 1 ชั่วโมง ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องเวลาเรียนนี้ได้กำหนดไว้เหมือนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2493 ทุกประการ แต่สำหรับอัตราเวลาเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493 กำหนดไว้ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ 2493ช : 1-3)

ตารางที่ 47 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอน
ปลาย พ.ศ. 2493

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง		
	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6
ศีลธรรม	1	1	1
หน้าที่พลเมือง	1	1	1
ภาษาไทย	5	5	5
ภาษาอังกฤษ	6	6	6
คณิตศาสตร์	6	6	6
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	3	3	3
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	3	3	3
วาดเขียน	1	1	1
การฝีมือและการงาน	2	2	2
พลศึกษา	2	2	2
การลูกเสือหรืออนุชาด }			
รวม	30	30	30

หมายเหตุ อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้นี้ ถือเป็นอัตรามาตรฐาน ถ้าโรงเรียนใดจะกำหนดอัตราเวลาเรียนผิดไปจากนี้ไม่เกิน 1 ชั่วโมง ให้ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจผ่อนผันได้

2. วิธีสอนและแบบเรียน

วิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ. 2493 นี้ยังคงเป็นวิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เพราะแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังคงเป็นแบบเรียนชุด "Direct Method Reader for Thai Students" และแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายยังคงเป็นแบบเรียนชุด "The New Method Reader" กับ "New Method Composition" อยู่ ดังที่ปรากฏใน "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการใช้แบบเรียนในชั้นสามัญศึกษา พ.ศ. 2492 และประกาศกรมสามัญศึกษา เรื่องแบบเรียนในชั้นสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2493" (กระทรวงศึกษาธิการ 2492ช: 5-15) ดังนี้

ชั้นมัธยมปีที่ 1

1. Direct Method Reader for Thai Students Book I ของ
กระทรวงศึกษาธิการ

หรือ Dent's First English Book by Walter Ripman, M.A.

2. บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษา
ธิการ เรื่อง Cock-A-Doodle-Do ; The Crowing Cock ; Jack and Jill

ชั้นมัธยมปีที่ 2

1. Direct Method Reader for Thai Students Book II ของ
กระทรวงศึกษาธิการ

หรือ The New Method Reader Book IB กับ New Method
Composition I by Michael West

หรือ Dent's First English Book by Walter Ripman, M.A.

2. บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษา
ธิการ เรื่อง Mother Hubbard ; The Little Man ; Baa-Baa

ชั้นมัธยมปีที่ 3

1. Direct Method Reader for Thai Students Book III
ของกระทรวงศึกษาธิการ

หรือ The New Method Reader Book II กับ New Method
Composition II by Michael West

หรือ Dent's First English Book by Walter Ripman, M.A.

2. บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 3 ของกระทรวงศึกษา

ธิการ เรื่อง This is the House that Jack built ; The Two Rats

ชั้นมัธยมปีที่ 4

1. The New Method Reader Book III by Michael West

2. New Method Composition III by Michael West

3. บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 4 ของกระทรวงศึกษา

ธิการ เรื่อง The Fairy Queen

ชั้นมัธยมปีที่ 5

1. The New Method Reader Book IV by Michael West

2. New Method Composition IV by Michael West

3. บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษา

ธิการ เรื่อง The Blind Men and the Elephant

ชั้นมัธยมปีที่ 6

1. The Lost World by Sir Arthur Conan Doyle

2. บทเรียนอาชยานภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษา

ธิการ เรื่อง The Wreck of the Hesperus

สำหรับแบบเรียนภาษาอังกฤษรวมทั้งบทอาชยานภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมปีที่ 1-6 ตามที่ได้ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2493 นี้ได้ใช้ชุดเดียวกันนี้ติดต่อกันมาจนถึงปี พ.ศ. 2505 อันเป็นปีสุดท้ายที่มีชั้นมัธยมปีที่ 3 และ 6 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ. 2493 แต่ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2493-2505 นี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงหนังสือแบบเรียนบางเล่มในบางชั้น โดยยกเลิกหรือเพิ่มเติมแบบเรียนเล่มใหม่เข้าไปอีกเรียงตามลำดับปีพุทธศักราช ได้ดังนี้ คือ

ในปีการศึกษา 2498 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนหนังสือเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 ตามที่ปรากฏใน "วิทยากรยภาคผนวก เรื่องการใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2498" (2498ข: 14) โดยให้เลิกใช้หนังสือ "The Lost World ของ Sir Arthur Conan Doyle" และให้ใช้หนังสือ "The New Method Readers Book V ของ Michael West" แทน ปีการศึกษา 2499 ยังคงใช้หนังสือ

ภาษาอังกฤษของทุกชั้นเหมือนเดิม

ในปีการศึกษา 2500 ทุกระดับชั้นยังคงใช้หนังสือภาษาอังกฤษเหมือนเดิมและ
กระทรวงศึกษาธิการได้เพิ่มหนังสือเรียนสำหรับให้เลือกใช้เพิ่มขึ้นเฉพาะชั้นมัธยมปีที่ 1, 4,
5 และ 6 ตามที่ปรากฏใน "ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดแบบเรียนชั้นประถม
ศึกษา มัธยมศึกษา เตรียมอุดมศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ปีการศึกษา 2500"
(กระทรวงศึกษาธิการ 2500 : 6-11) หนังสือที่เพิ่มขึ้นมีดังนี้

มัธยมปีที่ 1 เพิ่มหนังสือ Living English for Thai Pupils
Book I by H. Coulthard Burrow

มัธยมปีที่ 4 เพิ่มหนังสือ A Direct Method English Course
เล่ม 1 by E.V. Gatenby. Longmans, Green & Co.

มัธยมปีที่ 5 เพิ่มหนังสือ A Direct Method English Course
เล่ม 2 by E.V. Gatenby. Longmans, Green & Co.

มัธยมปีที่ 6 เพิ่มหนังสือ A Direct Method English Course
เล่ม 3 by E.V. Gatenby. Longmans, Green & Co.

ในปีการศึกษา 2501 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงและเพิ่มหนังสือ
เรียนภาษาอังกฤษเฉพาะชั้นมัธยมปีที่ 1 และ 2 นอกนั้นทุกระดับชั้นยังคงใช้หนังสือเรียนทุก
อย่างเหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2500 หนังสือเรียนที่เปลี่ยนแปลงและเพิ่มขึ้นมีดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 9-15)

มัธยมปีที่ 1 เลิกใช้หนังสือ Living English for Thai Pupils
Book I by H. Coulthard Burrow และให้ใช้หนังสือ Oxford English Course
for Thailand Book I by H. Coulthard Burrow แทน

มัธยมปีที่ 2 เพิ่มหนังสือ Oxford English Course for Thailand
Book II by H. Coulthard Burrow

ในปีการศึกษา 2502 ทุกระดับชั้นยังคงใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษทุกอย่าง
เหมือนกับที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2501 (กระทรวงศึกษาธิการ 2502 : 8-14)

ในปีการศึกษา 2503 เป็นปีที่มีชั้นมัธยมปีที่ 1 และ 4 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ. 2493 เป็นปีสุดท้ายนั้น ทุกระดับชั้นยังคงใช้หนังสือเรียนทุกอย่าง
เหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2502 มีเฉพาะชั้นมัธยมปีที่ 3 เท่านั้นที่กระทรวงศึกษาธิการ

ได้เพิ่มหนังสือเรียนสำหรับให้เลือกใช้อีก 1 เล่มดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2503 : 10-16)

มัธยมปีที่ 3 เพิ่มหนังสือ Oxford English Course for Thailand Book III by H. Coulthard Burrow

ในปีการศึกษา 2504 เป็นปีที่มีชั้นมัธยมปีที่ 2 และ 5 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ.2493 เป็นปีสุดท้ายนั้น ทุกระดับชั้นยังคงใช้หนังสือเรียนทุกอย่างเหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2503 (กระทรวงศึกษาธิการ 2504 : 4-6)

ในปีการศึกษา 2505 เป็นปีที่มีชั้นมัธยมปีที่ 3 และ 6 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ.2493 เป็นปีสุดท้ายนั้น ทั้ง 2 ระดับชั้นยังคงใช้หนังสือเรียนทุกอย่างเหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2504 (กระทรวงศึกษาธิการ 2505 : 11)

สำหรับในเรื่องการใช้สื่อการสอนนั้น ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2493 กำหนดไว้ในการสอนอ่านและสนทนาว่า "พูดเป็นประโยคตั้งแต่เริ่มเรียนโดยใช้สิ่งของและภาพเป็นเครื่องประกอบ ออกเสียงให้ถูกต้อง และมีเสียงหนักเบาถูกตามหลักภาษา" (กระทรวงศึกษาธิการ 2493ก : 9) จึงเห็นได้ว่า ได้มีการใช้สื่อการสอนประเภทสิ่งของและภาพในการสอนภาษาอังกฤษด้วย แต่สำหรับในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2493 มิได้กำหนดการใช้สื่อการสอนแต่อย่างใด

ในปี พ.ศ.2499 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหนังสือประมวลการสอนเพิ่มเติมอีก เรียกว่า "ประมวลการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2-3 (เพิ่มเติม)" ในประมวลการสอนเล่มนี้ได้กล่าวถึงอุปกรณ์ทางโสตทัศน (Audio-Visual Aids) ที่ครูสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ได้ต่าง ๆ กัน เช่น เครื่องบันทึกเสียง (Tape Recorders) เครื่องฉายภาพนิ่ง (Film Projectors) วิหุญและหีบเสียง กระดานคำ บัตรคำ (Reading Cards) รูปภาพ ภาพที่ตัดจากหนังสือพิมพ์ ของต่าง ๆ และการเล่นต่าง ๆ (Games) สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนมีชีวิตและได้ผลดีนำมาใช้ให้ถูกต้อง ครูต้องรู้จักใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยไม่หวังที่จะให้ของเหล่านี้เป็นเครื่องมือให้ความรู้โดยตัวของมันเอง ควรให้เป็นเพียงสิ่งช่วยเหลือครู ไม่ใช่แทนตัวครู (กรมวิชาการ 2499 : 6) จึงเห็นได้ว่า ในปี พ.ศ. 2499 นี้ มีการกำหนดให้ครูเลือกใช้สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ มากขึ้น สื่อการสอนเหล่านี้เข้ามาสู่ประเทศไทยควบคู่กับวิธีสอนภาษาแบบใหม่ ๆ ที่เข้ามาในช่วงนี้ด้วยคือวิธีสอนภาษาอังกฤษตามวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method)

3. วิธีวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ.ศ.2493 นี้ ยังคงใช้วิธีวัดและประเมินผลตาม "ระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480" เหมือนเดิมทุกประการ

หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

หลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491 มาได้ 7 ปีแล้ว เมื่อถึงปี พ.ศ.2498 กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491 ให้เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น ดังนั้นในวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2498 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษานับใหม่ เรียกว่า "หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498" หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษานับใหม่นี้ถือว่าเป็นหลักสูตรวิสามัญศึกษาต่อจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย(มัธยมปีที่ 6) กำหนดเวลาเรียน 2 ปี ความมุ่งหมายของหลักสูตรฉบับนี้คือ ต้องการที่จะให้การศึกษอันเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแขนงต่าง ๆ และให้หลักสูตรนี้เป็นการสำรวจความถนัดพิเศษของนักเรียนแต่ละคน เพื่อเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแขนงที่เหมาะสมกับอัถภาพของนักเรียน หลักสูตรนี้ยังคงแบ่งเป็น 2 แผนกคือ แผนกอักษรศาสตร์ และแผนกวิทยาศาสตร์ เหมือนเดิมโดยที่วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับสำหรับทั้ง 2 แผนก จะเลือกภาษาต่างประเทศภาษาอื่นแทนภาษาอังกฤษไม่ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2498 : 1-5)

ในหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 นี้ ไม่กำหนดความมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษไว้ เพียงแต่กำหนด "บรรยายการวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร" ซึ่งก็คือรายการที่ต้องสอนนั่นเอง สำหรับบรรยายการวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรฉบับนี้ก็ยังคงมีความคล้ายคลึงกับรายการที่ต้องสอนของหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491 เพียงแต่เขียนให้ย่อสั้นลงกว่าเดิม และมีได้แยกเนื้อหาออกเป็น ไวยากรณ์ แปล แต่งความ พรรณคดี เหมือนหลักสูตรฉบับ พ.ศ.2491 สำหรับ "บรรยายการวิชาภาษาอังกฤษ" ของชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้งแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ได้เขียนไว้รวมกันดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2498 : 9)

ภาษาอังกฤษ

ให้เรียนหนังสือตามที่กำหนดให้ ให้รู้ศัพท์ รู้ความและรู้เรื่องราวอันเป็น ความรอบตัวเกี่ยวกับหนังสืออื่น ๆ ให้สามารถแต่งเรื่องบรรยายเหตุการณ์ หรือแสดงความคิดเห็น เรียบเรียงถ้อยคำใช้ภาษาและตัวสะกดให้ถูกต้อง แต่ง จดหมายติดคอในเรื่องธรรมดาได้ ให้สามารถสนทนาโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษ ได้ตามสมควร

ในการอ่านและสนทนา ให้เน้นหลักการออกสำเนียงและการลงวรรคตอน ในการเขียนหรือสนทนา ต้องให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ให้เข้าใจและรู้วิธี ใช้ประโยคภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง

ในห้องจำบทประพันธ์ตามที่กำหนดให้

(ใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 9-10 ชั่วโมง ตลอดหลักสูตร 2 ปี)

ในด้านเวลาเรียน หลักสูตรฉบับใหม่นี้กำหนดว่า ตามปกติในรอบสัปดาห์หนึ่ง ให้มีเวลาเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง และในรอบปีหนึ่งควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 200 วัน การที่เปิดโอกาสให้โรงเรียนได้เลือกสอนวิชาแขนงต่าง ๆ ตามความสามารถของโรงเรียน ที่จะจัดสอนวิชานั้น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดนั้น อาจจะทำให้จำนวนชั่วโมงที่เรียนในรอบสัปดาห์หนึ่งแตกต่างกันออกไป ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึง ได้กำหนดอัตราเวลาเรียนของแต่ละวิชาทั้งแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ โดยไม่ กำหนดเวลาเรียนรวมในรอบสัปดาห์ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2498 : 3, 6-7)

ตารางที่ 48 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498

หมวด วิชา	รายชื่อวิชา	อัตราเวลาเรียนในรอบสัปดาห์			
		แผนกอักษรศาสตร์		แผนกวิทยาศาสตร์	
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 1	ปีที่ 2
วิชา	1. ภาษาไทย	2	2	2	2
บังคับ	2. ภาษาอังกฤษ	10	10	9	9
	3. สังคมศึกษา ข.	-	5	-	-
	4. คณิตศาสตร์ 1 ก.	-	-	6	-
	1 ข.	5	-	-	-

ตารางที่ 48 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 (ต่อ)

หมวด วิชา	รายชื่อวิชา	อัตราเวลาเรียนในรอบสัปดาห์			
		แผนกอักษรศาสตร์		แผนกวิทยาศาสตร์	
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 1	ปีที่ 2
วิชา บังคับ	5. คณิตศาสตร์ 2 ก.	-	-	-	6
	2 ข.	-	4	-	-
	6. ฟิสิกส์ เคมีและชีววิทยา 1	-	-	6	-
	7. ฟิสิกส์ เคมีและชีววิทยา 2	-	-	-	9
	8. ภาษต่างประเทศ(ภาษาที่ 2) 1	5	-	-	-
วิชา เลือก	9. ภาษต่างประเทศ(ภาษาที่ 2) 2	-	4	-	-
	10. ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์	3	-	-	-
	1. ภาษต่างประเทศ(ภาษาที่ 2) 1	-	-	4	4
	2. ภาษต่างประเทศ(ภาษาที่ 2) 2	-	4	-	-
	3. ศิลปศึกษา 1	3	3	3	3
	4. ศิลปศึกษา 2	-	3	-	3
	5. สังคมศึกษา ก.	-	-	3	3
	6. คณิตศาสตร์ 2 ข.	-	4	-	-
	7. วิทยาศาสตร์ทั่วไป 1	4	4	-	-
	8. วิทยาศาสตร์ทั่วไป 2	-	4	-	-
9. วิชาเลขานุการ	3	3	3	3	

อักษรย่อ ก. ต่อท้ายวิชาหมายความว่า เป็นวิชาสำหรับแผนกวิทยาศาสตร์

อักษรย่อ ข. เป็นวิชาสำหรับแผนกอักษรศาสตร์

ตัวเลข 1 ต่อท้ายวิชาหมายความว่า เป็นตอนเบื้องต้นของวิชานั้น

ตัวเลข 2 เป็นเบื้องปลายของวิชานั้น ต้องได้เรียนตอน 1 มาก่อนจึงจะต่อ
ตอน 2 ได้

จากตารางที่ 48 จะเห็นได้ว่า หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 ให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุดโดยกำหนดเวลาเรียน 9-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในขณะที่วิชาที่ใช้เวลาเรียนรองลงมา เช่น คณิตศาสตร์, ฟิสิกส์ เคมีและชีววิทยา มีเวลาเรียนอย่างมาก 5-9 ชั่วโมงเท่านั้น เวลาเรียนภาษาอังกฤษกำหนดให้แผนกวิทยาศาสตร์ต้องเรียน 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ตลอดทั้ง 2 ปี และแผนกอักษรศาสตร์ต้องเรียน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ตลอดทั้ง 2 ปีเช่นกัน

2. วิธีสอนและแบบเรียน

วิธีสอนภาษาอังกฤษของชั้นเตรียมอุดมศึกษา ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 นี้ ยังคงใช้วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เหมือนเดิม

สำหรับแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษของชั้นเตรียมอุดมศึกษา ตามหลักสูตรใหม่นี้ ในปีการศึกษา 2498 แบบเรียนตามที่ปรากฏในหนังสือวิทยากรยภาคผนวกเรื่อง "ประกาศกรมวิชาการเรื่องหนังสือเรียนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นเตรียมอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2498" (2498ก : 15-17) พบว่า กรมวิชาการได้เปลี่ยนแปลงหนังสือแบบเรียนใหม่หมด ไม่ใช่แบบเรียนตามที่เคยประกาศใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2491-2497 ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2491 เล่มแม่แต่เล่มเดียว และตามประกาศกรมวิชาการฉบับนี้ได้แบ่งหนังสือเรียนเป็น 3 ประเภทคือ หนังสืออ่านในชั้น หนังสืออ่านนอกชั้น และหนังสือประกอบการเรียน ดังนี้

หนังสืออ่านในชั้นสำหรับแผนกอักษรศาสตร์

ประเภท 1 ให้นักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 เรียนทั้งสามเล่มคือ

(ก) The Stories of Shakespeare's Plays Vol. 1

(Tales Retold for Easy Reading Series)

(ข) A Play to give practice in the spoken forms of

English :- A Pair of Spectacles - by S.Grundy (Plays Retold Series)

(ค) คำประพันธ์ประมาณ 150 บรรทัด ซึ่งกรมวิชาการจะได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็น

เล่มโดยคัดเลือกจากบทประพันธ์ที่เห็นสมควร จะประกาศให้ทราบภายหลัง

ประเภท 2 ให้นักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 เลือกเรียนเพียงเล่มเดียว

(ง) A Tale of Two Cities - Charles Dickens

(Stories Retold Series)

- (จ) Seven Inventors - H. McNicol (Living Names Series)
 (ฉ) Six Physicists - John Walton (Living Names Series)

หนังสืออ่านในชั้นสำหรับแผนกวิทยาศาสตร์

ประเภท 1 ให้นักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 เรียนสองเล่ม โดยเลือก
 เรียน (ก) หรือ (ข) หนึ่งเล่ม และเรียน (ค) อีกหนึ่งเล่มคือ

- (ก) Seven Inventors - H. McNicol
 (ข) Six Physicists - John Walton
 (ค) คำประพันธ์ - เช่นเดียวกับแผนกอักษรศาสตร์

ประเภท 2 ให้นักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 เลือกเรียนเพียงเล่มเดียว

- (จ) The Stories of Shakespeare's Plays Vol.1
 (ฉ) A Tale of Two Cities - Charles Dickens
 (ค) หนังสือ(ก) หรือ (ข) ที่มิได้เลือกในประเภท 1

หนังสืออ่านนอกชั้นสำหรับนักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1-2 ทั้งสองแผนก
 ให้เลือกเรียนเพียงสองเล่ม

1. Prisoner of Zenda - by Anthony Hope (Simplified English Series)
2. The Adventures of Tom Sawyer - by Mark Twain (Simplified English Series)
3. The Murder of Roger Ackroyd - by Agatha Christie (Tales Retold for Easy Reading)
4. Ghandiji : The Story of His Life - by G. Murray
5. Little Women - by L.M. Alcott (Tales Retold for Easy Reading)
6. A Pair of Spectacles - by S. Grundy (Plays Retold Series) เล่มนี้สำหรับแผนกวิทยาศาสตร์เท่านั้น

หนังสือประกอบการเรียนภาษาอังกฤษ

1. Reader's Digest Readings ให้นักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1
 เรียน Part I และนักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 เรียน Part II

2. Correct Your English by Mendelssohn & Palmer

สำหรับนักเรียนเตรียมอุดมศึกษาทั้ง 2 ชั้น

3. หนังสือคู่มือซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์จะได้จัดทำขึ้นในเวลาต่อไป

ในปีการศึกษา 2499 หนังสือภาษาอังกฤษตามที่ปรากฏใน "ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดแบบเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาและประโยศครูประถม ปีการศึกษา 2499" (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. 3 : 1-3) พบว่าหนังสืออ่านในชั้นของชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ทั้ง 2 แผนกยังคงใช้เหมือนเดิม หนังสืออ่านนอกชั้นได้เพิ่มจากเดิมที่มี 6 เล่มเป็น 7 เล่ม เล่มที่เพิ่มคือ Oliver Twist by Charles Dickens Published by Oxford University Press โดยกำหนดไว้ด้วยว่า เล่มนี้ใช้สำหรับแผนกอักษรศาสตร์เท่านั้น ส่วนหนังสือประกอบการเรียนได้ตัดหนังสือที่เดิมบอกไว้ว่า "หนังสือคู่มือซึ่งหน่วยศึกษานิเทศก์จะได้จัดทำขึ้นในเวลาต่อไป" ออกไป และเพิ่มหนังสือชื่อ "Exercises in Aural Comprehension based on The Reader's Digest Readings English As a Second Language Students' Edition by the Fulbright Committee on Materials"

ในปีการศึกษา 2500 ในระดับชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้ง 2 ชั้นปียังคงใช้หนังสือภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนกับที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2499 (กระทรวงศึกษาธิการ 2500 : 12-14)

ในปีการศึกษา 2501 มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะหนังสือประกอบการเรียนภาษาอังกฤษจากเดิมที่มีอยู่ 3 เล่ม เหลือเพียง 2 เล่ม ส่วนหนังสือเรียนวิชาภาษาอังกฤษประเภทอื่น ๆ ของทั้ง 2 ชั้นยังคงเหมือนกับที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2500 หนังสือประกอบการเรียนที่เปลี่ยนแปลงมีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2501 : 17-19)

หนังสือประกอบการเรียนภาษาอังกฤษ

1. Specimen Exercises in Comprehension and Expression
by The Supervisory Unit, Department of Secondary Education

2. Correct Your English by Mendelssohn & Palmer

ในปีการศึกษา 2502 ในระดับชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้ง 2 ชั้นปียังคงใช้หนังสือภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนกับที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2501 (กระทรวงศึกษาธิการ 2502 : 16-18)

ในปีการศึกษา 2503 ในระดับชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้ง 2 ชั้นปียังคงใช้หนังสือภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนกับที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2502 ยกเว้นเฉพาะหนังสือประกอบการเรียนที่ได้เพิ่มจากเดิมอีก 6 เล่มรวมเป็น 8 เล่ม หนังสือที่เพิ่มเข้ามาอีก 6 เล่ม มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2503 : 18-21)

3. คู่มือแบบเรียนเรื่องจากบทละครเชกสเปียร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ
(The Stories of Shakespeare's Plays Vol. 1)

4. คู่มือแบบเรียนเรื่องนักประดิษฐ์เจ็ดคน ของกระทรวงศึกษาธิการ
(Seven Inventors)

5. คู่มือแบบเรียนเรื่องนักฟิสิกส์หกคน ของกระทรวงศึกษาธิการ
(Six Physicists)

6. คู่มือแบบเรียนเรื่องแว่นตา ของกระทรวงศึกษาธิการ
(A Pair of Spectacles)

7. คู่มือแบบเรียนเรื่องของสองนคร ของกระทรวงศึกษาธิการ
(A Tales of Two Cities)

8. คู่มือแบบเรียนเรื่องคำประพันธ์อังกฤษ (Poetry) ของกระทรวงศึกษาธิการ

ในปีการศึกษา 2504 ในระดับชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้ง 2 ชั้นปียังคงใช้หนังสือภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนกับที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2503 เว้นแต่มีการเพิ่มหนังสือประกอบการเรียนอีก 1 เล่มรวมเป็น 9 เล่ม หนังสือประกอบการเรียนที่เพิ่มเข้ามา 1 เล่ม คือ (กระทรวงศึกษาธิการ 2504 : 7-10)

9. A Practice Book in Oral English ของกระทรวงศึกษาธิการ

Thomas A. Durr เรียบเรียง

ในปีการศึกษา 2505 เป็นปีที่มีชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 เป็นปีสุดท้าย ยังคงใช้หนังสือภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนกับที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2504 (กระทรวงศึกษาธิการ 2505 : 20-22)

3. วิธีวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผลการเรียนในชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้งแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 นี้ใช้วิธีวัดและประเมินผลตามระเบียบของกรมวิสามัญศึกษา โดยเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2498 กรมวิสามัญศึกษาได้ประกาศใช้ระเบียบการวัดผลการศึกษาสำหรับชั้นเตรียมอุดมศึกษา เรียกว่า "ระเบียบกรมวิสามัญศึกษา ว่าด้วยการสอบไล่ชั้นเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2498" ระเบียบการวัดผลนี้กำหนดว่า การวัดผลเพื่อเลื่อนชั้นในปีที่ 1 ให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน ส่วนการวัดผลเพื่อรับประกาศนียบัตรประโยคเตรียมอุดมศึกษา (เตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2) เป็นหน้าที่ของกรมวิสามัญศึกษา และในการวัดผลชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา นักเรียนทุกคนทั้งในแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์จะต้องสอบวิชาบังคับคือ วิชาภาษาอังกฤษด้วย และเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่จะสอบนั้นเป็นเนื้อหาตามหลักสูตรที่เรียนมาทั้ง 2 ปี (กรมวิสามัญศึกษา ม.ป.ป.1 : 1-2)

สำหรับอัตราเวลาและคะแนนในการสอบชั้นเตรียมอุดมศึกษา ตามระเบียบกรมวิสามัญศึกษาว่าด้วยการสอบไล่ชั้นเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2498 นั้น กำหนดให้ข้อสอบของวิชาภาษาอังกฤษแบ่งเป็น 3 ฉบับคือ ฉบับที่ 1 ความเข้าใจ ฉบับที่ 2 การสำแดงออก และฉบับที่ 3 วรรณคดี โดยแผนกอักษรศาสตร์ใช้เวลาสอบและมีคะแนนสอบมากกว่าแผนกวิทยาศาสตร์ อัตราเวลาและคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์มีดังนี้ (กรมวิสามัญศึกษา ม.ป.ป.1 : 1, 4, 7, 11)

ตารางที่ 49 แสดงอัตราเวลาและคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ ตามระเบียบกรมวิสามัญศึกษาว่าด้วยการสอบไล่ชั้นเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2498

วิชา	แผนกอักษรศาสตร์ปีที่ 1-2		แผนกวิทยาศาสตร์ปีที่ 1-2	
	เวลา	คะแนน	เวลา	คะแนน
<u>ภาษาอังกฤษ</u>				
ฉบับที่ 1 (ความเข้าใจ)	1.30	80	1.30	100
ฉบับที่ 2 (การสำแดงออก)	2.00	100	2.00	80
ฉบับที่ 3 (วรรณคดี)	2.00	120	2.00	70
รวม	5.30	300	5.30	250

จากตารางที่ 49 จะเห็นว่าแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ใช้เวลาสอบเท่ากันคือ 5.30 ชั่วโมง แต่แผนกอักษรศาสตร์มีคะแนนสอบมากกว่าแผนกวิทยาศาสตร์อยู่ 50 คะแนน

ต่อมากรมวิสามัญศึกษาได้แก้ไขอัตราเวลา และจำนวนข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นเตรียมอุดมศึกษาทั้ง 2 แผนกใหม่อีก โดยยังคงกำหนดคะแนนสอบของแต่ละแผนกเท่าเดิมคือ แผนกอักษรศาสตร์คะแนนเต็ม 300 คะแนน และแผนกวิทยาศาสตร์คะแนนเต็ม 250 คะแนน แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่คือ ข้อสอบวิชาวรรณคดีแบ่งเป็น 2 ฉบับ ดังนั้นอัตราเวลาและคะแนนสอบตามระเบียบฉบับนี้จึงได้เลิกใช้ไป และกรมวิสามัญศึกษากำหนดให้ใช้อัตราเวลาและคะแนนตามระเบียบที่แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 แทน สำหรับอัตราเวลาและคะแนนสอบรวมทั้งเนื้อหาการสอบวิชาภาษาอังกฤษของชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ ตามที่แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 มีดังนี้ (กรมวิสามัญศึกษาม.ป.ป.2 : 1)

ตารางที่ 50 แสดงอัตราเวลาและคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้นเตรียมอุดมศึกษาแผนกอักษรศาสตร์และแผนกวิทยาศาสตร์ ตามระเบียบกรมวิสามัญศึกษาว่าด้วยการสอบไล่ชั้นเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2498 แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1

วิชา	แผนกอักษรศาสตร์ปีที่ 1-2		แผนกวิทยาศาสตร์ปีที่ 1-2		
	เวลา	คะแนน	เวลา	คะแนน	
วิชาบังคับ ภาษาอังกฤษ					
ฉบับที่ 1 (ความเข้าใจ)	1.30	80	1.30	100	
ฉบับที่ 2 (การสำแดงออก)	2.30	100	2.00	80	
วรรณคดี	ฉบับที่ 1	1.30	80	1.00	40
	ฉบับที่ 2	1.00	40	1.00	30
รวม	6.30	300	5.30	250	

จากตารางที่ 50 จะเห็นว่า แผนกอักษรศาสตร์ใช้เวลาสอบมากกว่าแผนกวิทยาศาสตร์อยู่ 1 ชั่วโมง และคะแนนสอบแผนกอักษรศาสตร์มากกว่าแผนกวิทยาศาสตร์อยู่ 50 คะแนน ในขณะที่ทั้ง 2 แผนกมีเนื้อหาการสอบ 4 อย่างเหมือนกัน แต่เนื้อหาในการสอบของแผนกอักษรศาสตร์ยากกว่าแผนกวิทยาศาสตร์จึงใช้เวลาและคะแนนสอบมากกว่ากัน

นอกจากนี้ยังมี "คำชี้แจงเรื่องวิชา อัตราเวลาและคะแนนชั้นเตรียมอุดมศึกษา" (กรมวิสามัญศึกษา ม.ป.ป. 3 : 1) ในระเบียบที่แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 ได้ชี้แจงว่า วรรณคดีชั้นปีที่ 1 และ 2 ของทั้ง 2 แผนกแยกเป็น 2 ฉบับคือ ฉบับ 1 เกี่ยวกับหนังสืออ่านในชั้น และฉบับ 2 เกี่ยวกับหนังสืออ่านนอกชั้น

สำหรับเกณฑ์การตัดสินได้-ตกนั้นมีเกณฑ์ว่า "ให้ถือเกณฑ์คะแนนรวมร้อยละ 50 บริบูรณ์ขึ้นไปเป็นสอบได้" (กรมวิสามัญศึกษา ม.ป.ป. 1 : 2)

สรุปได้ว่า การวัดผลการศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษา ตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 นั้นยังคงเป็นการวัดผลแบบคิดคะแนนเป็นร้อยละเหมือนหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2491 และหน้าที่การวัดผลการศึกษาก็ได้มอบอำนาจให้โรงเรียนวัดและประเมินผลชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 ส่วนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 เป็นหน้าที่ของกรมวิสามัญศึกษาวัดผลเอง

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

ในปี พ.ศ. 2503 มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรสามัญศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ หลังจากปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้ทันสมัยแล้วเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2503 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญฉบับใหม่เรียกว่า "หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503" และ "หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503" หลักสูตรที่ประกาศใช้ใหม่นี้ ใช้เวลาเรียนทั้งประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายรวมกัน 5 ปี แบ่งเป็น ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปีคือ ม.ศ. 1, 2 และ 3 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปีคือ ม.ศ. 4 และ 5 กำหนดให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 แทนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493 เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2504 ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 เฉพาะชั้นปีที่ 1 (ม.ศ. 1) ส่วนชั้นมัธยมวิสามัญศึกษาปีที่ 5-6 ยังคงสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2493 ในปีการศึกษา 2505 ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 เฉพาะชั้นปีที่ 1-2 (ม.ศ. 1-2) ส่วนชั้นมัธยมวิสามัญศึกษาปีที่ 6

ยังคงสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2493 เป็นปีสุดท้าย และในปีการศึกษา 2506 ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 ครบทุกชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2517ช: 1)

สำหรับในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนดว่า ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 แทนหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2505 ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 เฉพาะชั้นปีที่ 4 (ม.ศ.4) ส่วนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 ยังคงสอนตามหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 และในปีการศึกษา 2506 ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ครบทุกชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2511ช : 1)

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่นี้ ทำให้เปลี่ยนแปลงการจัดชั้นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลายสายสามัญใหม่อีกครั้ง และเรียกชื่อตัวย่อของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้แตกต่างไปจากเดิมคือ เดิมหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2493 เรียกว่า ม.ศ.1, 2 และ 3 แต่หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 เรียกว่า ม.ศ.1, 2 และ 3 เดิมหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาพุทธศักราช 2498 เรียกว่า ชั้นเตรียมปีที่ 1, และ 2 แต่หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 เรียกว่า ม.ศ.4 และ 5 ระดับชั้นการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหลังจากที่ประกาศใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503 แล้วคือ

มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2493 เปลี่ยนเป็นประโยคประถมศึกษาตอนปลาย
 มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2493 เปลี่ยนเป็นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น
 เตรียมอุดมศึกษาพุทธศักราช 2498 เปลี่ยนเป็นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
 จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงระดับชั้นการศึกษาใหม่ ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ได้ยกระดับชั้นมัธยมศึกษาให้สูงขึ้นกว่าเดิมอีก 1 ระดับ เพราะชั้นในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.ศ.1, 2 และ 3) ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503 เทียบเท่ากับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.ศ.4, 5 และ 6) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2493 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.ศ.1, 2 และ 3)ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2493 ก็ได้ลดระดับชั้นลงมากลายเป็น ชั้นประโยคประถมศึกษาตอนปลาย(ป.ศ.5, 6 และ 7) ตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503 นั้นเอง

ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 4-6 ชั่วโมง สำหรับความมุ่งหมายและรายการสอนวิชาภาษาอังกฤษของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2517ช : 9-13)

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ชั้น
2. เพื่อให้มีพื้นฐานในการที่จะศึกษาในชั้นต่อไป
3. เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร
4. เพื่อความเจริญในทางความรู้และสติปัญญาของผู้เรียน
5. เพื่อบรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว จึงให้มีความรู้และทักษะดังต่อไปนี้
 - ก. ต้องฟังเข้าใจ พูดได้โดยออกเสียงที่ถูกต้อง อ่านออกเสียงได้ และอ่านในใจได้ และเขียนได้ถูกต้องตามควรแก่ชั้น
 - ข. ให้มีความรู้ทางไวยากรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการใช้ภาษา และรู้ลักษณะของภาษาอังกฤษที่เป็นมูลสารตามสมควร
 - ค. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี สำหรับเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อไป
 - ง. ให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาสำหรับติดต่อระหว่างชาติ

รายการสอน

การฟังและการพูด

1. ฝึกให้สามารถฟังเรื่องราวหรือข้อความที่เจ้าของภาษาพูด และสามารถพูดตอบได้ตามสมควรแก่ชั้น
2. ฝึกให้สามารถนำศัพท์และกระสวนจากหนังสือเรียนมาใช้ในการพูดได้ดีขึ้นกว่าเดิม
3. ฝึกให้สามารถเล่าเรื่อง ถามและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องรอบ ๆ ตัว และเรื่องในหนังสืออ่านโดยพูดและออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน
4. ฝึกให้รู้จักใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เช่น ขอโทษ ขอบใจ ขอร้อง และอื่น ๆ
5. ให้นำศัพท์และกระสวนแบบง่าย ๆ ที่นักเรียนอาจมีโอกาสดำเนินจากการอ่าน การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ การดูภาพยนตร์ มาฝึกบ่อย ๆ เพื่อนักเรียนจะได้เห็นความ

สัมพันธ์ของภาษาที่เรียนกับสิ่งแวดล้อม และเข้าใจประโยชน์ของภาษานั้น

การอ่าน

1. ฝึกให้สามารถอ่านหนังสือที่กำหนดให้ เข้าใจและออกเสียงได้ถูกต้องพอสมควร
2. ฝึกให้อ่านหนังสือที่อยู่ในระดับความยากง่ายเท่าหนังสือเรียนให้เข้าใจได้ด้วยตนเอง
3. ฝึกให้อ่านและเข้าใจป้ายชื่อสิ่งของ ป้ายประกาศที่เห็นอยู่บ่อย ๆ และฉลากยา
4. ให้อ่านบทประพันธ์ที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายของบทประพันธ์นั้น และส่งเสริมให้ท่องจำบางตอน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนวรรณคดีในชั้นต่อไป
5. ชี้แจงให้เข้าใจลักษณะของคำในภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยในการอ่านให้สะดวกและดีขึ้น เช่น ชี้ให้เห็น Prefix และ Suffix ที่พบบ่อย ๆ ในหนังสือเรียน ฯลฯ และชี้แจงให้เข้าใจลักษณะของประโยคด้วย
6. จัดชั่วโมงให้เข้าอ่านหนังสือภาษาอังกฤษในห้องสมุด โดยมีครูแนะนำและควบคุม

การเขียน

1. ฝึกหัดคัดลายมือโดยกวาดชั้นความสะอาด ความเป็นระเบียบและความชัดเจนของตัวอักษร และเขียนคำได้ถูกต้อง
2. ฝึกให้รู้จักใช้เครื่องหมายวรรคตอนดังต่อไปนี้ capital letter, full-stop, inverted comma, question mark, comma และ exclamation mark และเครื่องหมายคำพูดเท่าที่จำเป็น
3. ฝึกให้สามารถเขียนตามคำบอกซึ่งมีความยากง่ายเสมอหนังสือเรียน
4. ฝึกให้รู้จักตั้งคำถาม ตอบคำถาม และแต่งประโยคง่าย ๆ ได้
5. ฝึกให้รู้จักเขียนเรื่องสั้น ๆ โดยใช้ศัพท์และกระแสนที่เรียนมาแล้ว
6. ให้นำศัพท์และกระแสนที่นักเรียนอาจมีโอกาสดำเนินการพบในการอ่าน การฟัง มาฝึกเขียนให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น
7. ให้ฝึกหัดเขียนจดหมายถึงชาวต่างประเทศ เล่าถึงสิ่งที่น่าสนใจได้ และรู้จักเขียนแบบฟอร์มการเขียนจดหมายธุรกิจง่าย ๆ เช่น นัดพบ บอกเลิกนัด ขอโทษที่ไม่ได้มาตามนัด และจดหมายสั่งการงานอย่างง่าย ๆ ได้

8. ฝึกให้รู้จักถอดความหมายในภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง
ไวยากรณ์

ไวยากรณ์ในชั้นนี้ไม่นับเป็นวิชาหนึ่งต่างหากจากทักษะทั้งสี่ นับเป็นวิชาที่เกี่ยวพันกับทักษะโดยใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเท่า ๆ กัน จะแยกจากกันไม่ได้ ไวยากรณ์ในชั้นนี้เป็นไวยากรณ์สำหรับใช้ในภาษา จะต้องค่อย ๆ ขนานไปกับศัพท์และกระบวนที่เรียนในชั้น ควรให้เข้าใจแบบสร้างในหนังสือเรียนให้มากที่สุดที่จะทำได้ และให้ฝึกแบบสร้างที่เป็นมูลสาร ดังลำดับมาให้เป็นสังเขป เพื่อใช้ในการพูดและเขียนได้อย่างถูกต้อง

ม.ศ.1

Singular and plural nouns.

Articles in relation to singular, mass, and pluralized nouns; and in relation to initial consonants and vowels.

Accord of subjects and verbs.

There is, there are, there was, there were.

"This, that, these, those" in relation to their antecedents.

Personal pronouns in relation to their antecedents including "My, his, her, its, our, your, their" in relation to their antecedents.

Tenses - present continuous, present, past and future.

Sentences containing "if", (present tense and request).

Comparison of adjectives and adverbs.

Formulating simple questions and negations.

"Who, whose, when, where, why, how" as interrogatives.

Direct and indirect requests(positive).

Prepositions that are frequently used.

Conjunctives "Who, which, that" in relation to their antecedents.

Verbs with their completions : object, two objects, word order of objects, infinitive completion, participle completion.

Verbs in the passive voice. (those occurring frequently in the textbooks)

"Every, many, nothing" "each" as determinative.

Parts of speech or classification of words.

Sub-classification of parts of speech : (a) nouns - proper, pluralized, mass, and abstract nouns. (b) adjectives - qualitative, numerical, and quantitative adjectives. (c) adverbs - manner, place, time, interrogative and quantitative.

Functions of nouns - subject and object.

พ.ศ. 2

Articles in relation to mass and plural nouns.

Pronouns "mine, his, hers, ours, yours, theirs" in relation to their antecedents.

Tenses - present continuous, present, past, past continuous, future.

Tenses in sentences containing "When, until, before, after, while"

Tenses in sentences containing "if" (present and future)

Tenses in sentences containing expressions of time frequently used.

Word order in statements (positive and negative), questions(positive), requests(positive and negative), address, and greetings.

Direct and indirect statements(positive and negative) in all the tenses already drilled.

Prepositions that are frequently used.(one word or groups of words)

"Who, which, what, when, where, why, how, how much, how many" as conjunctives and interrogatives.

Active and passive voice in verbs like "please, surprise, frighten."

Position of adverbs frequently used like "very, much, only, always, nearly."

Function of parts of speech.

Nouns - subject, object, and completion.

Prepositions.

Conjunctions and conjunctives.

Adverbs.

Change of form of relative-pronouns "who, whom, whose"

Direct and Indirect Speech, the tenses & syntax involved.

Phrases, clauses, sentences.

Finite verbs and other forms viz; infinitives, participle (active and passive).

H.A.3

Articles in relation to mass, plural and proper-nouns.

Tenses - present, past, present perfect.

Tenses in sentences containing conjunctives of time.

Tenses in sentences containing expressions of time frequently used.

Tenses in sentences containing "since" as preposition and as conjunctives of time.

Tenses in sentences containing "if" in all non-suppositional forms.

Word order in statements, questions, requests, address, greetings, and exclamations. (positive and negative in all sentences types)

Direct and indirect questions.

Answering negative questions and tag question.

"Who, which, what, where, how" as conjunctives followed by infinitives.

Active and passive voice in verbs like "interest, disappoint."

Quantitative words "very, many, much, more, most, almost, a little, a few, enough."

"Some, any" as determinatives.

Adverbs frequently used like "never, often, always, only, usually, nearly."

Functions of the different forms of verbs.

Simple, compound and complex sentences.

หมายเหตุ การจำแนกชนิดของคำนั้น ให้ถือตามพจนานุกรมที่เรียบเรียงสำหรับนักเรียนต่างประเทศและใช้กันแพร่หลาย

วัฒนธรรม

ม.ศ.1 ให้เรียนรู้เรื่องความเป็นอยู่และประเพณีบางอย่างของชนชาติเจ้าของภาษา เพื่อความเข้าใจอันดีต่อกัน

ม.ศ.2 ให้เรียนรู้ความเป็นอยู่ของชนชาติเจ้าของภาษา เช่น การแต่งกาย การรับประทานอาหาร การจัดที่อยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การใช้เวลาว่าง

ม.ศ.3 ให้มีความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชนชาติเจ้าของภาษา ให้กว้างขึ้น เช่น การคบหาสมาคม ความนิยม ศาสนา วันสำคัญ

จะเห็นได้ว่า ความมุ่งหมายในการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 เป็นความมุ่งหมายอย่างกว้าง ๆ เช่น " เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ชั้น" เป็นต้น แต่ในรายการสอนของหลักสูตรฉบับนี้ ได้ให้ความสำคัญต่อทักษะทางภาษาครบทุกทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายที่เคยประกาศใช้ก่อนหน้านั้น เน้นทักษะทางภาษาอย่างมากก็เพียง พูด อ่าน และเขียนเท่านั้น ความมุ่งหมายอีกอย่างหนึ่งที่เริ่มกำหนดในหลักสูตรฉบับนี้เป็นครั้งแรก

ก็คือ เรื่องของการเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา โดยกำหนดไว้ว่า "เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร"

ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 กำหนดให้สายสามัญมีเวลาเรียนสัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่า 5 วัน เวลาเรียนสัปดาห์ละ 30 ชั่วโมง และในปีหนึ่งให้มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 35 สัปดาห์ สำหรับอัตราเวลาเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2517ช : 3)

ตารางที่ 51 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2503

หมวดวิชา	จำนวนชั่วโมงในรอบสัปดาห์(สายสามัญ)
ภาษาไทย	4
ภาษาอังกฤษ	4 หรือ 6
สังคมศึกษา	4
วิทยาศาสตร์	3
คณิตศาสตร์	5
พลานามัย	2
ศิลปะศึกษา	2
ศิลปปฏิบัติ	5 หรือ 3
กิจกรรมพิเศษ	1
รวม	30

หมายเหตุ อัตราเวลาเรียนภาษาอังกฤษและศิลปปฏิบัตินั้น ถ้าเรียนภาษาอังกฤษ 4 ชั่วโมง ต้องเรียนศิลปปฏิบัติ 5 ชั่วโมง ถ้าเรียนภาษาอังกฤษ 6 ชั่วโมง ต้องเรียนศิลปปฏิบัติ 3 ชั่วโมง

ในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 แบ่งการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 3 แผนกคือ แผนกศิลปะ แผนกวิทยาศาสตร์ และแผนกทั่วไป กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษ ก. เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนในทุกแผนกต้องเรียน และในแต่ละแผนกจะต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ข. หรือ ภาษาอังกฤษ ค. เป็นวิชาบังคับเพิ่มเติมอีกคือ แผนกวิทยาศาสตร์ต้องเรียนภาษาอังกฤษ ข. อีก 1 วิชา แผนกศิลปะต้องเรียนทั้งภาษาอังกฤษ ข. และภาษาอังกฤษ ค. แผนกทั่วไปไม่บังคับว่าจะต้องเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม แต่นักเรียนในแผนกทั่วไปอาจจะเลือกเรียนเฉพาะภาษาอังกฤษ ข. หรือจะเลือกเรียนทั้งภาษาอังกฤษ ข. และภาษาอังกฤษ ค. เป็นวิชาเลือกก็ได้ ความมุ่งหมายในการสอนภาษาอังกฤษของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 เหมือนกับประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 ส่วนรายการสอนแตกต่างกัน เพราะในประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งเป็น อังกฤษ ก. อังกฤษ ข. และอังกฤษ ค. รายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมายและรายการสอนภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 มีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2511 ข : 11-16)

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ชั้น
2. เพื่อให้มีพื้นฐานในการที่จะศึกษาในชั้นต่อไป
3. เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร
4. เพื่อความเจริญในทางความรู้และสติปัญญาของผู้เรียน
5. เพื่อบรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว จึงให้มีความรู้และทักษะดังต่อไปนี้
 - ก. ต้องฟังเข้าใจ พูดได้โดยออกเสียงที่ถูกต้อง อ่านออกเสียงได้และอ่านในใจได้ และเขียนได้ถูกต้องตามควรแก่ชั้น
 - ข. ให้มีความรู้ทางไวยากรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการใช้ภาษา และรู้ลักษณะของภาษาอังกฤษที่เป็นมูลสารตามสมควร
 - ค. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดี สำหรับเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อไป
 - ง. ให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาสำหรับติดต่อระหว่างชาติ

ภาษาอังกฤษ ก. (บังคับทุกแผนก) เวลาเรียนสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง

รายการสอน

การฟัง

ฝึกให้ฟังคำปราศรัยสั้น ๆ

การฝึกทักษะการฟังในชั้นนี้ ให้ฟังเสียงทั้งในมารยาทของการฟัง และการรู้จักเก็บความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง

การพูด

ก. ฝึกให้พูดสนทนาโต้ตอบในเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

ข. ฝึกให้รู้จักการต้อนรับ เชื้อเชิญ หรือแนะนำคนให้รู้จักกัน หรือติดต่อธุระการงานอย่างง่าย ๆ กับชาวต่างประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ

ค. ฝึกให้ใช้ศัพท์ และสำนวนที่พบในหนังสือเรียน และฝึกให้ใช้สำนวนที่ใช้บ่อย ๆ เช่น to see someone off, to catch the train, to miss the bus.

การฝึกทักษะพูดในชั้นนี้ให้ฟังเสียงถึงมารยาทในการพูดและการออกเสียงให้ถูกต้องพอสมควร (Intelligibility)

การอ่าน

อ่านในใจ

1. ฝึกให้อ่านหนังสือที่กำหนดให้เข้าใจดีและรวดเร็วพอสมควร ให้สามารถอ่านโฆษณาในหนังสือพิมพ์และในที่ต่าง ๆ เช่น โฆษณาเรื่องกีฬา โฆษณาหางาน โฆษณาของหาย ฯลฯ

2. ชี้แจงให้เข้าใจลักษณะของคำในภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยในการอ่านให้สะดวกและดีขึ้น เช่น ชี้ให้เห็น Prefix และ Suffix ที่พบบ่อย ๆ ในหนังสือเรียน ฯลฯ และชี้แจงให้เข้าใจลักษณะของประโยคด้วย

3. ฝึกให้ใช้พจนานุกรมที่เรียบเรียงสำหรับนักเรียนต่างประเทศ (Foreign Students)

4. ให้ส่งเสริมการอ่านด้วยการใช้ห้องสมุด ทั้งนี้โดยมีครูแนะนำควบคุม

5. ให้สามารถอ่านตัวเลขโรมันและตัวเลขอาหรับ เครื่องหมายและตัวย่อที่พบบ่อย ๆ เช่น \$, £, lb., oz., ft., in., kg., km.

การเขียน

ก. ฝึกให้สามารถ

1. เขียนตามคำบอก
2. เขียนตอบคำถามต่าง ๆ
3. เขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนดให้ เช่น บรรยายเรื่องที่ได้เห็นจากภาพและรายงานเรื่องง่าย ๆ
4. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายธุรกิจอย่างง่าย ๆ เช่น จดหมายเชิญ ตอบรับ ปฏิเสธการเชิญ จดหมายสมัครงาน และจดหมายสั่งของ
5. เขียนกรอกข้อความในแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องพบในการสมัครงาน การเดินทาง ฯลฯ
6. เขียนตัวเลขโรมัน และตัวเลขอาหรับ เครื่องหมาย และตัวย่อที่พบบ่อย ๆ เป็นตัวอักษร โดยใช้ตัวสะกดได้ถูกต้อง เช่น เครื่องหมาย \$, £, lb., oz., ft., in., kg., km.

การฝึกการเขียนในขั้นนี้ ให้มุ่งถึงความถูกต้องในการเขียนตามลักษณะภาษาและความนิยมของเจ้าของภาษา (Native Speaker) การใช้เครื่องหมายวรรคตอนให้อ่านง่ายเรียบร้อยและรวดเร็วพอสมควร ทั้งนี้ตามศัพท์และกระบวนที่ได้เรียนมา

ข. ฝึกให้ใช้สำนวนและกลุ่มคำที่ใช้บ่อย ๆ ซึ่งเป็นปัญหาแก่นักเรียนไทย เช่น to protect, to prevent, climate, air, weather, perhaps, sometimes, too, very, so.

ค. ฝึกให้สามารถใช้กลุ่มคำที่เป็นสำนวนของภาษาที่พบบ่อย ๆ เป็นต้นว่า to put on, to take off, to look after, etc.

ไวยากรณ์

ก. ให้ซ่อมและเสริมความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้กระบวนที่เป็นมูลสาร เพื่อให้ใช้ในการพูดและเขียนได้อย่างแม่นยำและคล่องแคล่ว ตามความสามารถของนักเรียน ดังที่จะลำดับไว้เป็นสังเขปต่อไปนี้ :-

"There is, there are, there was, there were."

"This, that, these, those" as determinatives and pronouns.

Singular and plural nouns.

Articles in relation to singular, plural, mass, abstract and proper nouns.

Accord of subjects and verbs.

Pronouns and their antecedents, "Mine, his, hers, its, ours, yours, theirs" in relation to the pattern "a... of..." (e.g. a friend of mine) in contrast to "my, his, her, our, your, their" as determinatives.

"It" as an impersonal pronoun.

"None" as pronouns.

Verbs - Finites and their subjects.

- Non-finites and their relation to finites and other kinds of words in sentences.

Meanings and uses of "shall, will, can, may, must, ought, could" that are found in the textbooks.

Active and passive voices of verbs frequently used, and of those found in the textbooks.

Completions of verbs(patterns frequently used and found in the textbooks).

Tenses - present continuous, present, past continuous, past, present perfect, present perfect continuous, past perfect, future.

Tenses in relation to expressions of time frequently used and to conjunctives of time.

Tenses in relation to "if" in all non-suppositional forms.

Tenses in relation to conjunctions that present difficulties to Thai students e.g. "so that"

Negations and interrogations, and answering tag questions.

Direct and indirect requests, statements, and questions (positive and negative).

"Some, any, much, more, most, the most, a little, a few" as determinatives and pronouns.

Prepositions and the patterns in which they occur which are frequently used, e.g. "in order to", "because of", "according to", "owing to", "in spite of", "either...or", "neither...nor"

"Either, neither" as determinatives and pronouns.

"Each" in all its uses.

Comparison of adjectives and adverbs.

Words that present difficulties to Thai students e.g.:-
to, too...to, as, like, as...as, though, even, who, whom, whose, that, which, what, when, where, why, how, how many, how much, in their different uses.

ข. ให้เข้าใจกระบวนไวยากรณ์ที่พบในหนังสือเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
หมายเหตุ การจำแนกชนิดของคำนั้น ให้ถือตามพจนานุกรมที่เรียบเรียงสำหรับนักเรียนต่างประเทศและใช้กันเป็นที่แพร่หลาย

วัฒนธรรม

ให้รู้ขนบธรรมเนียมประเพณีของชนชาติเจ้าของภาษาให้กว้างขวางพอสมควร เช่น ความเป็นอยู่ในครอบครัว ความเป็นอยู่ในสังคม ระบอบการปกครอง ศาสนา ความนิยม และอุดมคติบางประการ เท่าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่มีในหนังสือเรียน เพื่อเป็นแนวทางที่จะเรียนวรรณคดี หรือวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ให้เรียนหนังสือตามที่กำหนดให้

ภาษาอังกฤษ ข. (เพิ่มขึ้นสำหรับแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ หรือแผนกทั่วไป) เวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

รายการสอน

การฟัง

นอกจากฝึกให้ฟังคำปราศรัยสั้น ๆ แล้วต้อง

ก. ฝึกให้ฟังคำบรรยายสั้น ๆ ในเรื่องซึ่งนักเรียนได้มีความรู้อยู่บ้างแล้ว

ข. ฝึกให้ฟังเรื่องหรือบทความที่มีผู้อ่านให้ฟัง

การพูด

นอกจากฝึกต่าง ๆ ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ ก. แล้ว ต้องฝึกให้เล่าเรื่อง
เกี่ยวกับการเรียน การเที่ยวชมสถานที่ การบอกถนนหนทาง ฯลฯ เพิ่มเติมขึ้น

การอ่านอ่านในใจ

ให้ฝึกเพิ่มเติมจากหลักสูตรภาษาอังกฤษ ก. ดังนี้คือ ให้ชี้แจงลักษณะบท
ประพันธ์ที่ดี จากบทประพันธ์ที่กำหนดให้ และส่งเสริมให้ท่องจำเป็นบางตอนเพื่อเป็นแนวทาง
ที่จะเรียนวรรณคดีในชั้นสูงขึ้นไป

การเขียน

ให้ฝึกเพิ่มเติมจากหลักสูตรภาษาอังกฤษ ก. ดังนี้คือ

ก. เขียนขยายความจากหัวข้อที่ให้ไว้ และย่อความจากเรื่องที่ได้อ่าน

ข. เขียนเรียงความตามนิมิตคิดในเรื่องง่าย ๆ

ให้เรียนหนังสือตามที่กำหนดให้

ภาษาอังกฤษ ค. (เพิ่มขึ้นสำหรับแผนกศิลปะ หรือแผนกทั่วไป) เวลาเรียน
สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

รายการสอนการอ่าน

นอกจากการอ่านในใจแล้ว ให้อ่านออกเสียงได้ตามสมควร

ไวยากรณ์

ให้เรียนไวยากรณ์เพิ่มเติมขึ้นคือ ให้ชี้ให้เห็นลักษณะของภาษาอังกฤษต่อไปนี้

Parts of speech or classification of words

Sub-classification of words

Function of words

Finite and non-finite verbs

The major inflexion of English

English syntax

ให้เรียนหนังสือตามที่กำหนดให้

ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 กำหนดให้สายสามัญมีเวลาเรียนในสัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่า 5 วัน ตลอดสัปดาห์ให้มีเวลาเรียน 30 ชั่วโมง และในปีหนึ่งให้มีเวลาเรียนระหว่าง 30-35 สัปดาห์ สำหรับอัตราเวลาเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2511ช : 3-4)

ตารางที่ 52 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะและแผนกทั่วไป ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503

หมวดวิชา	จำนวนชั่วโมงในรอบสัปดาห์ สายสามัญ						
	แผนกวิทยาศาสตร์		แผนกศิลปะ		แผนกทั่วไป		
	วิชาบังคับรวม	วิชาเฉพาะแผนก	วิชาบังคับรวม	วิชาเฉพาะแผนก	วิชาบังคับรวม	วิชาเฉพาะแผนก	วิชาเลือกเฉพาะแผนก
ภาษาไทย							
ภาษาไทย ก.	3	-	3	-	3	-	-
ภาษาไทย ข.	-	-	-	2	-	-	2*
ภาษาอังกฤษ							
ภาษาอังกฤษ ก.	4	-	4	-	4	-	-
ภาษาอังกฤษ ข.	-	2	-	2	-	-	2*
ภาษาอังกฤษ ค.	-	-	-	2	-	-	2*
สังคมศึกษา							
สังคมศึกษา ก.	3	-	3	-	3	-	-
สังคมศึกษา ข.	-	-	-	2	-	-	2*
วิทยาศาสตร์							
วิทยาศาสตร์ทั่วไป	-	-	-	4	-	4	-
ฟิสิกส์, เคมี, ชีววิทยา	-	8	-	-	-	4*	-

ตารางที่ 52 แสดงอัตราเวลาเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์
แผนกศิลปะและแผนกทั่วไป ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2503 (ต่อ)

หมวดวิชา	จำนวนชั่วโมงในรอบสัปดาห์ สายสามัญ						
	แผนก วิทยาศาสตร์		แผนกศิลปะ		แผนกทั่วไป		
	วิชา บังคับ รวม	วิชา บังคับ เฉพาะ แผนก	วิชา บังคับ รวม	วิชา บังคับ เฉพาะ แผนก	วิชา บังคับ รวม	วิชา บังคับ เฉพาะ แผนก	วิชา เลือก เฉพาะ แผนก
วิทยาศาสตร์ภาคปฏิบัติ	-	2	-	-	-	-	-
คณิตศาสตร์							
คณิตศาสตร์ ก.	2	-	2	-	2	-	-
คณิตศาสตร์ ข.	-	4	-	4t	-	-	4 *
ภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2	-	-	-	4t	-	-	4 *
ศิลปะหรือการช่าง	-	2	-	2	-	2	-
พาณิชยศาสตร์	-	-	-	-	-	-	4 *
เลขานุการ	-	-	-	-	-	-	4 *
วิชาอาชีพ	-	-	-	-	-	-	4* หรือ 8 *
รวม	12	18	12	18	12	6	12
รวมทั้งสิ้น	30		30		30		

หมายเหตุ 1. แผนกศิลปะ วิชาที่มีเครื่องหมาย t คือวิชาที่ให้เลือกเรียนแทน
กันได้

2. แผนกทั่วไป วิชาที่มีเครื่องหมาย * คือวิชาที่ให้เลือกเรียนตาม
ถนัด และต้องเลือกเรียนรวมกัน 12 ชั่วโมง แต่สำหรับผู้เลือก
เรียนวิชาอาชีพอาจเลือกเรียนวิชาที่มีเครื่องหมาย * เพียง 2
แขนงแทนวิทยาศาสตร์ทั่วไปได้

จากตารางที่ 52 จะเห็นได้ว่า อัตราเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503 นี้กำหนดเวลาเรียนภาษาอังกฤษในรอบสัปดาห์หนึ่งของทั้ง 3 แผนกว่า ต้องใช้เวลาเรียนอย่างน้อยที่สุด 4 ชั่วโมง และอย่างมากที่สุด 8 ชั่วโมง แตกต่างกันออกไปในแต่ละแผนก็คือ

แผนกวิทยาศาสตร์ เรียนภาษาอังกฤษ ก. ข. ใช้เวลาเรียน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (บังคับให้เรียนทั้ง 2 อย่าง)

แผนกศิลปะ เรียนภาษาอังกฤษ ก. ข., และ ค. ใช้เวลาเรียน 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (บังคับให้เรียนทั้ง 3 อย่าง)

แผนกทั่วไป เรียนภาษาอังกฤษ ก. ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หรือเรียนภาษาอังกฤษ ก. ข. ใช้เวลาเรียน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือเรียนภาษาอังกฤษ ก. ข. และ ค. ใช้เวลาเรียน 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (บังคับให้เรียนอังกฤษ ก. เพียงอย่างเดียว นอกนั้นให้เลือกเรียนเอง)

2. วิธีสอนและแบบเรียน

วิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 นี้ เป็นการเริ่มใช้วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method) โดยในระยะแรกชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.ศ.1, 2 และ 3) ยังคงใช้แบบเรียนเหมือนกับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4, 5 และ 6) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2493 คือใช้แบบเรียนของ Michael West ชุดที่ชื่อว่า "The New Method Reader กับ New Method Composition" และแบบเรียนของ E.V. Gatenby ชุดที่ชื่อว่า "A Direct Method English Course" จนกระทั่งในปีการศึกษา 2508 กระทรวงศึกษาธิการได้ผลิตแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการขึ้นมา 1 ชุดชื่อว่า "English for Thai Students" ซึ่งเป็นแบบเรียนที่จัดเนื้อหาบทเรียนตามแนววิธีสอนแบบฟัง-พูด เพื่อให้โรงเรียนได้เลือกใช้เพิ่มเติม โดยที่โรงเรียนยังคงสามารถเลือกใช้แบบเรียนของ Michael West และของ E.V. Gatenby ได้เหมือนเดิม ส่วนในระดับชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.ศ.4 และ 5) มีการเปลี่ยนแบบเรียนบังคับใหม่ให้ใช้แบบเรียนของ A.S. Hornby ที่ชื่อว่า "Oxford Progressive English for Adult Learners" แทน

ส่วนแบบเรียนที่เป็นหนังสือเลือกเรียนเพิ่มเติมและหนังสืออ่านนอกชั้นนั้นยังคงใช้เหมือนเดิม เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีส่วนเล่มที่ถูกตัดออกและเพิ่มเติมเข้ามาใหม่เช่นกัน

ในคำสั่งการใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรใหม่ทั้งประโยคมัธยมศึกษา ตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แบ่งแบบเรียนเป็น 2 ประเภทคือ แบบเรียน บังคับ และแบบเรียนไม่บังคับ ในที่นี้จะแยกกล่าวถึงแบบเรียนทั้ง 2 ประเภทโดยกล่าวถึง แบบเรียนบังคับก่อน แล้วจึงกล่าวถึงแบบเรียนไม่บังคับต่อไป สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับ แบบเรียนภาษาอังกฤษที่บังคับใช้ของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียงตามลำดับปีการศึกษามีดังนี้

แบบเรียนบังคับ

ปีการศึกษา 2504 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.59/2504 เรื่องการ กำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2504 (กระทรวงศึกษา ธิการ 2504 : 1-2) ได้กำหนดแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับใช้เฉพาะชั้น ม.ศ.1 เป็นปีการศึกษาแรกดังนี้

ม.ศ.1 แบบเรียนบังคับใช้หมวดภาษาอังกฤษ

ให้เลือกหนังสือต่อไปนี้ 1 รายการ

1. The New Method Reader Book III by Michael West
กับ New Method Composition III by Michael West
2. A Direct Method English Course Book I by E.V.
Gatenby, Longmans, Green & Co.

เฉพาะสายสามัญที่เลือกเรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ให้เรียนหนังสือ เพิ่มอีก 1 เล่มคือ แบบเรียนเสริมทักษะภาษาอังกฤษ เล่ม 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ

บทอาขยาน

จากหนังสือบทอาขยานภาษาอังกฤษ ชั้น ม.ศ.1 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ปีการศึกษา 2505 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.81/2505 เรื่องการ กำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2505 (กระทรวงศึกษา ธิการ 2505 : 1-2, 7, 12-14) ได้กำหนดแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นของชั้น ม.ศ.1 และ 2 และแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้นประโยคมัธยมศึกษา ตอนปลายสำหรับใช้เฉพาะชั้น ม.ศ.4 เป็นปีแรกดังนี้

ม.ศ.1 แบบเรียนบังคับใช้ หมวดภาษาอังกฤษ

ใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนในปีการศึกษา 2504 แต่ "แบบเรียนเสริมทักษะภาษาอังกฤษ เล่ม 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ" ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "แบบเรียนเสริมทักษะภาษาอังกฤษประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ"

ม.ศ.2 แบบเรียนบังคับใช้ หมวดภาษาอังกฤษ

ให้เลือกหนังสือต่อไปนี้ 1 รายการ

1. The New Method Reader Book IV by Michael West
กับ New Method Composition IV by Michael West
2. A Direct Method English Course Book II by E.V. Gatenby, Longmans, Green & Co.

เฉพาะสายสามัญที่เลือกเรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ให้เรียนหนังสือเพิ่มอีก 1 เล่มคือ แบบเรียนเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของกระทรวงศึกษาธิการ

บทอาชยาน

จากหนังสือบทอาชยานภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ม.ศ.4 หมวดภาษาอังกฤษ หนังสืออ่านในชั้น

ทั้งสายสามัญและสายอาชีพที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ให้ใช้หนังสือ Oxford Progressive English for Adult Learners Book I by A.S. Hornby, Published by Oxford University Press.

แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมงจะต้องเลือกเรียนหนังสือเพิ่มอีก 1 รายการ จากหนังสือต่อไปนี้

1. Ghandiji : The Story of His Life by G. Murray,
Published by Orient Longmans.
2. Seven Inventors - H. McNicol (Living Names Series),
Published by Oxford University Press

แผนกศิลปะหรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 8 ชั่วโมง จะต้องเลือกเรียนหนังสือเพิ่มอีก 1 รายการ จากรายการที่ 1 หรือ 2

1. A Tale of Two Cities - Charles Dickens. (Stories

Retold Series), Published by Oxford University Press

2. The Story of Shakespeare's Plays Vol. 1, Published by Oxford University Press

กับ A Pair of Spectacles by S. Grundy (Plays Retold Series), Published by Oxford University Press

หนังสืออ่านนอกชั้น

แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ต้องเลือกหนังสืออ่านนอกชั้น 1 เล่ม แผนกศิลปะหรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 8 ชั่วโมง ต้องเลือกหนังสืออ่านนอกชั้น 2 เล่ม จากรายการต่อไปนี้

1. Little Woman by L.M. Alcott. (Tales Retold for Easy Reading) Published by Oxford University Press.

2. Oliver Twist by Charles Dickens. (Tales Retold for Easy Reading) Published by Oxford University Press.

3. Who Did It First? (Pleasant Books in Easy English), Published by Longmans, Green & Co.

4. Lorna Doone by R.D. Blackmore (MACMILLAN'S Stories to Remember in Simple English)

ปีการศึกษา 2506 เป็นปีที่ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ครบทุกชั้น(ม.ศ.1-5) มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.51/2506 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2506 (กระทรวงศึกษาธิการ 2506 : 1-2, 7, 12, 17-21) ได้กำหนดแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้น ม.ศ.1-5 โดยชั้น ม.ศ.1, 2 และ 4 ยังคงใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2505 ส่วนแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้น ม.ศ.3 และ ม.ศ.5 มีดังนี้

ม.ศ.3 แบบเรียนบังคับใช้ หมวดภาษาอังกฤษ

ให้เลือกหนังสือต่อไปนี้ 1 รายการ

1. The New Method Reader Book V by Michael West.

2. A Direct Method English Course Book III by E.V. Gatenby, Longmans, Green & Co.

เฉพาะสายสามัญที่เลือกเรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ให้เรียนหนังสือเพิ่มอีก 1 เล่มคือ แบบเรียนเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ

บทอาชยาน

จากหนังสือบทอาชยานภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกรมวิชาการ

ม.ศ.5 หมวดภาษาอังกฤษ หนังสืออ่านในชั้น

ทั้งสายสามัญและสายอาชีพที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ให้ใช้หนังสือ Oxford Progressive English for Adult Learners Book II by A.S. Hornby, Published by Oxford University Press.

แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ให้เรียนเพิ่มอีก 2 เล่ม โดยเลือกเรียน 1 หรือ 2 หนึ่งเล่ม และเรียน 3 อีกหนึ่งเล่ม

1. Rebecca - Daphne du Maurier. (Simplified English Series) Published by Longmans, Green & Co.

2. Six Physicists - John Walton. Published by Oxford University Press.

3. คำประพันธ์อังกฤษประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ

แผนกศิลปะหรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 8 ชั่วโมง ให้เรียนเพิ่มอีก 2 เล่ม โดยเลือกเรียน 1 หรือ 2 หรือ 3 หนึ่งเล่ม และเรียน 4 อีกหนึ่งเล่ม

1. Rebecca - Daphne du Maurier. (Simplified English Series) Published by Longmans, Green & Co.

2. Vanity Fair - W.M. Thackeray. (Simplified English Series) Published by Longmans, Green & Co.

3. Six Physicists - John Walton. Published by Oxford University Press.

4. คำประพันธ์อังกฤษประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ

หนังสืออ่านนอกชั้น

แผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ต้องเลือกเรียนหนังสืออ่านนอกชั้น 1 เล่ม แผนกศิลปะหรือแผนกทั่วไปที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 8 ชั่วโมง ต้องเลือกเรียนหนังสืออ่านนอกชั้น 1 เล่ม จากรายการต่อไปนี้

1. Prisoner of Zenda - Anthony Hope. (Simplified English Series) Published by Longmans, Green & Co.
2. The Murder of Roger Ackroyd - Agatha Christie. (Tales Retold for Easy Reading) Published by Oxford University Press.
3. Jane Eyre - Charlotte Bronte. (Stories to Remember : Senior Series) Published by MACMILLAN & Co. Limited.

หนังสือประกอบการเรียนภาษาอังกฤษ

1. Specimen Exercises in Comprehension and Expression by The Supervisory Unit; Department of Secondary Education
2. Correct Your English by Mendelssohn & Palmer. Published by Longmans, Green & Co. สำหรับนักเรียน ม.ศ.4 และ ม.ศ.5
3. A Practice Book in Oral English ของกระทรวงศึกษาธิการ Thomas A. Durr เรียบเรียง
4. คู่มือแบบเรียน เรื่องจากบทละครเชกสเปียร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ (The Stories of Shakespeare's Plays Vol. 1)
5. คู่มือแบบเรียน เรื่องนักประดิษฐ์เจ็ดคน ของกระทรวงศึกษาธิการ (Seven Inventors)
6. คู่มือแบบเรียน เรื่องนักฟิสิกส์หกคน ของกระทรวงศึกษาธิการ (Six Physicists)
7. คู่มือแบบเรียน เรื่องแว่นตา ของกระทรวงศึกษาธิการ (A Pair of Spectacles)
8. คู่มือแบบเรียน เรื่องของสองนคร ของกระทรวงศึกษาธิการ (A Tale of Two Cities)

ปีการศึกษา 2507 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.43/2507 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2507 (กระทรวงศึกษาธิการ 2507ก : 1-2, 8, 14-15, 21-25) ยังคงกำหนดให้ใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษทุกเล่มในชั้น ม.ศ.1-5 เหมือนที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2506

ปีการศึกษา 2508 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.30/2508 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2508 (กระทรวงศึกษาธิการ 2508 : 1-2, 8, 14, 21-24) ได้เพิ่มแบบเรียนภาษาอังกฤษชุด "English for Thai Students" อีก 1 ชุด โดยเพิ่มเฉพาะชั้น ม.ศ.1 และ 2 คือ ม.ศ.1 เพิ่มแบบเรียน "English for Thai Students Book I ของกระทรวงศึกษาธิการ" และ ม.ศ.2 เพิ่มแบบเรียน "English for Thai Students Book II ของกระทรวงศึกษาธิการ" นอกนั้นในระดับชั้นอื่นยังคงใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษเหมือนที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2507

ปีการศึกษา 2509 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.39/2509 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2509 (กระทรวงศึกษาธิการ 2509 : 1-2, 8-9, 15-16, 23-27) ได้เพิ่มแบบเรียนภาษาอังกฤษในชั้น ม.ศ.3 อีก 1 เล่มคือ "English for Thai Students Book III ของกระทรวงศึกษาธิการ" ส่วนในชั้น ม.ศ.1 และ 2 ยังคงใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษเหมือนเดิม สำหรับชั้น ม.ศ.4 และ ม.ศ.5 ได้เพิ่มหนังสือประกอบการเรียนภาษาอังกฤษอีก 1 เล่ม จากเดิมที่มี 8 เล่ม เป็น 9 เล่ม หนังสือที่เพิ่มคือ "A Picture Composition Book ของกรมวิสามัญศึกษา" ส่วนหนังสืออ่านในชั้นและหนังสืออ่านนอกชั้นยังคงใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษเหมือนที่ประกาศให้ใช้ในปีการศึกษา 2508

ปีการศึกษา 2510 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.604/2509 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2510 (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป.1 : 1-2, 8-9, 15-16, 23-26) ได้เพิ่มแบบเรียน "Intermediate English Course for Thailand ของกรมวิชาการ" อีก 1 เล่มในชั้น ม.ศ.1 นอกนั้นในระดับชั้นอื่นยังคงใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษเหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2509

ปีการศึกษา 2511 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.519/2510 เรื่องการ

กำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2511 (กระทรวงศึกษาธิการ 2510 : 1-2, 8-9, 15-16, 23-26) ได้เพิ่มแบบเรียน "Intermediate English Course for Thailand Book II ของกรมวิชาการ" อีก 1 เล่มในชั้น ม.ศ. 2 ส่วนในชั้น ม.ศ.1 และ 3 ยังคงใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษเหมือนเดิม สำหรับชั้น ม.ศ.4 และ 5 ได้เพิ่มหนังสือประกอบการเรียนอีก 1 เล่ม จากเดิม 9 เล่ม เป็น 10 เล่ม หนังสือเล่มที่เพิ่มคือ หนังสือ "Better English for Thai Learners ตอนที่ 1-2-3 ของกรมวิชาการ" นอกนั้นหนังสืออ่านนอกชั้นและหนังสืออ่านในชั้นยังคงใช้เหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2510

ปีการศึกษา 2512 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.474/2511 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2512 (กระทรวงศึกษาธิการ 2511ก : 1-2, 8-9, 15-16, 23-26) ได้เพิ่มแบบเรียน "Intermediate English Course for Thailand Book III ของกรมวิชาการ" อีก 1 เล่มในชั้น ม.ศ.3 ส่วนในชั้น ม.ศ.1 และ 2 ยังคงใช้แบบเรียนเหมือนเดิม สำหรับชั้น ม.ศ.4 และ 5 ได้แยกหนังสือประกอบการเรียนภาษาอังกฤษที่ชื่อว่า "Better English for Thai Learners ตอนที่ 1-2-3 ของกรมวิชาการ" ออกเป็น 3 เล่ม เรียกชื่อใหม่ว่า "หนังสือประกอบการเรียนไวยากรณ์อังกฤษ Better English for Thai Learners I" "หนังสือประกอบการเรียนไวยากรณ์อังกฤษ Better English for Thai Learners II" และ "หนังสือประกอบการเรียนไวยากรณ์อังกฤษ Better English for Thai Learners III" นอกนั้นหนังสืออ่านในชั้นและหนังสืออ่านนอกชั้นยังคงใช้เหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2511

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 ถึงปีการศึกษา 2517 มีคำสั่งการใช้แบบเรียนออกมาเพียง 2 คำสั่งคือ คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.504/2512 เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2513 (กระทรวงศึกษาธิการ 2512 : 1-2, 8-9, 15-16, 23-26) และ คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.312/2517 เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2517 (กระทรวงศึกษาธิการ 2517ก : 1-2, 7, 12, 18-21) ได้กำหนดแบบเรียนทุกวิชาและในทุกระดับชั้นว่าเป็น "แบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา" ซึ่งก่อนหน้านี้นี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2504-2512 กำหนดว่าเป็น "แบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยม

ศึกษา" และได้กำหนดด้วยว่า ตั้งแต่ปีการศึกษา 2513-2517 ให้ใช้บัญชีรายชื่อแบบเรียน ฉบับเดียวกับที่ใช้ในปีการศึกษา 2512 ปีการศึกษา 2517 นี้เป็นปีการศึกษาสุดท้ายของชั้น ม.ศ.4 ตามประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 เพราะในปีการศึกษา 2518 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนหลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลายใหม่อีกครั้ง และใช้หลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 แทน จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแบบเรียนภาษาอังกฤษด้วย

ปีการศึกษา 2519 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดแบบเรียน สำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2519 (กระทรวงศึกษาธิการ 2519 : 2-3, 7-8, 11-12) ได้กำหนดแบบเรียนภาษาอังกฤษของชั้น ม.ศ.1-3 ทุกเล่ม เหมือนที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2517 เว้นแต่ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้เพิ่มหนังสือประกอบการเรียนของชั้น ม.ศ.1-3 ด้วย ซึ่งในปีการศึกษาก่อนหน้านี้เท่าที่ผ่านมา ไม่มีการกำหนดหนังสือประกอบการเรียนในระดับชั้น ม.ศ.1-3 สำหรับหนังสือประกอบการเรียนที่เพิ่มขึ้นคือ

ม.ศ.1 หนังสือประกอบการเรียน Grammar and Composition

Workbook Book I ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกรมสามัญศึกษา

ม.ศ.2 หนังสือประกอบการเรียน Grammar Workbook Book II ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมสามัญศึกษา

หนังสือประกอบการเรียน Composition Workbook Book II

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมสามัญศึกษา

ม.ศ.3 หนังสือประกอบการเรียน Grammar Workbook III Phase

One ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกรมสามัญศึกษา

หนังสือประกอบการเรียน Grammar Workbook IV Phase

Two ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกรมสามัญศึกษา

ปีการศึกษา 2520 มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดหนังสือเรียนสำหรับใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2520 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520ก : 2-3, 8-9, 14) เฉพาะชั้น ม.ศ.1 ได้กำหนดแบบเรียนเพิ่มอีก 1 รายการ เพื่อให้โรงเรียนเลือกใช้เพิ่มขึ้น คือ แบบเรียน "English for Thai Students (new edition) Book I ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกรมวิชาการ" กับ "English for Thai Students (new edition) Book II ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกรมวิชาการ"

ซึ่งแบบเรียนที่เพิ่มใหม่ทั้ง 2 เล่มนี้ ให้ใช้เรียนเล่มละ 1 ภาคเรียน

ปีการศึกษา 2521 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.174/2521 เรื่องการกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 ปีการศึกษา 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 ก. : 2-3, 7, 12-13) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ได้เลือกใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษบางเล่มดังนี้ คือ ในชั้น ม.ศ.1 เลือกใช้หนังสือ "English for Thai Students Book I ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ" แบบเรียนเล่มอื่นยังคงใช้เหมือนในปีการศึกษา 2520 สำหรับในชั้น ม.ศ.2 เลือกใช้หนังสือ "English for Thai Students Book II ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ" และให้ใช้หนังสือ "English for Thai Students (new edition) Book III ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ" กับหนังสือ "English for Thai Students (new edition) Book IV ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกรมวิชาการ" แทน หนังสือทั้ง 2 เล่มให้ใช้เรียนเล่มละ 1 ภาคเรียน ส่วนในชั้น ม.ศ.3 เลือกใช้หนังสือ "English for Thai Students Book III ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกระทรวงศึกษาธิการ" และให้ใช้หนังสือ "English for Thai Students (new edition) Book V ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกรมวิชาการ" กับหนังสือ "English for Thai Students (new edition) Book VI ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกรมวิชาการ" แทน หนังสือทั้ง 2 เล่มให้ใช้เรียนเล่มละ 1 ภาคเรียน นอกนั้นแบบเรียนเล่มอื่น ๆ ยังคงใช้เหมือนในปีการศึกษา 2520 ทุกเล่ม

ปีการศึกษา 2522 และ 2523 ชั้น ม.ศ.2 และ 3 ยังคงใช้หนังสือภาษาอังกฤษทุกเล่มเหมือนที่ใช้ในปีการศึกษา 2521

แบบเรียนไม่บังคับ

แบบเรียนไม่บังคับคือ แบบเรียนสำหรับอ่านประกอบการเรียน นักเรียนไม่จำเป็นต้องซื้อหรือหามาใช้ แต่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องจัดหาหนังสือประเภทนี้ไว้เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน แบบเรียนไม่บังคับวิชาภาษาอังกฤษนี้ เริ่มประกาศใช้ในปีการศึกษา 2505 เป็นปีแรก เรียกว่า "หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ" และได้ใช้ชื่อนี้อยู่ตลอดมาจนถึงปีการศึกษา 2510 ในปีการศึกษา 2511 เปลี่ยนชื่อแบบเรียนไม่บังคับวิชาภาษาอังกฤษเป็น "หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ" และใช้ชื่อนี้อยู่จนถึงปีการศึกษา 2518 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2519 ได้จัดรายชื่อหนังสือประเภทนี้ออกเป็นหมวดวิชา และเรียกรวม ๆ กันว่า "หนังสืออ่านเพิ่มเติม ส่งเสริมการอ่าน และอ้างอิง" รายละเอียดของแบบเรียนไม่บังคับ

วิชาภาษาอังกฤษทั้งชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น และประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียงตามลำดับปีการศึกษามีดังนี้

ปีการศึกษา 2505 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.81/2505 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2505 (กระทรวงศึกษาธิการ 2505 : 25) ได้กำหนดแบบเรียนไม่บังคับวิชาภาษาอังกฤษ เฉพาะชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ไว้เพียงเล่มเดียวคือ "หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษเรื่อง Five Stories ของกรมวิชาการ

ปีการศึกษา 2506 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.51/2506 เรื่องการกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2506 (กระทรวงศึกษาธิการ 2506 : 29-31) ได้กำหนดแบบเรียนไม่บังคับวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นจากเดิมที่มี 1 เล่ม เป็น 5 เล่ม เล่มที่เพิ่มขึ้นคือ

หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ เรื่อง A Holiday at Hua-Hin ของกรมวิชาการ

หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ เรื่อง Two Thai Stories ของกรมวิชาการ

หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ เรื่อง The Haunted House ของกรมวิชาการ

และ หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ เรื่อง The Adventure of Kawee and Honwichai ของกรมวิชาการ

นอกจากนี้ ได้กำหนดแบบเรียนไม่บังคับวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ด้วย 1 เล่มคือ

หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ เรื่อง Manora ของกรมวิชาการ

ปีการศึกษา 2507 จนถึงปีการศึกษา 2510 ยังคงใช้หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษทั้งประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายเหมือนกับที่ใช้ในปีการศึกษา 2506 ทุกเล่ม (กระทรวงศึกษาธิการ 2507ก : 36-38, 2508 : 37-39, 2509 : 41-43, ม.ป.ป.1 : 40-42)

ปีการศึกษา 2511 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.519/2510 เรื่อง

การกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2511 (กระทรวง
ศึกษาธิการ 2510 : 41-44) ทั้งในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ยังคงใช้หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษเหมือนเดิมทุกเล่ม แต่ได้เปลี่ยนชื่อหนังสือ
จากเดิมที่เรียกว่า "หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ" มาเป็น "หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษา
อังกฤษ" สำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นได้แก่

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เรื่อง Five Stories ของกรมวิชาการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เรื่อง A Holiday at H

ของกรมวิชาการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เรื่อง Two Thai Stories ของกรม

วิชาการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เรื่อง The Haunted House ของกรม

วิชาการ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เรื่อง The Adventure of Kawee

and Honwichai ของกรมวิชาการ

สำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายได้แก่

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เรื่อง Manora ของกรมวิชาการ

ปีการศึกษา 2512 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.474/2511 เรื่อง
การกำหนดแบบเรียนบังคับใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2512 (กระทรวง
ศึกษาธิการ 2511ก : 42-45) ยังคงกำหนดให้ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเหมือน
ที่ให้ใช้ในปีการศึกษา 2511 ทุกเล่ม แต่ในชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นได้เพิ่มหนังสืออ่าน
เพิ่มเติมภาษาอังกฤษอีก 1 เล่ม รวมเป็น 6 เล่ม เล่มที่เพิ่มคือ "Daeng Learns a
Lesson ของ น.ส.พรณศรี วิชากรกุล"

ปีการศึกษา 2513 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.504/2512 เรื่อง
การกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2513
(กระทรวงศึกษาธิการ 2512 : 42-43, 45) ยังคงกำหนดให้ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษา
อังกฤษทั้งชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น และประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายเหมือนที่ให้ใช้ใน
ปีการศึกษา 2512 และยังคงใช้เหมือนเดิมตลอดจนถึงปีการศึกษา 2516 เพราะหลังจากปี
การศึกษา 2513 จนถึงปีการศึกษา 2516 ไม่มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการกำหนด

แบบเรียนในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาออกมาเลย

ปีการศึกษา 2517 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.312/2517 เรื่อง การกำหนดแบบเรียนสำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2517 (กระทรวงศึกษาธิการ 2517ก : 34-37) ยังคงใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเหมือน ที่ให้ใช้ในปีการศึกษา 2512 ทุกเล่ม แต่มีการเปลี่ยนชื่อของหนังสือ "Daeng Learns a Lesson" ของ น.ส.พรณศรี วิชากรกุล" มาเป็น "Daeng Learns a Lesson ของ กรมวิชาการ" แทนชื่อเดิม

ปีการศึกษา 2519 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดแบบเรียน สำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2519 (กระทรวงศึกษาธิการ 2519 : 46) ได้เปลี่ยนชื่อ "หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ" มาเป็น "หนังสืออ่านเพิ่มเติม ส่งเสริมการอ่าน และอ้างอิง" โดยแบ่งเป็นหมวดวิชา ๆ สำหรับหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ยังคงใช้หนังสือทุกเล่มเหมือนเดิม เพียงแต่เรียกชื่อใหม่ดังนี้

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ส่งเสริมการอ่าน และอ้างอิง

หมวดภาษาอังกฤษ

1. Five Stories ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ
2. A Holiday at Hua-Hin ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรม

วิชาการ

3. Two Thai Stories ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ
4. A Haunted House ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ
5. The Adventure of Kawee and Honwichai ประโยคมัธยม

ศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ

6. Daeng Learns a Lesson ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ของ

กรมวิชาการ

7. Manora ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกรมวิชาการ

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 จนถึงปีการศึกษา 2523 ในทุกระดับชั้นยังคงใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ส่งเสริมการอ่าน และอ้างอิงชุดนี้เหมือนเดิม และปีการศึกษา 2523 เป็นปีการศึกษาสุดท้ายที่ยังคงมีชั้น ม.ศ.3 ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช

3. วิธีวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบการวัดผลคนละฉบับกัน ในที่นี้จะกล่าวถึง วิธีวัดและประเมินของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นก่อน แล้วจึงกล่าวถึงการวัดและประเมินผลของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นลำดับต่อไป

สำหรับวิธีวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษของชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 1-3) ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 นั้น ยังคงเป็นการคิดคะแนนเป็นร้อยละเหมือนเดิม และเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2505 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ พ.ศ. 2505" หรือโดยทั่วไปเรียกชื่อย่อว่า "ระเบียบวัดผล ม.ศ.ส. 2505" ระเบียบฉบับนี้กำหนดว่า ในปีการศึกษา 2505 ให้ใช้ระเบียบนี้ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญเฉพาะชั้น ม.ศ. 1 และ 2 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2506 เป็นต้นไป ให้ใช้ระเบียบนี้กับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญทุกชั้น การวัดผลการศึกษาเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนเลื่อนชั้นประจำปีนั้นต้องวัดผลจากงานระหว่างปีและวัดผลจากการสอบปลายปีรวมกัน วิธีวัดผลตามระเบียบนี้จึงแตกต่างไปจากระเบียบฉบับเดิมที่ใช้ก่อนหน้านี้คือ "ระเบียบการสอบความรู้ นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2480" ซึ่งวัดผลการศึกษาของนักเรียนเฉพาะการสอบปลายปีเพียงครั้งเดียว ไม่มีการวัดผลจากงานระหว่างปี นักเรียนจะได้หรือตกขึ้นอยู่กับ การสอบไล่ปลายปีเท่านั้น นอกจากนี้ในระเบียบวัดผล ม.ศ.ส. 2505 ยังกำหนดอีกว่า หน้าที่การวัดผลจากงานระหว่างปีของทุกชั้นเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ส่วนการวัดผลจากการสอบปลายปีให้ปฏิบัติดังนี้คือ ชั้น ม.ศ. 1-2 ให้โรงเรียนเป็นผู้สอบ ชั้น ม.ศ. 3 ให้โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเป็นผู้จัดสอบ โดยความเห็นชอบของกรมเจ้าสังกัดสำหรับส่วนกลาง และโดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับส่วนภูมิภาค ส่วนโรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงศึกษาธิการยังไม่รับรองวิทยฐานะ ให้สมทบสอบกับโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะ โดยความเห็นชอบของกองเจ้าสังกัดสำหรับโรงเรียนในส่วนกลาง และโดยความเห็นชอบของศึกษาธิการจังหวัดสำหรับโรงเรียนในส่วนภูมิภาค การสอบปลายปีของทุกชั้นให้สอบในระยะ 20 วันก่อนวันสิ้นปีการศึกษา นักเรียนที่จะเข้าสอบปลายปี ต้องมีเวลาเรียนในชั้นนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาเปิดเรียนเต็มในรอบปีการศึกษานั้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2507ข : 1-2)

การวัดผลในระดับชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ตามระเบียบ ม.ศ.ศ. 2505
 นี้ได้จัดคะแนนการสอบและเวลาเรียนออกเป็น 5 หมวดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2507ช : 3)
 ตารางที่ 53 แสดงเวลาเรียนและคะแนนเต็มของแต่ละหมวดวิชาในชั้นประโยคมัธยมศึกษา
 ตอนต้น ตามระเบียบวัดผล ม.ศ.ศ. 2505

หมวด	เวลาเรียน	คะแนนเต็ม
หมวด ก. ศิลปศึกษา-ศิลปปฏิบัติ	6 หรือ 8 ชั่วโมง	200 หรือ 250
หมวด ข. ภาษาอังกฤษ	6 หรือ 4 ชั่วโมง	150 หรือ 100
หมวด ค. ภาษาไทย	4 ชั่วโมง	150
หมวด ง. สังคมศึกษา-พลานามัย	6 ชั่วโมง	250
หมวด จ. คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์	8 ชั่วโมง	250
รวม	30 ชั่วโมง	1000

นอกจากนี้ กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ(2505 : 41) ได้
 แนะนำเกี่ยวกับการสอบวัดผลหมวด ข. ภาษาอังกฤษว่า ให้มีคะแนนระหว่างปีประมาณร้อยละ
 40-60 ของคะแนนเต็ม และการวัดผลภาษาอังกฤษ ให้ปฏิบัติตามแนวใดแนวหนึ่งจาก 2 แนว
 ต่อไปนี้

แนวที่ 1 เรียนภาษาอังกฤษ 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

งานระหว่างปี ให้คะแนนงานที่นักเรียนทำประจำ เช่น การฟัง
 การพูด การอ่าน การเขียนเรียงความ การรายงาน เขียนตามคำบอก หรือกิจกรรมอื่นใด
 รวมทั้งผลของการทดสอบย่อย การสอบซ่อมประจำเดือน การสอบประจำภาค หรือการสอบ
 กลางปี ฯลฯ อย่างน้อย 15 ครั้งต่อปี

การสอบปลายปี ให้มีข้อสอบ 4 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 การฟัง พูด และอ่านออกเสียง คะแนนโดยประมาณ

ร้อยละ 20

ฉบับที่ 2 สอบความเข้าใจ คะแนนโดยประมาณร้อยละ 30

ฉบับที่ 3 ความสามารถในการใช้ภาษา คะแนนโดยประมาณ

ร้อยละ 30

และ ฉบับที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับหนังสือที่กำหนดให้เรียน คะแนนโดยประมาณร้อยละ 20 ของคะแนนสอบปลายปี

แนวที่ 2 เรียนภาษาอังกฤษ 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ งานระหว่างปี ทำนองเดียวกับแนวที่ 1 แต่ให้เก็บคะแนนอย่างน้อย 10 ครั้งต่อปี

การสอบปลายปี ให้มีข้อสอบ 3 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 การฟังและอ่านออกเสียง คะแนนโดยประมาณร้อยละ 20

ฉบับที่ 2 สอบความเข้าใจ คะแนนโดยประมาณร้อยละ 40

และ ฉบับที่ 3 ความสามารถในการใช้ภาษา คะแนนโดยประมาณร้อยละ 40 ของคะแนนสอบปลายปี

จะเห็นว่า การวัดผลภาษาอังกฤษของชั้น ม.ศ.1-3 ทั้ง 2 แนวนี้ นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์จะต้องสอบข้อสอบปลายปี 4 ฉบับ และนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์จะต้องสอบข้อสอบปลายปี 3 ฉบับ และเนื้อหาการสอบวัดผลภาษาอังกฤษตาม "ระเบียบวิศัล ม.ศ.ศ.2505" ทั้ง 2 แนวนี้ ก็วัดผลแตกต่างกันกับการวัดผลภาษาอังกฤษตาม "ระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ. 2480" ซึ่งแบ่งเนื้อหาการสอบภาษาอังกฤษเป็น อ่าน พูด วรรณคดี เขียน แต่งเรื่อง จดหมาย แต่ง-ไวอากรณ์ แผลไทย-อังกฤษ และแผลอังกฤษ-ไทย (กระทรวงธรรมการ 2480จ : 16)

สำหรับคำชี้แจงเกี่ยวกับการวัดผลของหมวดวิชาภาษาอังกฤษ และสิ่งที่ควรสอบในฉบับต่าง ๆ มีรายละเอียดเขียนชี้แจงและอธิบายไว้ในหนังสือ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ พ.ศ.2505" (กองเผยแพร่การศึกษา 2505 : 54-55) และหนังสือ "คำชี้แจงระเบียบวิศัล ม.ศ.ศ.2505 สำหรับหมวด ช. ค. ง. และ จ." (กรมวิสามัญศึกษา 2505 : 89-94) สำหรับรายละเอียดของการสอบวัดผลวิชาภาษาอังกฤษมีดังนี้คือ

งานระหว่างปีของวิชาภาษาอังกฤษมีมากมายหลายอย่าง มีทั้งการออกเสียงเฉพาะเป็นเสียง ๆ การพูดที่มีความหมาย การเขียนหลายแบบหลายวิธี การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนอกเวลาเรียนตามปกติและในเวลาเรียน การเก็บคะแนนสำหรับกิจกรรมทุกประเภท รวมกันให้มีตัวคะแนน 15 ตัวคะแนนหรือ 15 ครั้ง ใน 15 ครั้งนี้นับคะแนนสอบ

ด้วย มิได้หมายความว่า ให้มีคะแนนสำหรับพูด 15 ครั้ง เขียน 15 ครั้ง ฯลฯ งานระหว่างปีเก็บคะแนนประมาณร้อยละ 40-60 ของคะแนนหมวด เมื่อโรงเรียนสอบปลายปีเสร็จแล้วก็นำผลมาพิจารณาร่วมกับคะแนนงานระหว่างปี เพื่อพิจารณาคัดสินการสอบได้-ตกของนักเรียน

แนวที่ 1 นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง มีข้อสอบ 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ฟัง พูด และอ่านออกเสียง การสอบทักษะทั้ง 3 ไม่จำเป็นต้องกระทำภายในเวลาที่จัดไว้ในตารางสอบสำหรับการสอบปลายปี การสอบจะเริ่มก่อนตารางกำหนดการสอบฉบับอื่นก็ได้ ตามที่โรงเรียนพิจารณาเห็นสมควร เช่น อาจกระทำประมาณ 2 สัปดาห์หรือเดือนหนึ่งก่อนการสอบปลายปี ฉบับที่ 1 นี้ แม้จะเป็นการสอบปากเปล่า แต่ก็นับเป็นฉบับด้วย เพราะคำถามที่ใช้ในการสอบจะต้องเป็นลายลักษณ์อักษรเก็บไว้เป็นหลักฐาน การฟัง อาจใช้วิธีสอบเป็นกลุ่ม จะแบ่งนักเรียนในชั้นเป็นกี่กลุ่มก็ได้ ถ้าโรงเรียนสามารถสอบนักเรียนทุกกลุ่มพร้อมกันได้ก็ดี ถ้าไม่พร้อมกันต้องระมัดระวังมิให้นักเรียนกลุ่มที่สอบทีหลังได้ทราบข้อสอบและคำตอบ แต่การสอบฟังอาจทำสำหรับนักเรียนทีละคนก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ความสะดวกของโรงเรียน

การพูด อาจสอบทีละคนก็ได้ และเป็นวิธีที่ใช้กันช้านานกว่าวิธีสอบเป็นกลุ่มซึ่งแท้จริงแล้วก็สอบเป็นกลุ่มได้ เช่น เรียกนักเรียนมาทีละ 4 คน แล้วให้สนทนากันในเรื่องที่ผู้สอบกำหนดให้ วิธีนี้ให้คะแนนยากกว่าการสอบทีละคน

การอ่านออกเสียง การสอบทักษะนี้ ควรใช้วิธีสอบทีละคนจะดีที่สุด

การแบ่งคะแนนให้แก่ทักษะทั้ง พูด และอ่านออกเสียงนั้น ควรแบ่งให้ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน โดยทั่วไปน่าจะแบ่งคะแนนให้การพูดมากกว่าการฟังและการอ่านออกเสียง เช่น มีคะแนน 20 คะแนน น่าจะแบ่งให้แก่การพูด 10 คะแนน การฟัง 5 คะแนน และอ่านออกเสียง 5 คะแนน (ถ้าโรงเรียนตั้งคะแนนเป็น 100 แทนคะแนน 20 ก็ควรแบ่งตามส่วนที่กล่าวมานี้) การแบ่งคะแนนย่อยลงเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันสำหรับ ม.ศ.1, ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 และการอ่านออกเสียงจะกำหนดให้น้อยกว่าการฟังก็ได้

ฉบับที่ 2 ข้อสอบฉบับนี้ มุ่งหมายให้สอบการอ่านเอาความหรือความเข้าใจในการอ่าน เป็นการอ่านในใจ ส่วนการฟังเข้าใจได้สอบไปแล้วในฉบับที่ 1 วิธีออกข้อสอบก็คือ หาบท (Passage) ที่มีศัพท์ กระบวนการและเนื้อเรื่องที่มีความยากง่ายใกล้เคียงกับที่ครูได้เคยสอนไว้ เอามาให้อ่านแล้วตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเพื่อแสดงความเข้าใจ บทที่ให้

อ่านนั้น ถ้าใช้หลายบทคิดว่าใช้บทเดียว เพราะจะได้จับท่วงท่าสำหรับนักเรียนที่ไม่ค่อยเก่ง และมีบทยากสำหรับทดสอบนักเรียนที่มีความสามารถดีเกิน ในการกำหนดความยาวหรือสั้นของข้อสอบ ควรประมาณจากที่ครูได้เคยจับเวลาที่นักเรียนใช้ในการอ่าน ครูที่คอยจับเวลาเสมอ ๆ จะประมาณความยาวหรือสั้นของข้อสอบได้พอดีกับความสามารถของนักเรียนที่ตนสอบ ข้อสอบฉบับนี้อาจใช้คำถามเป็นภาษาไทย หรือให้ตอบบอกความหมายเป็นภาษาไทยก็ได้

ฉบับที่ 3 ข้อสอบฉบับนี้ มุ่งหมายให้ทดสอบความสามารถในการเขียน เช่น เรียงความสั้น ๆ ย่อความ อธิบายความ ตอบคำถาม หรือการเขียนแบบอื่น แล้วแต่ความสามารถของนักเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร เช่น ในข้อสอบฉบับนี้อาจมีคำสั่งให้เขียนจดหมาย 1 ฉบับ ให้เขียนเรื่องสั้น 1 เรื่อง เป็นต้น และไม่จำเป็นต้องทำเหมือนกันสำหรับนักเรียน ม.ศ.1, ม.ศ.2 และ ม.ศ.3 โรงเรียนควรพิจารณาหัวข้อไวยากรณ์ที่ระบุไว้สำหรับชั้นหนึ่ง ๆ ในหลักสูตรให้ดี และให้นักเรียนรู้ว่า หัวข้อไหนโรงเรียนถือว่าถ้านักเรียนยังผิดพลาดมากจะไม่ได้ขึ้นชั้น เช่น ในชั้น ม.ศ.1 ถ้าใช้ *There is, There are* ไม่ถูกในการเขียนจดหมายก็ตี หรือเรื่องสั้นก็ตี จะให้คะแนนตกสำหรับข้อนั้น เพราะตามหลักสูตรของชั้น ม.ศ.2 ไม่กำหนดให้สอน *There is, There are* อีกแล้ว ควรกำหนดหัวข้อไวยากรณ์ที่สำคัญเช่นนี้ไว้ให้แจ่มแจ้งให้นักเรียนรู้ตัวเสียแต่เนิ่น ๆ

ข้อสอบฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 นั้น ไม่ควรมีลักษณะเหมือนกัน ฉบับที่ 2 ควรมีคำถามที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ เพื่อแสดงความเข้าใจบทที่คัดมาให้อ่าน หรือคำถามประเภทอื่น ในฉบับที่ 3 ต้องการให้ใช้คำตอบที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนเขียนประโยคได้ดี ถูกหลักไวยากรณ์ ใช้ถ้อยคำที่ถูกต้อง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า มีการขีดค้นเป็นเส้นตาย เพราะความเข้าใจภาษาและความสามารถในการใช้ภาษา ในบางกรณีก็คาบเกี่ยวพันกัน จะแยกกันให้เด็ดขาดไม่ได้

ฉบับที่ 4 ข้อสอบความรู้เกี่ยวกับหนังสือที่กำหนดให้เรียนนี้ โรงเรียนจะทดสอบความรู้ประเภทใด ๆ ที่เคยสอนมาแล้วได้ทั้งสิ้น เช่น สอบความจำศัพท์ กระจ่าง เนื้อเรื่อง ที่เป็นประโยชน์ ความเข้าใจและความสามารถที่จะใช้ศัพท์และกระจ่างที่เรียนมาจากหนังสือเรียน ความเข้าใจเนื้อเรื่อง ความสามารถในการใช้ภาษา ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ตำนาน หรือประเพณีของชนชาติเจ้าของภาษาที่ได้เรียนรูมาระหว่างปี ความรู้เกี่ยวกับบทประพันธ์ที่เรียน ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ ข้อสอบฉบับนี้จะใช้คำถามเป็นภาษาไทยบ้างก็ได้

แนวที่ 2 นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง มีข้อสอบ 3 ฉบับ

นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเพียง 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ย่อมจะมีความรู้ความสามารถน้อยกว่านักเรียนที่เรียน 6 ชั่วโมง ถ้าโรงเรียนมีนักเรียนทั้ง 2 ประเภท ควรจะใช้ข้อสอบต่างกัน หรือจะใช้เหมือนกันเฉพาะตอนที่ง่าย ส่วนตอนที่ยากขึ้นนั้นให้ตอบเฉพาะนักเรียนที่เรียน 6 ชั่วโมงก็ได้ ข้อสอบ 3 ฉบับตามแนวนี้นี้ คือ

ฉบับที่ 1 การฟังและอ่านออกเสียง ควรใช้หลักการคล้ายคลึงกับนักเรียนที่เรียนสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ส่วนการพูดระเบียบไม่ได้บังคับให้สอบก็เพราะว่า อาจทำให้ลำบากแก่โรงเรียนมาก แต่ถ้าโรงเรียนใดสามารถสอนนักเรียนให้พูดได้พอสมควร ก็ควรมีการสอบพูด โรงเรียนอาจเพิ่มเติมได้เท่าที่เห็นสมควร การอ่านออกเสียงที่กำหนดไว้ เพราะว่าอย่างน้อยนักเรียนควรออกเสียงประโยคที่ได้เขียนหรือพิมพ์มาให้อ่านได้ ไม่จำเป็นต้องเพ่งเล็งเป็นศิลปะว่าอ่านน่าฟังหรือไม่ ท่วงทีดีหรือไม่ ตามธรรมดาที่ควรทำในการสอบอ่านออกเสียงไม่ควรถามเนื้อเรื่องที่อ่าน เพราะในเวลาที่นักเรียนต้องกังวลกับเสียงที่จะออกและสายตาที่จะใช้ มักจะเก็บใจความไม่ค่อยได้ การทดสอบการอ่านเข้าใจควรทดสอบในการสอบข้อเขียน

ฉบับที่ 2 ความเข้าใจ ฉบับนี้เพ่งเล็งในการอ่านในใจแล้วเข้าใจ เป็นการสอบข้อเขียน ใช้หลักและวิธีการเหมือนกับนักเรียนที่เรียน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และจะทดสอบความรู้ทางวัฒนธรรมด้วยก็ได้

ฉบับที่ 3 ความสามารถในการใช้ภาษา ใช้หลักและวิธีการเหมือนกับนักเรียนที่เรียน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ให้มีคำถามที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ความรู้ข้อใดหรือความสามารถอันใดที่โรงเรียนต้องกำหนดไว้เป็นมาตรฐานสำหรับชั้น ควรให้นักเรียนทราบก่อนการสอบปลายปี ในระยะที่นานพอที่นักเรียนจะปรับปรุงตัวได้ เช่น กำหนดว่าต้องใช้ **There is, There are, Verb to Be** ประธานและกริยาต้องเข้าแบบที่ถูกต้อง การใช้คำบุพบท ฯลฯ

ข้อความรู้ที่สอบในฉบับที่ 4 ของแนวที่ 1 จะสอดแทรกเข้าไปในข้อสอบฉบับที่ 2 หรือฉบับที่ 3 ของแนวนี้นี้ก็ได้

สำหรับการตัดสินและอำนาจในการตัดสินการวัดผลการศึกษาประจำปีของทุกชั้นว่าได้หรือตกนั้นให้ถือเกณฑ์คะแนนดังนี้เป็นคะแนนสอบไล่ได้ปีละปีคือ ต้องได้คะแนนรวมทั้งสิ้น (หมายถึงคะแนนระหว่างปีกับคะแนนสอบปลายปีของทุกหมวดรวมกัน) ร้อยละ 50 ขึ้นไป และได้คะแนนสำหรับหมวด (หมายถึงคะแนนงานระหว่างปีรวมกับคะแนนสอบปลายปีของแต่ละ

หมวด) ตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่โรงเรียนกำหนด 4 หมวดขึ้นไป เกณฑ์ขั้นต่ำนี้โรงเรียนอาจจะกำหนดไว้ระหว่างร้อยละ 25 ถึง 35 อำนวยการตัดสินได้-ตกสำหรับชั้น ม.ศ.1-2 ให้อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่เป็นผู้ตัดสิน สำหรับชั้น ม.ศ.3 ให้อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่เป็นผู้ตัดสินโดยอนุมัติของอธิบดีกรมเจ้าสังกัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ส่วนการจัดทำแบบกรอกคะแนนการวัดผลการศึกษาประจำปีนั้น ม.ศ.1-2 ให้ทำชั้นละ 1 ชุด เก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน ชั้น ม.ศ.3 สำหรับส่วนกลางให้ทำ 2 ชุด เก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน 1 ชุด ส่งเก็บรักษาที่กรมเจ้าสังกัด 1 ชุด สำหรับส่วนภูมิภาคให้จัดทำ 3 ชุด เก็บรักษาไว้ที่โรงเรียน 1 ชุด ส่งเก็บรักษาไว้ที่แผนกศึกษาธิการจังหวัด 1 ชุด และที่กรมเจ้าสังกัด 1 ชุด (กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2505 : 45-46)

การแบ่งคะแนนงานระหว่างปีและคะแนนสอบปลายปีวิชาภาษาอังกฤษของชั้น ม.ศ.1-3 ตามระเบียบวัดผล ม.ศ.2505 กำหนดให้คิดงานระหว่างปี 40 % ของคะแนนเต็ม และคะแนนสอบปลายปี 60 % ของคะแนนเต็ม ดังนั้นตามแนวที่ 1 นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง คะแนนเต็มวิชาภาษาอังกฤษเป็น 150 คะแนน จะแบ่งเป็นงานระหว่างปี 60 คะแนน และคะแนนสอบปลายปี 90 คะแนน ตามแนวที่ 2 นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง คะแนนเต็มวิชาภาษาอังกฤษเป็น 100 คะแนน จะแบ่งเป็นงานระหว่างปี 40 คะแนน และคะแนนสอบปลายปี 60 คะแนน (กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2505 : 62) นอกจากนี้ ในการสอบปลายปีวิชาภาษาอังกฤษได้กำหนดเวลาสอบและคะแนนสอบของข้อสอบแต่ละฉบับทั้ง 2 แนวไว้ดังนี้ (กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2505 : 64)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 54 แสดงเวลาและคะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษแนวที่ 1 และแนวที่ 2 ชั้นประโยค
มัธยมศึกษาตอนต้น ตามคำชี้แจงระเบียบวัดผล ม.ศ.ศ.2505

วิชา	เวลาสอบ ชั่วโมง (ประมาณ)	ตามระเบียบให้ คะแนนประมาณ ร้อยละ	คะแนนจริง (ปรับแล้ว)
<u>หมวด ข. ภาษาอังกฤษ</u>			
<u>แนวที่ 1 (เรียน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)</u>			
ฉบับที่ 1 ฟัง พูด และอ่านออกเสียง	2 หรือใช้เวลา นอกตาราง สอบ	20	20
ฉบับที่ 2 สอบความเข้าใจ	$1\frac{1}{2}$	30	25
ฉบับที่ 3 ความสามารถในการใช้ ภาษา	$1\frac{1}{2}$	30	25
ฉบับที่ 4 ความรู้เกี่ยวกับหนังสือ ที่กำหนดให้เรียน	$1\frac{1}{2}$	20	20
<u>แนวที่ 2 (เรียน 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)</u>			
ฉบับที่ 1 การฟังและอ่านออกเสียง	ใช้เวลานอก ตารางสอบ	20	10
ฉบับที่ 2 สอบความเข้าใจ	$1\frac{1}{2}$	40	25
ฉบับที่ 3 ความสามารถในการใช้ ภาษา	$1\frac{1}{2}$	40	25

หมายเหตุ จำนวนคะแนนในช่องคะแนนจริงคือ คะแนนที่ได้ปรับให้เป็นตัวเลขที่
สะดวก เช่น ฉบับที่ 1 ภาษาอังกฤษ 20 % ของคะแนนเต็ม 90 คือ 18 แต่ปรับให้เป็น 20
เพื่อความสะดวก (ถ้าโรงเรียนเห็นสมควร โรงเรียนจะใช้ 18 แทน 20 ก็ได้)

ในปี พ.ศ.2510 กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ
พ.ศ.2505 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2510 กระทรวงศึกษาธิการ

จึงได้ประกาศใช้ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2510" และใช้ชื่อย่อว่า "ระเบียบวัดผล ม.ศ.ส.2510" ระเบียบวัดผลฉบับใหม่นี้ได้แก้ไข "ระเบียบวัดผล ม.ศ.ส.2505" เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการสอบปลายปีคือ ชั้น ม.ศ.1-2 ยังคงให้โรงเรียนเป็นผู้สอบเหมือนเดิม แต่ชั้น ม.ศ.3 เปลี่ยนใหม่เป็นว่า ในส่วนกลางให้กรมเจ้าสังกัดดำเนินการสอบ ส่วนภูมิภาคให้ภาคศึกษาเป็นผู้ออกข้อสอบกลางในหมวดวิชาภาษาไทย(วรรณคดี การใช้ภาษา เรียงความ ข้อความ จดหมาย หลักภาษา ฯลฯ) ภาษาอังกฤษ(ความรู้เกี่ยวกับหนังสือที่กำหนดให้เรียน ความเข้าใจภาษา การใช้ภาษา) สังคมศึกษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และให้โรงเรียนทุกโรงเรียนในภาคศึกษานั้น ๆ ใช้ข้อสอบเดียวกันหมด กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการออกข้อสอบตามที่ผู้ตรวจการศึกษภาคศึกษาเสนอ มีจำนวนไม่เกิน 14 คน ให้คณะกรรมการคณะนี้เป็นผู้ออกข้อสอบ จัดพิมพ์ต้นฉบับ และหรืออัดสำเนาข้อสอบส่งไปยังจังหวัดต่าง ๆ ในภาคศึกษานั้น ๆ เพื่อให้จังหวัดอัดสำเนาแจกไปยังสนามสอบต่าง ๆ ในเขตจังหวัดของตนตามกำหนดวันเวลาสอบ สำหรับการจัดสนามสอบ การแต่งตั้งกรรมการจัดดำเนินการสอบ กรรมการตรวจกระดาษคำตอบ และเจ้าหน้าที่จัดทำ ต. 2 ก. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการตามความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ 2513 : 25-26)

ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ.2511 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบวัดผลการศึกษาระดับใหม่อีก เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2511" และใช้ชื่อย่อว่า "ระเบียบวัดผล ม.ศ.ส.2511" ระเบียบวัดผลฉบับใหม่นี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการสอบปลายปีของชั้น ม.ศ.1-2 ยังคงเหมือนกับ "ระเบียบวัดผล ม.ศ.ส.2510" ส่วนการสอบปลายปีของชั้น ม.ศ.3 มีแก้ไขเพิ่มเติมตรงที่ว่า "สำหรับการจัดสนามสอบ การแต่งตั้งกรรมการจัดดำเนินการสอบ กรรมการตรวจกระดาษคำตอบและเจ้าหน้าที่จัดทำ ต. 2 ก. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการตามความเหมาะสม" มาเป็น "สำหรับการจัดสนามสอบ การแต่งตั้งกรรมการจัดดำเนินการสอบ กรรมการตรวจกระดาษคำตอบและเจ้าหน้าที่จัดทำ ต. 2 ก. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการให้มาตรฐานการวัดผลอยู่ในระดับเดียวกันทั่วทั้งจังหวัด ส่วนผลการสอบให้ประธานกรรมการจัดดำเนินการสอบเป็นผู้ตัดสิน และผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ" (กระทรวงศึกษาธิการ 2513 : 1-2)

นอกจากนี้ ระเบียบวัดผล ม.ศ.ส.2511 ได้กำหนดแนวและวิธีการวัดผลวิชา

ภาษาอังกฤษชั้นใหม่หมดทั้งคะแนนงานระหว่างปี และคะแนนสอบปลายปี จากระเบียบวัดผลเดิม ที่เคยกำหนดว่าการสอบวิชาภาษาอังกฤษมี 2 แนว คือ แนวที่ 1 สำหรับผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 150 คะแนน แบ่งเป็นคะแนนงานระหว่างปี 60 คะแนนและ คะแนนสอบปลายปี 90 คะแนน ข้อสอบปลายปีมี 4 ฉบับ และแนวที่ 2 สำหรับผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็นคะแนนงานระหว่างปี 40 คะแนนและคะแนนสอบปลายปี 60 คะแนน ข้อสอบปลายปีมี 3 ฉบับ มาเป็นการวัดผลเพียง แนวเดียวคือ ไม่ว่านักเรียนจะเรียนภาษาอังกฤษ 4 หรือ 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จะมีคะแนน เต็ม 150 คะแนนเท่ากัน และกำหนดไว้ว่า คะแนนงานระหว่างปี 40 คะแนน คะแนนสอบ ปลายปี 110 คะแนน ข้อสอบปลายปีมี 4 ฉบับคือ ฉบับที่ 1 การฟัง พูด และอ่านออกเสียง ฉบับที่ 2 สอบความเข้าใจ ฉบับที่ 3 ความสามารถในการใช้ภาษา และฉบับที่ 4 ความรู้ เกี่ยวกับหนังสือที่กำหนดให้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2513 : 2, 7-8) สำหรับคะแนน งานระหว่างปีและคะแนนสอบปลายปีชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ตามระเบียบวัดผล ม.ศ.ศ. 2511 มีดังนี้

ตารางที่ 55 แสดงคะแนนระหว่างปีและคะแนนปลายปีของหมวดวิชาภาษาอังกฤษชั้นประโยค มัธยมศึกษาตอนต้น ตามระเบียบวัดผล ม.ศ.ศ.2511

วิชา - รายการ	คะแนน ระหว่างปี	คะแนน ปลายปี	คะแนน รวม
<u>ภาษาอังกฤษ</u> (เวลาเรียน 4 หรือ 6 ชั่วโมง)			
ฟัง พูด อ่าน	10	10	
ความเข้าใจ (Comprehension)	10	40	
การใช้ภาษา (Expression)	10	40	
ความรู้ในหนังสือที่กำหนด	10	20	
รวม	40	110	150

สำหรับวิธีวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 (ม.ศ.4-5) นั้น ยังคงเป็น การวัดผลแบบคิดคะแนนเป็นร้อยละ เหมือนกับการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษตาม หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พุทธศักราช 2498 เช่นเดิม และเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ.2506

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษา
 ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ พ.ศ.2506" หรือใช้ชื่อย่อว่า "ระเบียบวัดผล
 ม.ป.ศ.2506" เพื่อให้การวัดผลการศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย
 พุทธศักราช 2503 (ม.ศ.4-5) ระเบียบฉบับนี้กำหนดให้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2506 เป็นต้น
 ไป ในระเบียบ ม.ป.ศ.2506 ได้กำหนดว่า การวัดผลการศึกษาของชั้น ม.ศ.4 ให้โรงเรียน
 เป็นผู้จัดสอบวัดผลทุกวิชา โดยให้มีการวัดผลทั้งจากงานระหว่างปีและจากการสอบปลายปี
 การวัดผลงานระหว่างปีให้รวมถึงการสอบซ่อมด้วย สำหรับชั้นตัวประโยคคือชั้น ม.ศ.5 นั้น ให้
 กรมวิสามัญศึกษาเป็นผู้จัดสอบในนามกระทรวงศึกษาธิการ ถือเอาคะแนนสอบปลายปีอย่างเดียว
 เป็นการตัดสินวัดผล(ไม่มีคะแนนงานระหว่างปี) ส่วนกำหนดการสอบของนักเรียนทั้ง ม.ศ.4
 และ ม.ศ.5 ให้สอบภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีการศึกษา การตัดสินได้-ตกเพื่อเลื่อนชั้นจาก
 ม.ศ.4 ขึ้น ม.ศ.5 หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรชั้น ม.ศ.5 ให้ถือเกณฑ์ว่า ผู้เข้าสอบต้องได้
 คะแนนรวมทั้งสิ้นตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป และต้องได้คะแนนในวิชาบังคับร่วมคือ ภาษาไทย ก.
 ภาษาอังกฤษ ก. สังคมศึกษา ก. และคณิตศาสตร์ ก. แต่ละหมวดตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไปจึง
 จะถือว่าเป็นผู้สอบได้ ผู้ที่จะมีสิทธิเข้าสอบเพื่อเลื่อนชั้นหรือเพื่อรับประกาศนียบัตรจะต้องเป็น
 ผู้ที่สอบไล่ได้ชั้นต่ำที่ถัดไปของชั้นที่จะเข้าสอบมาแล้ว และเป็นผู้มีเวลาเรียนในรอบปีของชั้นที่
 จะเข้าสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเปิดเรียนเต็ม (กระทรวงศึกษาธิการ 2507ค
 : 1-2, 16)

สำหรับคะแนนงานระหว่างปีและคะแนนสอบปลายปีของหมวดวิชาภาษาอังกฤษ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4) ทั้ง 3 แผนกมีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2507ค : 4)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 56 แสดงคะแนนงานระหว่างปีและคะแนนสอบปลายปีของหมวดวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้น ม.ศ.4 แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป ตามระเบียบ
วัดผล ม.ป.ส.2506

วิชา	แผนกวิทยาศาสตร์		แผนกศิลปะ		แผนกทั่วไป	
	คะแนน งานระ หว่างปี	คะแนน สอบ ปลายปี	คะแนน งานระ หว่างปี	คะแนน สอบ ปลายปี	คะแนน งานระ หว่างปี	คะแนน สอบ ปลายปี
<u>ภาษาอังกฤษ</u>						
หมวด ก. อังกฤษ ก.	25	75	25	75	25	75
หมวด ข. อังกฤษ ข.	15	55	15	55	15 *	55 *
หมวด ค. อังกฤษ ค.			15	55	15 *	55 *
รวม	40	130	55	185		

หมายเหตุ วิชาที่มีเครื่องหมาย * คือวิชาที่ให้เลือกสอบ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ส่วนอัตราคะแนนและเวลาสอบของหมวดวิชาภาษาอังกฤษชั้นประโยคมัธยมศึกษา
ตอนปลาย(ม.ศ.5) สายสามัญทั้ง 3 แผนกกำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2507ค : 9)

ตารางที่ 57 แสดงอัตราคะแนนและเวลาสอบวิชาภาษาอังกฤษชั้น ม.ศ.5 แผนกวิทยาศาสตร์
แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป ตามระเบียบวัดผล ม.ป.ส.2506

วิชา	แผนกวิทยาศาสตร์		แผนกศิลปะ		แผนกทั่วไป	
	คะแนน	เวลา ชั่วโมง	คะแนน	เวลา ชั่วโมง	คะแนน	เวลา ชั่วโมง
<u>ภาษาอังกฤษ</u>						
หมวด ก. อังกฤษ ก.	100	2½	100	2½	100	2½
หมวด ข. อังกฤษ ข.	70	2	70	2	70 *	2
หมวด ค. อังกฤษ ค.			70	2	70 *	2
รวม	170	4½	240	6½		

หมายเหตุ วิชาที่มีเครื่องหมาย * คือวิชาที่ให้เลือกสอบ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

หลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2505 เป็นต้นมานั้น สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ดังนั้นในปี พ.ศ. 2513 กระทรวงศึกษาธิการจึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรขึ้น เพื่อทำหน้าที่ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับชั้น และในปี พ.ศ. 2514 คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษาขึ้น เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พุทธศักราช 2503 แล้วนำผลจากการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่เรียกว่า "คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.10/2518 เรื่องให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518" (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2521จ : 2-3) โดยประกาศใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 แทนหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ตามกำหนดเวลาดังนี้คือ ปีการศึกษา 2518 ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 เฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ยังคงสอนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 และปีการศึกษา 2519 ให้ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ทั้งชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ครบทั้ง 2 ชั้น

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.1, 2 และ 3) หลักสูตรฉบับนี้ได้รับอิทธิพลทางแนวความคิดมาจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมแบบประสม พุทธศักราช 2510 โรงเรียนมัธยมแบบประสมนี้ได้เริ่มทดลองในปีการศึกษา 2510 เป็นปีแรก หลักสูตรโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีหลักการว่า ในปีแรก(ม.ศ.1) นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนวิชาเหมือนกันเพื่อเป็นการสำรวจความสนใจและความถนัด ในปีต่อไป(ม.ศ.2-3) จะกำหนดวิชาบังคับที่ให้เรียนเหมือนกันน้อยลง ให้มีวิชาเลือกตามความถนัดหรือความสนใจมากขึ้นตาม

ลำดับ เช่น วิชาภาษาอังกฤษในชั้น ม.ศ.1 บังคับให้เรียน 6 คาบ(1 คาบเท่ากับ 50 นาที) ต่อสัปดาห์ทุกคน ในชั้น ม.ศ.2 วิชาภาษาอังกฤษจะบังคับให้เรียนเพียง 5 คาบต่อสัปดาห์ และอาจเลือกเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกอีก 2 หรือ 4 คาบต่อสัปดาห์เพิ่มอีกได้ ในชั้น ม.ศ.3 วิชาภาษาอังกฤษไม่เป็นวิชาบังคับให้เรียน แต่เป็นวิชาเลือกโดยนักเรียนอาจเลือกเรียนได้ตั้งแต่ 5 หรือ 7 หรือ 9 คาบต่อสัปดาห์ตลอดปี (กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป.11 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ก็เช่นเดียวกันคือ มีลักษณะยืดหยุ่น เพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษา เพราะมีสิ่งเปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 หลายประการ ที่เห็นได้อย่างเด่นชัดก็คือ การยกเลิกการแบ่งเป็นสายสามัญและสายอาชีพ การยกเลิกการแบ่งเป็นแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะและแผนกทั่วไป การเปลี่ยนแปลงการเปิดภาคเรียนจากปีละสามภาคเรียนมาเป็นปีละสองภาคเรียน แต่อาจเปิดภาคฤดูร้อนได้ การเปลี่ยนแปลงวิธีวัดผลจากเดิมที่เคยถือเอาผลการสอบครั้งสุดท้ายเพียงครั้งเดียวโดยถือเอาคะแนนรวมทั้ง 50 % ขึ้นไปจากการสอบชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.ศ.5) โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้สอบเพื่อเป็นการตัดสินการจบประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย มาเป็นการตัดสินจากผลการเรียนของแต่ละรายวิชาที่เรียนเป็นแบบหน่วยกิต โดยประเมินเป็นระดับคะแนน และโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง โดยร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2518ก : คำนำ, 2518ข : คำนำ, 1)

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กระทรวงศึกษาธิการ 2518 : 2-4) กำหนดว่า ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาค และโรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร โรงเรียนจะต้องเปิดทำการสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน นักเรียนจะต้องมีเวลาเรียนอยู่ในโรงเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียนจึงจะมีสิทธิรับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนหนึ่ง ๆ ตามปกตินักเรียนที่เรียนเต็มเวลาต้องเรียนไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต โดยจะต้องเรียนวิชาบังคับคือ ภาษาไทย 3 หน่วยกิต สังคมศึกษา 3 หน่วยกิต และต้องเลือกเรียนวิชาพลานามัยอีก 1 หน่วยกิต สำหรับวิชาวิทยาศาสตร์ที่ต้องเรียน 6 หน่วยกิตนั้น โรงเรียนจะจัดให้เรียนในภาคเรียนใดก็ได้ ทั้งนี้ยกเว้นผู้ที่เรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ภาคเรียน อาจเรียนน้อยกว่าภาค

เรียนละ 25 หน่วยกิตได้ นอกจากนี้ในหลักสูตรฉบับนี้กำหนดให้หมวดวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก ที่ผู้เรียนจะสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ผู้ที่จะเรียนจบหลักสูตรได้จะต้องเรียนวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดในหลักสูตรอย่างน้อย 100 หน่วยกิต โดยจะต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกต่อไปนี้

วิชาบังคับ 34 หน่วยกิต		วิชาเลือกรวมแล้วไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต	
		โดยเลือกจากหมวดวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้	
ภาษาไทย	12 หน่วยกิต	ภาษาไทย	ไม่เกิน 16 หน่วยกิต
สังคมศึกษา	12 หน่วยกิต	สังคมศึกษา	ไม่เกิน 16 หน่วยกิต
พลานามัย	4 หน่วยกิต	พลานามัย	ไม่เกิน 12 หน่วยกิต
วิทยาศาสตร์	6 หน่วยกิต	วิทยาศาสตร์	ไม่เกิน 44 หน่วยกิต
		คณิตศาสตร์	ไม่เกิน 24 หน่วยกิต
		ภาษาอังกฤษ	ไม่เกิน 40 หน่วยกิต
		ภาษาต่างประเทศที่สอง	ไม่เกิน 16 หน่วยกิต
		ศิลปะศึกษา	ไม่เกิน 12 หน่วยกิต
		กิจกรรมพิเศษ	ไม่เกิน 4 หน่วยกิต
		วิชาอื่น	ไม่เกิน 8 หน่วยกิต
		วิชาชีพ	ไม่เกิน 72 หน่วยกิต

การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชาต่าง ๆ ให้ถือเกณฑ์ดังนี้คือ ถ้าเป็นวิชาภาคทฤษฎี รายวิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิตหมายถึง รายวิชาที่ใช้เวลาเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 18 คาบ (1 คาบคือระยะเวลา 50 นาที) ถ้าเป็นวิชาภาคปฏิบัติ รายวิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิตหมายถึง รายวิชาที่ใช้เวลาเรียนและฝึกปฏิบัติ 2-3 คาบต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 36-54 คาบ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2518ช : 5)

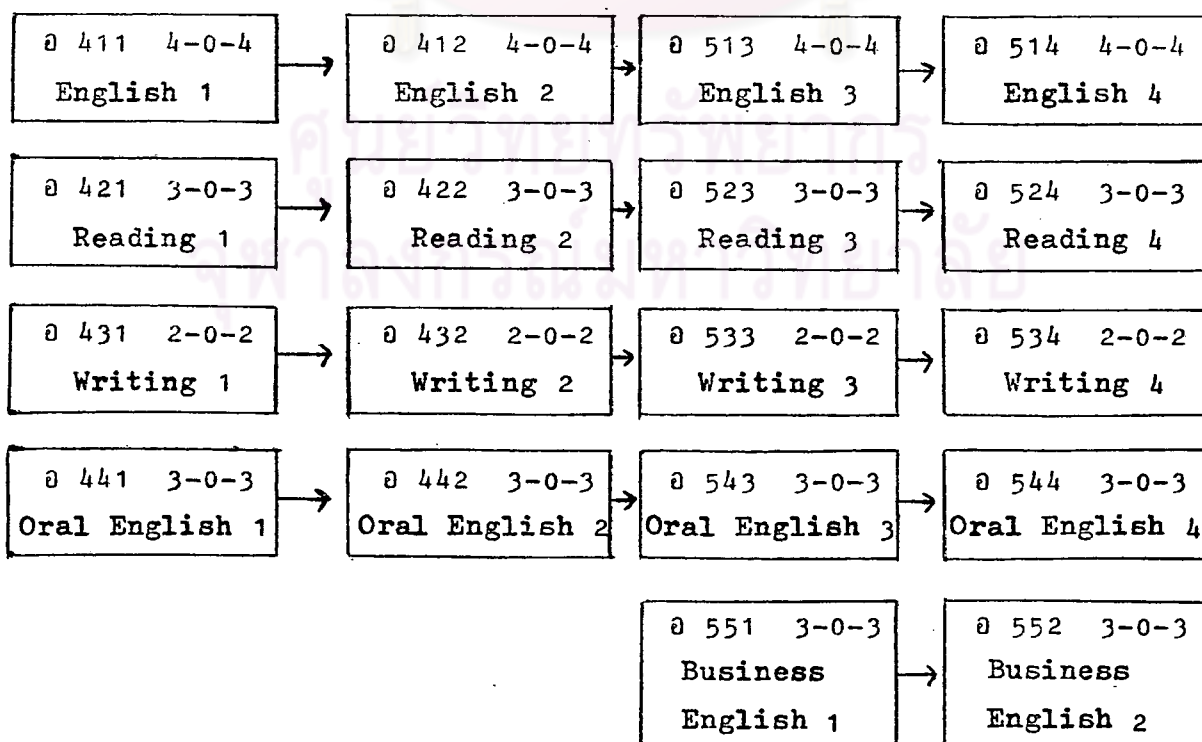
ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกที่นักเรียนจะเลือกเรียนได้ไม่เกิน 40 หน่วยกิต หลักสูตรฉบับนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายในการเรียนภาษาอังกฤษไว้โดยเรียกว่า "จุดประสงค์ของหมวดวิชาภาษาอังกฤษ" (กระทรวงศึกษาธิการ 2518 : 59) ดังต่อไปนี้

จุดประสงค์หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน และให้เป็นพื้นฐานพอควรแก่การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการศึกษาเพิ่มเติม
2. เพื่อให้ฟังเข้าใจ พูดได้ อ่านออกเสียง อ่านในใจ และเขียนได้ถูกต้องเหมาะสมกับระดับชั้น
3. เพื่อเสริมสร้างความสนใจและทักษะในการอ่านของนักเรียน ส่งเสริมการอ่านของนักเรียนให้กว้างขวาง ให้อ่านจับใจและให้เกิดเจตคติที่ดีและนิสัยรักการอ่าน
4. เพื่อให้เรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาตามสมควร เพื่อประโยชน์ในการติดต่อ และความเข้าใจอันดีต่อกัน
5. เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่ใช้ติดต่อระหว่างชาติ และเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้

นอกจากนี้ หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ได้กำหนดรายวิชาภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2518 ช : 22)

แผนภูมิที่ 6 แสดงรายวิชาในหมวดวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518

คำอธิบายรหัสวิชาในแผนภูมิที่ 6

1. รหัสชื่อรายวิชา เป็น รหัสตัวอักษร รหัสตัวเลขแสดงปีที่ควรเรียน กลุ่มวิชา ลำดับรายวิชาในกลุ่ม จะเป็นรหัสที่อยู่ทางด้านซ้ายมือ
2. รหัสคาบเวลาเรียนและหน่วยกิต เป็นรหัสที่อยู่ทางด้านขวามือ บรรทัดเดียวกับรหัสในข้อ 1

ตัวอย่างเช่น อ 421 Reading 1 3-0-3

รหัสชื่อรายวิชา อ 421

อ หมายถึง วิชาภาษาอังกฤษ

4 หมายถึง รายวิชาที่ควรเรียนในชั้นปีที่ 4

2 หมายถึง รายวิชาในกลุ่มวิชา Reading

1 หมายถึง รายวิชาที่ 1 ในกลุ่ม

รหัสคาบเวลาเรียนและหน่วยกิต 3-0-3

3 หมายถึง มีภาคทฤษฎี 3 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียนปกติ

0 หมายถึง ไม่มีภาคปฏิบัติ

3 หมายถึง มีค่าหน่วยกิต 3 หน่วยกิต

รายวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 นี้ สามารถเปรียบเทียบกับวิชาภาษาอังกฤษ ก. ข. และ ค. ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ได้ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2518ช : 61)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 58 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างวิชาภาษาอังกฤษ ก. ข. และ ค. ตามหลักสูตร
 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503 กับ รายวิชาภาษาอังกฤษ ตาม
 หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2518

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503	หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518
ภาษาอังกฤษ ก.	อ 411 English I
	อ 412 English II
	อ 513 English III
	อ 514 English IV
ภาษาอังกฤษ ข.	อ 421 Reading I
	อ 422 Reading II
	อ 523 Reading III
	อ 524 Reading IV
ภาษาอังกฤษ ค.	อ 431 Writing I
	อ 432 Writing II
	อ 533 Writing III
	อ 534 Writing IV

2. วิธีสอนและแบบเรียน

วิธีสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
 2518 ยังคงใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษตามวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method)
 เหมือนกับวิธีสอนภาษาอังกฤษที่เคยใช้ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช
 2503 แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวการสอนจากเดิมบ้าง เช่น การกำหนดเนื้อหาที่จะสอน การ
 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการสอน เพราะในทางปฏิบัติ การสอนภาษาอังกฤษจะได้
 ผลดี ผู้สอนจำเป็นต้องตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมว่า เมื่อเรียนจบในแต่ละตอนแล้วจะให้
 นักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง การตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมดังที่กล่าวนี้ จะช่วยให้ครู
 เข้าใจวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างชัด

เจน ซึ่งจะเป็แนวทางในการปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน จากคู่มือครูสอนภาษาอังกฤษ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2522 : 61-62) กำหนดว่า จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วนดังนี้

1. จุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย
2. พฤติกรรมของนักเรียน
3. เงื่อนไข
4. เกณฑ์

ตัวอย่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมสำหรับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เช่น

"เพื่อแสดงว่ารู้ความหมายของคำศัพท์ที่เรียนมาในบทที่ 1 ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายตรงกับคำจำกัดความที่ให้ไว้ทั้ง 20 ข้อนี้ อย่างถูกต้อง ให้ใช้เวลาในการเขียน 20 นาที และจะต้องเขียนถูกต้องอย่างน้อย 13 คำใน 20 คำ"

จุดประสงค์ : เพื่อแสดงว่ารู้ความหมายของคำศัพท์ที่เรียนมาแล้ว

พฤติกรรม : ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายตรงกับคำจำกัดความที่ให้ไว้ทั้ง 20 ข้อนี้อย่างถูกต้อง

เงื่อนไข : ให้ใช้เวลาในการเขียน 20 นาที

เกณฑ์ : ต้องเขียนให้ถูกต้องอย่างน้อย 13 คำใน 20 คำ

ตัวอย่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอื่น เช่น "เพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังเข้าใจ และพัฒนาทักษะการจำสิ่งที่ฟังได้ ให้นักเรียนฟังเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม True-False รวม 10 ข้อ ครูจะอ่านเรื่องให้ฟัง 2 ครั้ง นักเรียนต้องตอบคำถามให้ถูกต้องอย่างน้อย 7 ข้อ" เป็นต้น

การเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สมบูรณ์แบบนั้น จะต้องมีจุดประสงค์หรือจุดหมายของพฤติกรรมด้วย แต่ในทางปฏิบัตินั้น เนื่องจากจุดประสงค์ปลายทางอันหนึ่งอาจมีจุดประสงค์ขั้นดำเนินการหลายข้อด้วยกัน จึงมักเขียนจุดประสงค์ (Purpose) ไว้เฉพาะในหัวข้อใหญ่เท่านั้น ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแบบที่ไม่กำหนดจุดประสงค์แต่กำหนดพฤติกรรม เงื่อนไข และเกณฑ์ เช่น

"ตอบคำถามทั้ง 5 นี้ แล้วเขียนคำตอบในรูปแบบของเรียงความ ใช้เวลาเขียน 30 นาที เขียนผิดไวยากรณ์ได้ไม่เกิน 5 แห่ง" หรือ "ฟังเรื่องต่อไปนี้ ครูจะอ่านให้ฟัง 2 ครั้ง ฟังแล้วเขียนตอบคำถาม True-False รวม 10 ข้อ ต้องตอบให้ถูกต้องอย่างน้อย 7 ข้อ"

สำหรับแบบเรียนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 นั้น แบบเรียนแบ่งออกเป็นรายวิชาของแต่ละชั้นปี
เรียงตามลำดับปีการศึกษาได้ดังนี้

ปีการศึกษา 2519 มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการกำหนดแบบเรียน
สำหรับเลือกใช้ในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2519 (กระทรวงศึกษาธิการ
2519 : 17-24) ได้กำหนดแบบเรียนภาษาอังกฤษเป็นรายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ
5 ดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ให้ใช้หนังสือต่อไปนี้

1. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา อ 411

English 1

- 1.1 แบบเรียนที่กำหนด ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง

- 1.1.1 Oxford Progressive English for Adult Learners,
Book I. (Reading Text 1-16) - A.S. Hornby โรงพิมพ์คุรุสภา

- 1.1.2 Success with English, Coursebook 1
(Unit 1-19) - Geoffrey Broughton, Penguin Education.

- 1.2 หนังสือประกอบการเรียน ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง

- 1.2.1 Correct Your English - B. Mendelssohn
and J.W. Palmer, Longmans.

- 1.2.2 Living English Structure for School -
W. Stannard Allen, Longmans.

- 1.3 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่านเองอย่างน้อย 1 เล่ม ทั้งนี้ไม่ให้
ซ้ำกับเรื่องที่เคยอ่านแล้วในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- 1.3.1 The World Goes By -F.M. Mainwaring, Longmans

- 1.3.2 The Hand of the Law -G.C. Thornley, Longmans

- 1.3.3 Eleven Short Stories -G.C. Thornley, Longmans

- 1.3.4 More Plays and Stories-G.C. Thornley, Longmans

- 1.3.5 Faces and Places - A.G. Eyre, Longmans.

1.3.6 A Book of Railways - D.C. Cartwright,
Macmillan & Co.,Ltd.

1.3.7 Down the Big River - G.W. Abbott,
Macmillan & Co.,Ltd.

1.3.8 A Number of Things - G.C. Thornley, Longmans.

1.3.9 หนังสือที่โรงเรียนเลือกนอกจากรายการข้างต้น ควรเลือก
หนังสือที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหนังสือที่กระทรวงศึกษาดำหนดให้ และให้เหมาะสมแก่ศักยภาพ
ภาพของนักเรียน

2. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา อ 412
English 2

2.1 แบบเรียนที่กำหนด ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง

2.1.1 Oxford Progressive English for Adult Learners,
Book 1 (Reading Texts 17-25) - A.S. Hornby, โรงพิมพ์คุรุสภา

2.1.2 Success with English, Coursebook 1 (Units
20-36) -Geffrey Broughton, Penguin Education.

2.2 หนังสือประกอบการเรียน ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง จากรายชื่อที่
กำหนดในข้อ 1.2

2.3 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่านเรื่องที่ไม่เคยอ่านมาก่อน อย่าง
น้อย 1 เล่มจากรายชื่อที่กำหนดในข้อ 1.3

3. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา อ 421
Reading 1

3.1 หนังสืออ่านที่กำหนด ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง(สำหรับนักเรียนที่เรียน
เน้นหนักทางภาษาอังกฤษ ให้เลือก 2 เล่ม)

3.1.1 Little Women - L.M. Alcott (Tales Retold
for Easy Reading) Oxford University Press.

3.1.2 Oliver Twist - Charles Dickens (Tales Retold
for Easy Reading) Oxford University Press.

3.1.3 Who Did It First? (Pleasant Books in Easy
English) Longmans, Green Co.

3.1.4 Lorna Doone - R.D. Blackmore (Macmillan's Stories to Remember in Simple English)

3.2 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกเรื่องที่ไม่เคยอ่านมาก่อน อย่างน้อย 1 เล่ม จากรายชื่อที่กำหนดในข้อ 1.3

4. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา อ 422 Reading 2

4.1 หนังสืออ่านที่กำหนด ให้เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

4.1.1 Ghandiji : The Story of His Life - G. Murray Oriental Longmans.

4.1.2 Seven Inventors - H. McNicol (Living Names Series) Oxford University Press.

4.1.3 A Tale of Two Cities - Charles Dickens (Stories Retold Series) Oxford University Press.

4.1.4 The Stories of Shakespeare's Plays Vol. 1, Oxford University Press และ A Pair of Spectacles - S. Grundy (Plays Retold Series) Oxford University Press.

4.2 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่านเรื่องที่ไม่เคยอ่านมาก่อน อย่างน้อย 1 เล่ม จากรายชื่อที่กำหนดในข้อ 1.3

5. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา อ 431 Writing 1 และ อ 432 Writing 2

5.1 สำหรับรายวิชา อ 431 Writing 1 ให้เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

5.1.1 Specimen Exercises in Comprehension and Expression - The Supervisory Unit, Dept. of Secondary Education และ Guided Composition Exercises - D.H. Spencer, Longmans.

5.1.2 Senior Writing, Fundamental Course - M. Cullup, หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

5.2 สำหรับรายวิชา อ 432 Writing 2 ให้เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

5.2.1 Specimen Exercises in Comprehension and Expression - The Supervisory Unit, Dept. of Secondary Education และ Guided Composition Exercises - D.H. Spencer, Longmans.

5.2.2 Senior Writing, Intermediate Course -M.Cullup, หน่วยงานพิเศษ กรมสามัญศึกษา

6. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา อ 441 Oral English 1 แบบเรียนที่กำหนดคือ English 901, Book 2 (Units 1-Revision One) - Peter Strevens, Collier - Macmillan Limited

7. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา อ 442 Oral English 2 แบบเรียนที่กำหนดคือ English 901, Book 2 (Units 6-Revision Two) - Peter Strevens, Collier - Macmillan Limited.

และให้ใช้พจนานุกรม An English - Reader's Dictionary - A.S. Hornby and E.C. Parnwell(Low-Priced Edition), Oxford University Press

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ให้ใช้หนังสือต่อไปนี้

1. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 513 English 3

1.1 แบบเรียนที่กำหนด ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง

1.1.1 Oxford Progressive English for Adult Learners, Book 2 - A.S. Hornby, โรงพิมพ์คุรุสภา

1.1.2 Success with English, Coursebook 2 - Geoffrey Broughton, Penguin Education.

1.2 หนังสือประกอบการเรียน ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง

1.2.1 Intermediate English Practice Book - S. Pit Corder, Longmans.

1.2.2 Living English Revision Book for Secondary Schools -W.S. Allen, Longmans.

1.3 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่านอย่างน้อย 1 เล่ม

1.3.1 Oxford Progressive English Readers :

The Tiger of Lembah Pahit : Norma Youngberg

1.3.2 Heinemann Guided Readers 5 (Intermediate) :

- Shane : Jack Schaefer

- Tales of Goha : Leslie Caplan

- Bristol Murder : Phillip Prowse

1.3.3 New Method Supplementary Readers Stages 3,4:

The Call of the Wild : Jack London

1.3.4 Longman Structural Readers Stage 3 :

- Mosquito Town : N. Adoma & A.G. Eyre

- David and Marianne : John Dent

1.3.5 Ladder Edition, Ballantine Books :

O. Henry's American Scenes : O. Henry

1.3.6 Collier - Macmillan English Readers:

- Four Short Mysteries

- The Vanishing Lady

1.3.7 Pleasant Books in Easy English Stage 4,

Longmans : World of Today and Tomorrow : Richard Musman

1.3.8 ACE Series, Macmillan :

Technical English Reader 1 : Richard Rossner & James Taylor

1.3.9 The Bridge Series, Longmans :

The Kon-Tiki Expedition : Thor Heyerdahl

1.3.10 Longman Structural Readers Stage 5 :

Animals Dangerous to Man : Richard Musman

1.3.11 หนังสือที่โรงเรียนเลือก นอกจากรายการข้างต้น ควรเลือกหนังสือที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ และให้เหมาะสมแก่ศักยภาพของนักเรียน

2. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 514

English 4

2.1 แบบเรียนที่กำหนด ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง

2.1.1 Oxford Progressive English for Adult Learners, Book 2 -A.S. Hornby, โรงพิมพ์คุรุสภา

2.1.2 Success with English, Coursebook 2 - Geoffrey Broughton, Penguin Education.

2.2 หนังสือประกอบการเรียน ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง จากรายชื่อที่กำหนดในข้อ 1.2

2.3 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่านเรื่องที่ไม่เคยอ่านมาก่อน อย่างน้อย 1 เล่ม จากรายชื่อที่กำหนดในข้อ 1.3

3. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 523

Reading 3

3.1 หนังสืออ่านที่กำหนด ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง และเรียนคำศัพท์ตาม 3.1.4

3.1.1 Prisoner of Zenda - Anthony Hope (Simplified English Series) Longmans, Green & Co.

3.1.2 The Murder of Roger Ackroyd - Agatha Christie (Tales Retold for Easy Reading), Oxford University Press.

3.1.3 Jane Eyre -Charlotte Bronte (Stories to Remember : Senior Series) Macmillan & Co. Ltd.

3.1.4 คำศัพท์อังกฤษ ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่านเรื่องที่ไม่เคยอ่านมาก่อนอย่างน้อย 1 เล่ม จากรายชื่อที่กำหนดในข้อ 1.3

4. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 524

Reading 4

4.1 หนังสืออ่านที่กำหนด ให้เลือกเล่มใดเล่มหนึ่ง และเรียนคำศัพท์ตาม 4.1.4

4.1.1 Rebecca - Daphne du Maurier (Simplified English Series) Longmans, Green & Co.

4.1.2 Vanity Fair - W.M. Thackeray (Simplified English Series) Longmans, Green & Co.

4.1.3 Six Physicists -John Walton, Oxford University Press

4.1.4 คำประพันธ์อังกฤษ ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ของ กระทรวงศึกษาธิการ

4.2 หนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่านเรื่องที่ไม่เคยอ่านมาก่อน อย่างน้อย 1 เล่ม จากรายชื่อที่กำหนดในข้อ 1.3

5. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 533 Writing 3

5.1 แบบเรียนที่กำหนด ให้เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

5.1.1 Specimen Exercises in Comprehension and Expression No. 2, The Supervisory Unit, Department of Secondary Education และ A Picture Composition Book ของกระทรวงศึกษาธิการ

5.1.2 Guided Paragraph Writing - TC Jupp and Milne, Heinemann Educational Book

5.1.3 Senior Writing, Advanced Course - M. Cullup, หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

6. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 534 Writing 4

6.1 แบบเรียนที่กำหนด ให้เลือกรายการใดรายการหนึ่ง

6.1.1 Specimen Exercises in Comprehension and Expression No. 2, The Supervisory Unit, Department of Secondary Education และ A Picture Composition Book ของกระทรวงศึกษาธิการ

6.1.2 Guided Paragraph Writing - TC Jupp and Milne, Heinemann Educational Book

6.1.3 Senior Writing, Terminal Course - M. Cullup,
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

7. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 543
Oral English 3 และรายวิชา อ 544 Oral English 4 (ให้โรงเรียนพิจารณา
แบ่งเนื้อหาตามความเหมาะสม) แบบเรียนที่กำหนดคือ

7.1 English 901 Book 3 - Peter Strevens, Collier -
Macmillan Limited

7.2 A Practice Book in Oral English - T.A. Durr
(Revised Edition) โรงพิมพ์คุรุสภา

8. แบบเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา อ 551
Business English 1 และรายวิชา อ 552 Business English 2 (ให้โรงเรียน
พิจารณาแบ่งเนื้อหาตามความเหมาะสม) แบบเรียนที่กำหนดคือ

Business English - Roger Hawkey โรงพิมพ์คุรุสภา

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 จนถึงปีการศึกษา 2522 ยังคงใช้แบบเรียนภาษา
อังกฤษทุกประเภททุกรายวิชาเหมือนกับที่ประกาศใช้ในปีการศึกษา 2519 (กระทรวงศึกษา
ธิการ 2520ข : 40-48, 2521 : 35-42)

ปีการศึกษา 2523 ทั้งชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
(ม.ศ.5) ยังคงใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษทุกประเภททุกรายวิชาเหมือนกับที่ประกาศใช้ในปี
การศึกษา 2521 แต่ในบางรายวิชาได้เพิ่มหนังสือขึ้นอีกเพื่อให้โรงเรียนได้เลือกใช้ตามความ
เหมาะสม หนังสือภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้นเฉพาะในบางรายวิชาในปีการศึกษา 2523 มีดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ 2523ข : 56-64)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4)

วิชา อ 411 English 1 เพิ่มหนังสือประกอบการเรียนอีก 1 เล่มคือหนังสือ
Current English M.S. 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4) (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระ-
ทรวงศึกษาธิการ) นายสามารถ สัมพันธ์ธารักษ์ และนายอาจิม มาริประสิทธิ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด
อักษรเจริญทัศน์

วิชา อ 412 English 2 เพิ่มหนังสือประกอบการเรียนอีก 2 เล่มคือ

1. English 2 (อ 412) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นางอรสา รุ่งแสง และนายอาทิตย์ มาริประสิทธิ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรเจริญทัศน์

2. Current English M.S. 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4) (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) นายสามารถ สัมพันธ์รักษ์ และนายอาทิตย์ มาริประสิทธิ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรเจริญทัศน์

วิชา อ 421 Reading 1 และวิชา อ 422 Reading 2 ได้เพิ่มรายการหนังสือเลือกอ่านเองจากเดิมที่มีอยู่ 8 เล่มมาเป็น 15 เล่ม ที่เพิ่มมาอีก 7 เล่มได้แก่

1. Fire in the Forest - J. and A. Tedman, Oxford University Press.

2. The Red Badge of Courage - Stephen Crane, Oxford University Press.

3. Watership Down - Richard Adams, Oxford University Press.

4. The Barbed Wire Fence - Trisnojuwono, Oxford University Press.

5. Daddy - Long - Legs - Jean Webster, Oxford University Press.

6. Gulliver's Travels - Jonathan Swift, Oxford University Press.

และ 7. Read and Learn Part I - Michael Palmer

บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด

• ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5)

วิชา อ 523 Reading III ในรายการ "หนังสืออ่านที่กำหนด" ได้เพิ่มจากเดิมที่มีอยู่ 3 เล่ม มาเป็น 10 เล่ม โดยนักเรียนจะต้องเรียนหนังสือ "คำประพันธ์อังกฤษประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย ของกระทรวงศึกษาธิการ" เป็นหนังสือบังคับของวิชานี้ และให้เลือกอ่านอีก 1 เล่มจากรายการ "หนังสืออ่านที่กำหนด" ซึ่งในปีการศึกษา 2523 นี้มีเพิ่มอีก 7 เล่มได้แก่

1. Great Leaders - Charlotte Peld, Oxford University Press.
2. Snow on the Mountain - J. and A. Tedman, Oxford University Press.
3. Great Expectations - Charles Dickens, Oxford University Press.
4. The House of Sixty Fathers - The Meindert Dejong, Oxford University Press.
5. Tales from Tolstoy - R.D. Binfield, Oxford University Press.
6. Contemporary Reading An Advanced Comprehension
โดยนายโอวาท นิตินัทธ์ประกาศ สำนักพิมพ์ประสานมิตร
- และ 7. Alice's Adventure in Wonderland - Lewis Carrol, Oxford University Press.

ส่วนหนังสือเลือกอ่านเอง ให้เลือกอ่าน 1 รายการจากที่กำหนดให้เลือกอ่าน จาก 15 เล่มตามที่กำหนดในรายวิชา อ 421 Reading 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 (ม.ศ.4-5)

วิชา อ 431 Writing 1 อ 432 Writing 2 อ 533 Writing 3
และ อ 534 Writing 4 ได้เพิ่ม "หนังสือประกอบการเรียน" ให้นักเรียนได้เลือกเรียน
ซึ่งแต่เดิมในปีการศึกษา 2519 มีแต่ "หนังสือที่กำหนด และให้เลือกใช้รายการใดรายการ
หนึ่ง" เท่านั้น ยังไม่มีหนังสือประกอบการเรียนเหมือนในปีการศึกษา 2523 สำหรับหนังสือ
ประกอบการเรียนของวิชา Writing 1-4 ที่ให้เลือกใช้มี 2 เล่มคือ

1. Guided Writing Through Pictures - J.C. Richards, Oxford University Press.
2. Standard English Structure & Expression ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย (ฉบับได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ) โดย พ.ท.เลิศ เกษรคำ และคณะ
บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด

ปีการศึกษา 2524 เป็นปีที่มีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.ศ.4) ตามหลักสูตร
 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 เป็นปีสุดท้าย ยังคงใช้แบบเรียนภาษา
 อังกฤษทุกประเภททุกรายวิชาเหมือนกับที่ใช้ในปีการศึกษา 2523 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษา
 ธิการที่ วก.74/2524 เรื่องการกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียนระดับมัธยม
 ศึกษาปีการศึกษา 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ 2524ช: 126-134)

ปีการศึกษา 2525 เป็นปีที่มีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5) ตามหลักสูตร
 ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 เป็นปีสุดท้าย ยังคงใช้แบบเรียนภาษา
 อังกฤษทุกประเภททุกรายวิชาเหมือนกับที่ใช้ในปีการศึกษา 2524 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษา
 ธิการที่ วก.134/2525 เรื่องการกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียนระดับมัธยม
 ศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2525 (กระทรวงศึกษาธิการ 2525ช : 136-142)

3. วิธีวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธ
 ศักราช 2518 นั้น เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ.2518 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้
 "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยม
 ศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518" (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2521จ : 156-160)
 โดยให้ใช้ระเบียบการประเมินผลฉบับนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 เป็นต้นมา ต่อมาเมื่อวันที่
 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2519 กระทรวงศึกษาธิการได้แก้ไขระเบียบการประเมินผลฉบับดังกล่าว
 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และประกาศใช้ระเบียบฉบับที่แก้ไขใหม่ เรียกว่า "ระเบียบกระทรวง
 ศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย(ฉบับที่ 2)
 พ.ศ.2519" (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2521จ : 161-163) หลักการในการ
 ประเมินผล วิธีการประเมินผล และการตัดสินผลการเรียน ตามระเบียบทั้ง 2 ฉบับมีดังนี้

หลักการประเมินผลการเรียน ให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผลการเรียน ด้วย
 ความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน ให้ประเมินผลเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นจำนวนหน่วยกิต และ
 ให้ประเมินผลการเรียนจากการวัดผลทั้งระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนในแต่ละรายวิชา

วิธีประเมินผลการเรียนให้ปฏิบัติดังนี้คือ ระหว่างภาคเรียน ให้วัดผลหรือประเมิน
 ผลจากการทดสอบทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ จากงานที่มอบหมายให้ทำและจากพัฒนาการใน
 ด้านเจตคติ ความสนใจ และ/หรือบุคลิกภาพทางด้านอื่น ๆ ปลายภาคเรียน ให้วัดผลหรือ

ประเมินผลจากการทดสอบภาคความรู้ หรือทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ให้ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชานั้น อัตราส่วนของคะแนนหรือระดับคะแนนระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนให้เป็นไปตามลักษณะของรายวิชาและให้อยู่ในดุลพินิจของกลุ่มโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนนั้น ๆ จะต้องกำหนดอัตราส่วนดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน

การให้ระดับคะแนนแต่ละรายวิชานั้น ในระเบียบฉบับ พ.ศ.2518 กำหนดให้เป็นตัวเลข 5 ระดับดังนี้

- 4 หมายถึง ผลการเรียนดีมาก
- 3 หมายถึง ผลการเรียนดี
- 2 หมายถึง ผลการเรียนพอใช้
- 1 หมายถึง ผลการเรียนอ่อน
- 0 หมายถึง ผลการเรียนอ่อนมาก

ต่อมาในระเบียบฉบับแก้ไขใหม่ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2519 ยังคงกำหนดระดับคะแนนเป็นตัวเลข 5 ระดับเหมือนเดิม แต่เปลี่ยนความหมายใหม่คือ

- 4 หมายถึง ผลการเรียนดีมาก
- 3 หมายถึง ผลการเรียนดี
- 2 หมายถึง ผลการเรียนค่อนข้างดี
- 1 หมายถึง ผลการเรียนพอใช้
- 0 หมายถึง ผลการเรียนตก

ตามระเบียบการประเมินผลฉบับ พ.ศ.2518 กำหนดว่า ในกรณีที่ยังไม่สามารถให้ระดับคะแนน เนื่องจากนักเรียนไม่ได้เข้าสอบปลายภาคเรียนหรือด้วยเหตุสุดวิสัยอื่น ๆ ให้ใช้อักษร "ร" ซึ่งหมายถึงรอการตัดสิน เมื่อสอบข้อสอบที่ทดแทนข้อสอบปลายภาคเรียน หรือได้แก้ไขปัญหอันเกิดจากเหตุสุดวิสัยนั้น ๆ เรียบร้อยแล้ว จึงให้ประเมินผลตามระดับคะแนน 0-4 ทั้งนี้ต้องกระทำให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่โรงเรียนกำหนด ถ้าพ้นระยะนั้นไปแล้วให้นำผลการเรียนที่ได้ไว้มาประเมิน ถ้านักเรียนคนใดทุจริตในการทดสอบหรือในงานที่มอบหมายให้ทำในรายวิชาใด ครั้งใด ให้ปรับเป็นตกในรายวิชานั้นสำหรับครั้งนั้น แต่ในระเบียบฉบับแก้ไขใหม่ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2519 ได้แก้ไขใหม่ว่า กรณีที่นักเรียนได้อักษร "ร" แล้วไม่มาสอบทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็ให้คิดคะแนนปลายภาคเรียนเป็น "0" แล้วประเมินผลและตัดสินผลการเรียน และถ้าหากนักเรียนคนใดทุจริตในการสอบ หรือในงานที่มอบหมายให้ทำในรายวิชาใด

ครั้งใด ให้ปรับเป็นตกในรายวิชานั้น และไม่ให้มีการสอบแก้ตัว

การตัดสินผลการเรียน ให้พิจารณาตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา รายวิชาใดที่ได้ระดับคะแนน "0" ถือว่าตก รายวิชาใดที่ได้ระดับคะแนนตั้งแต่ "1" ขึ้นไปถือว่าได้ และให้นำจำนวนหน่วยกิตที่ได้ของรายวิชานั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ตามระเบียบการประเมินผลฉบับ พ.ศ. 2518 ถ้านักเรียนคนใดตกในวิชาบังคับรายวิชาใด ให้นักเรียนคนนั้นสอบแก้ตัวภายในสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนถัดไป ถ้าสอบแก้ตัวไม่ได้ก็เปิดโอกาสให้สอบแก้ตัวใหม่ทุกปลายภาคเรียนถัดไป ถ้านักเรียนคนใดตกในวิชาเลือกรายวิชาใด ให้นักเรียนคนนั้นสอบแก้ตัวภายในสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนถัดไป ถ้าสอบไม่ได้ให้โรงเรียนพิจารณาว่าจะให้นักเรียนคนนั้นเรียนวิชาเดิมหรือเลือกเรียนรายวิชาอื่น และการตัดสินระดับคะแนนในรายวิชาที่สอบแก้ตัว ต้องไม่สูงกว่า 2 แต่ในระเบียบฉบับแก้ไขใหม่ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2519 ได้แก้ไขว่า ถ้านักเรียนคนใดตกในวิชาบังคับรายวิชาใด ให้นักเรียนคนนั้นสอบแก้ตัวให้เสร็จก่อนสิ้นสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนถัดไป ถ้าสอบตกอีกให้สอบแก้ตัวใหม่ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของโรงเรียน ถ้านักเรียนคนใดตกในรายวิชาเลือกรายวิชาใด ให้นักเรียนคนนั้นสอบแก้ตัวให้เสร็จก่อนสิ้นสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนถัดไป ถ้าสอบตกอีกให้โรงเรียนพิจารณาว่าจะให้นักเรียนคนนั้นเรียนรายวิชาเดิมหรือเลือกเรียนรายวิชาอื่น ถ้านักเรียนคนใดตกในวิชาเฉพาะสาขารายวิชาใด ให้นักเรียนคนนั้นสอบแก้ตัวให้เสร็จก่อนสิ้นสัปดาห์ที่สองของภาคเรียนถัดไป ถ้าสอบตกอีกให้เรียนวิชานั้นซ้ำ และการตัดสินระดับคะแนนในรายวิชาที่สอบแก้ตัว ต้องไม่สูงกว่า "1"

การตัดสินผลการเรียนว่าจบประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) นักเรียนจะต้องได้วิชาบังคับครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรคือ 34 หน่วยกิต ต้องได้จำนวนหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต และมีเวลาเรียนอยู่ในโรงเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียนปกติ

นักเรียนที่จะเข้าสอบปลายภาคเรียน หรือจะได้รับการตัดสินผลการเรียน จะต้องเป็นผู้ที่มีเวลาเรียนในรอบภาคเรียนรวมแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น ๆ

อำนาจการอนุมัติผลการเรียน กำหนดให้ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ มีอำนาจอนุมัติผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน

ต่อมาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 กรมสามัญศึกษาได้มีคำสั่งที่ ศธ.
0801/25602 เรื่องเกณฑ์การให้ระดับคะแนนของแต่ละวิชา (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษา
ธิการ 2522 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) แจงไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดให้ทราบทั่ว เพื่อ
เป็นการรักษาคุณภาพการศึกษาในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ให้
อยู่ในระดับมาตรฐานที่เชื่อถือได้ และโดยที่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมิน
ผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 ได้กำหนดการให้ระดับ
คะแนนแต่ละรายวิชาเป็น 4, 3, 2, 1 และ 0 ฉะนั้นให้โรงเรียนต่าง ๆ ถือปฏิบัติเกณฑ์ชั้น
ต่ำของการได้ระดับคะแนน 1 โดยถือว่า คะแนนผ่าน 1 นี้ เมื่อเทียบกับระบบร้อยละเดิมจะ
เท่ากับ 50 เปอร์เซ็นต์ ส่วนระดับคะแนนหรือช่วงของระดับคะแนนจะเป็นอย่างไรนั้นให้อยู่ใน
ดุลพินิจของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนอาจเทียบระดับคะแนนต่าง ๆ กับระบบร้อยละเดิมได้ดังนี้

0 - 49 %	ได้ระดับคะแนน	0
50 - 59 %	ได้ระดับคะแนน	1
60 - 69 %	ได้ระดับคะแนน	2
70 - 79 %	ได้ระดับคะแนน	3
80 - 100 %	ได้ระดับคะแนน	4

เกณฑ์การให้ระดับคะแนนโดยเทียบจากระบบร้อยละเดิมนี้ ให้เริ่มใช้ตั้งแต่ภาค
เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2522 เป็นต้นไป

การที่จะกำหนดว่า คะแนนช่วงใดเป็นระดับคะแนนใด ผู้สอนควรนำวิชาสถิติมา
ประกอบการพิจารณาด้วย นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องกำหนดเกณฑ์ที่เป็นคุณภาพทั่ว ๆ ไปของผลการ
เรียนที่น่าจะได้ระดับคะแนนนั้น ๆ ไว้เป็นเครื่องวินิจฉัยอีกด้วยดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ 2518 ก : 31-34)

ระดับคะแนน 4

การเรียนในชั้น ตั้งใจเรียนดีเยี่ยม มีความคิดริเริ่มดี ซักถามและออกความคิด
เห็นอย่างเฉลียวฉลาด จับประเด็นสำคัญได้อย่างรวดเร็ว และสามารถสรุปใจความสำคัญได้
อย่างถูกต้อง เข้าใจบทเรียนและสามารถปฏิบัติงานทั้งปวงได้อย่างดีเยี่ยม ทั้งภาคทฤษฎีและ
ภาคปฏิบัติ

การบ้าน ทำการบ้านได้เรียบร้อยดีเยี่ยม เสร็จตรงตามเวลาเสมอ มักจะทำ

ได้ดีเกินกว่าที่คาดหมาย ทำงานตามลำพังได้ดี เมื่อขาดเรียนก็เรียนหรือทำงานชดเชยส่วนที่ขาดเรียนไป ผลงานและนิสัยการเรียนดีเยี่ยม

การทดสอบ ได้คะแนนสูงสม่ำเสมอทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ แสดงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางในการสอบ ชมักเข้มข้นที่จะให้ได้ผลดีขึ้นอยู่กับ

หน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนอย่างดีเยี่ยม ปฏิบัติตามหน้าที่และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีเยี่ยม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

เครื่องเรียน มีเครื่องใช้และวัสดุในการเรียนที่จำเป็นเสมอ รักษาและใช้เครื่องมือและวัสดุที่โรงเรียนจัดหามาให้เป็นอย่างดี ดูแลรักษาเครื่องมือที่คร่อมอบหมายให้อยู่ในสภาพดีเยี่ยม คุ้มครองและไม่ทำให้สมบัติของโรงเรียนเสียหาย

ระดับคะแนน 3

การเรียนในชั้น ตั้งใจเรียนดี มีความคิดริเริ่ม ออกความคิดเห็นที่มีคุณค่า สนใจในการอภิปรายและเอาใจใส่จริงจัง จับประเด็นสำคัญและสามารถสรุปใจความสำคัญได้ เข้าใจบทเรียนและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

การบ้าน ทำการบ้านได้เรียบร้อยดี เสร็จตรงตามเวลาเสมอ ทำได้ดีตามที่คาดหมาย ทำงานตามลำพังได้ เมื่อขาดเรียนก็เรียนหรือทำงานชดเชย ผลงานและนิสัยการเรียนดี

การทดสอบ ได้คะแนนสูงเป็นส่วนใหญ่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

หน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนเป็นอย่างดี ปฏิบัติตามหน้าที่และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้

เครื่องเรียน มีเครื่องใช้และวัสดุในการเรียนที่จำเป็นเสมอ รักษาและใช้เครื่องมือและวัสดุที่โรงเรียนจัดหามาให้เป็นอย่างดี ดูแลรักษาเครื่องมือที่คร่อมอบหมายให้อยู่ในสภาพดี คุ้มครองและไม่ทำให้สมบัติของโรงเรียนเสียหาย

ระดับคะแนน 2

การเรียนในชั้น ตั้งใจเรียน มีความคิดริเริ่มบ้าง สนใจการอภิปรายและซักถามพอสมควร เข้าใจบทเรียนและสามารถปฏิบัติงานได้พอสมควร ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

การบ้าน ทำการบ้านได้เรียบร้อย เสร็จตามกำหนด ทำงานตามลำพังได้เป็นส่วนมาก ผลงานและนิสัยการเรียนพอใช้ได้

การทดสอบ ได้คะแนนปานกลาง

หน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียน ปฏิบัติตามหน้าที่และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

เครื่องเรียน ปกติจะมีเครื่องใช้และวัสดุการเรียนที่จำเป็น รักษาเครื่องใช้และวัสดุของโรงเรียนดี คู้มครองและไม่ทำให้สมบัติของโรงเรียนเสียหาย

ระดับคะแนน 1

การเรียนในชั้น ตั้งใจเรียน แสดงความสนใจแต่ไม่มีใครตอบหรือถามในชั้น เข้าใจช้าหรือไม่ค่อยเข้าใจบทเรียนยาก ๆ ปฏิบัติงานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้ถ้าได้รับความช่วยเหลือเพียงพอ

การบ้าน ส่งการบ้านช้า ทำไม่เสร็จบ่อย ๆ และทำไม่เรียบร้อยนัก ทำงานตามลำพังไม่ได้ ต้องคอยแนะนำช่วยเหลือ ผลงานและนิสัยการเรียนไม่ดีนัก

การทดสอบ มักจะได้คะแนนค่อนข้างต่ำ

หน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนพอสมควร ปฏิบัติตามหน้าที่และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายพอสมควร

เครื่องเรียน มักจะหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นมาใช้ไม่ทันการ และบางครั้งใช้เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เป็น

ระดับคะแนน 0

การเรียนในชั้น ไม่ตั้งใจเรียน ไม่สนใจการเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เข้าใจบทเรียนและปฏิบัติงานไม่ได้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

การบ้าน ส่งการบ้านช้า ทำไม่เสร็จเป็นประจำและทำไม่เรียบร้อย ทำงานตามลำพังไม่ได้ ลอกการบ้านหรือมักจะทำผลงานของผู้อื่นมาส่งแทน

การทดสอบ ได้คะแนนต่ำมาก

หน้าที่และความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนน้อย มีความรับผิดชอบน้อยในงานที่ได้รับมอบหมาย

เครื่องเรียน ไม่มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ถูกต้องเป็นประจำ ไม่ระวังรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ และใช้เครื่องมือไม่เป็น

สรุปหลักสูตรภาษาอังกฤษหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

1. หลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา และเวลาเรียน

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตามที่ประกาศใช้ตั้งแต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงหลักสูตร พุทธศักราช 2518 มีหลักสูตรรวม 6 ฉบับ หลักสูตรทุกฉบับกำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ ยกเว้นหลักสูตรพุทธศักราช 2518 เพียงหลักสูตรเดียวที่กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก หลักสูตร พ.ศ.2480 เป็นหลักสูตรฉบับแรกหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นการศึกษาใหม่ตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2479 คือ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นเปลี่ยนเป็น ประโยคมัธยมต้น(ม.1-3) ประโยคมัธยมศึกษาตอนกลางเปลี่ยนเป็น ประโยคมัธยมปลาย(ม.4-6) ส่วนประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายเดิมนั้นได้เปลี่ยนไปเรียกเป็น เตรียมอุดมศึกษา และชั้นเตรียมอุดมศึกษาเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา แต่ละแห่งเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาขึ้นมาเอง ในหลักสูตร พ.ศ.2480 กำหนดให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในประโยคมัธยมต้น หลักสูตรฉบับต่อมาคือ หลักสูตร พ.ศ.2491 เป็นหลักสูตรระดับเตรียมอุดมศึกษาที่กระทรวงศึกษาได้เป็นผู้จัดการศึกษาขึ้นอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่เคยให้แต่ละสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเอง หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษาฉบับนี้แบ่งการเรียนออกเป็น 2 แผนกคือ แผนกวิทยาศาสตร์และแผนกอักษรศาสตร์ โดยทั้ง 2 แผนกเรียนภาษาอังกฤษเหมือนกัน แต่แผนกอักษรศาสตร์ต้องเรียนภาษาต่างประเทศอื่นอีก 1 ภาษา หลักสูตรฉบับต่อมาคือ หลักสูตร พ.ศ.2493 ได้เปลี่ยนชื่อประโยคมัธยมต้นของหลักสูตร พ.ศ.2480 ใหม่ชื่อว่า ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ประโยคมัธยมปลายของหลักสูตร พ.ศ.2480 เรียกใหม่ว่า ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ระดับชั้นการศึกษายังคงเหมือนเดิมไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร หลักสูตร พ.ศ.2493 ยังคงบังคับให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นเช่นเดิม หลักสูตรฉบับต่อมาคือ หลักสูตรพุทธศักราช 2498 เป็นหลักสูตรระดับเตรียมอุดมศึกษา ยังคงแบ่งการเรียนออกเป็น 2 แผนกเหมือนเดิม และบังคับให้เรียนภาษาอังกฤษทั้ง 2 แผนก ต่อมามีการประกาศใช้แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2503 ทำให้ต้องเปลี่ยนระดับชั้นการศึกษาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติฉบับใหม่นี้คือ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) เปลี่ยนเป็น ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5-7) ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) เปลี่ยนเป็น ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.1-3) และประโยคเตรียมอุดมศึกษาเปลี่ยนเป็น ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.4-5) ดังนั้นหลักสูตรฉบับ

ต่อมาคือ หลักสูตร พุทธศักราช 2503 จึงเปลี่ยนระดับชั้นการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติใหม่นี้ด้วย จึงเท่ากับว่าบังคับให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษกันตั้งแต่ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5-7) ซึ่งแต่เดิมเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในส่วนที่เกี่ยวกับประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.1-3) ใหม่ กำหนดให้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประโยคมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.ศ.1) หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรแรกที่เริ่มให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมของชนชาติที่เป็นเจ้าของภาษา โดยกำหนดให้นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมด้วย หลักสูตรนี้ยังเป็นหลักสูตรแรกที่เน้นทักษะทางภาษาครบทุกทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นอกจากนี้หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2503 ยังเป็นหลักสูตรที่ใช้เวลานานที่สุดของช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในส่วนที่เกี่ยวกับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.4-5) ใหม่ แบ่งการเรียนออกเป็น 3 แผนกคือ แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป ทั้ง 3 แผนกจะต้องเรียนภาษาอังกฤษ ก. เป็นวิชาบังคับ ส่วนอังกฤษ ข. และอังกฤษ ค. จะบังคับเฉพาะในบางแผนกเท่านั้น หลักสูตรฉบับสุดท้ายของช่วงนี้คือ หลักสูตรพุทธศักราช 2518 เป็นหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.4-5) เป็นหลักสูตรแรกที่เริ่มปฏิรูปการศึกษาแผนใหม่ขึ้น โดยเปลี่ยนหลักการจากเดิมที่เคยบังคับให้เรียนภาษาอังกฤษทุกคนในหลักสูตรฉบับก่อน ๆ มาเป็น ให้เลือกเรียนภาษาอังกฤษได้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เปลี่ยนวิชาภาษาอังกฤษ ก. ข. และ ค. ในหลักสูตร พ.ศ. 2503 มาเป็นรายวิชาย่อย ๆ โดยใช้รหัสบอกวิชาเป็นตัวอักษรและตัวเลข ประกอบกัน ไม่แบ่งเป็นสายสามัญและสายอาชีพ ไม่แบ่งเป็นแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกอักษรศาสตร์ และแผนกทั่วไปเหมือนแต่ก่อน นักเรียนแต่ละคนสามารถเลือกเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษได้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน แต่ตามความเป็นจริงแล้วภาษาอังกฤษยังคงมีบทบาทเหมือนเป็นวิชาบังคับเลือกที่ทางโรงเรียนและผู้ปกครองบังคับให้นักเรียนเลือกเรียน เพราะหากไม่เลือกเรียนภาษาอังกฤษในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว นักเรียนจะไม่สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมีการสอบภาษาอังกฤษด้วย

ในด้านความมุ่งหมาย หลักสูตร พ.ศ. 2480 และหลักสูตร พ.ศ. 2491 ไม่กำหนดความมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรฉบับแรกในช่วงนี้ที่เริ่มกำหนดความมุ่งหมายคือหลักสูตร พ.ศ. 2493 ในระดับประโยคมัธยมศึกษาได้กำหนดความมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษว่า "ให้รู้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นรากฐานสำหรับเรียนเพิ่มเติม และเพื่อช่วยการศึกษาวิชาอื่น ๆ" นอกจากนี้ในรายการสอนแต่ละอย่างยังได้กำหนดความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง

ไว้ด้วย ในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดความมุ่งหมายเหมือนกับประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น และยังมีความมุ่งหมายเพิ่มอีกว่า "เพื่อใช้ประโยชน์ในธุรกิจธรรมคาที่ท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษต่างประเทศ" หลักสูตร พ.ศ.2498 เป็นหลักสูตรระดับเตรียมอุดมศึกษาก็ไม่กำหนดความมุ่งหมาย หลักสูตรฉบับต่อมาคือ หลักสูตร พ.ศ.2503 กำหนดความมุ่งหมายทั้งประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายไว้เหมือนกันคือ "เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ชั้น เพื่อให้มีพื้นฐานในการที่จะศึกษาในชั้นต่อไป เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร เพื่อความเจริญในทางความรู้และสติปัญญาของผู้เรียน ให้มีความรู้ในทักษะทั้งสี่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ไวยากรณ์ และวรรณคดี" ส่วนหลักสูตรฉบับสุดท้ายของช่วงนี้คือ หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนภาษาอังกฤษไว้กว้าง ๆ พอสรุปได้ว่า เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะทั้งสี่ตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน ให้เป็นพื้นฐานพอควรแก่การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และการศึกษาเพิ่มเติม ให้เรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาตามควร เพื่อประโยชน์ในการติดต่อและความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่ใช้ติดต่อระหว่างชาติ และเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้

ในค่านเนื้อหาวิชา หลักสูตร พ.ศ.2480 ในชั้นประโยคมัธยมต้นกำหนดให้เรียนอ่านและพูด ห้องจำกวีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 50 บรรทัดในแต่ละปี ประสมคำและเขียนตามคำบอก คัด แต่งและไวยากรณ์ แปล ส่วนในระดับประโยคมัธยมปลายกำหนดให้เรียน อ่านและพูด วรรณคดี ซึ่งต้องห้องจำกวีนิพนธ์ไม่น้อยกว่าปีละ 50 บรรทัด เขียน แต่งไวยากรณ์ แปล ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลักสูตรหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองนี้ต้องห้องจำกวีนิพนธ์ทั้งประโยคมัธยมต้นและปลาย และประโยคมัธยมต้นต้องเรียนคัดลายมือด้วยซึ่งก่อนหน้านี้ไม่ได้กำหนดให้เป็นเนื้อหาวิชาที่ต้องสอน หลักสูตร พ.ศ.2491 กำหนดเนื้อหาให้เรียน ไวยากรณ์ แปล แต่งความ วรรณคดี และให้มีการสอนอ่าน เขียนและสนทนาด้วย หลักสูตรต่อมาคือ หลักสูตร พ.ศ.2493 ในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียน อ่านและสนทนา คัด เขียน แต่ง แปล และไวยากรณ์ ในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนดให้เรียน อ่านและสนทนา เขียน แต่งและไวยากรณ์ แปล และห้องจำกวีนิพนธ์เพิ่มขึ้นเป็นปีละ 80 บรรทัด ไม่มีคัดลายมือในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร พ.ศ.2498 ไม่มีรายการที่ต้องสอน แต่มี "บรรยายการวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร" ซึ่งก็มีลักษณะเหมือน ๆ กับรายการที่ต้องสอนของหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491 เพียงแต่เขียนให้สั้นและกระชับกว่าเดิม กำหนดว่า

ให้สามารถแต่งเรื่องบรรยายเหตุการณ์ แต่งจดหมายติดคือ สันทนาโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษได้ตามควร อ่าน และให้ห้องจำบทประพันธ์ตามกำหนด หลักสูตรต่อมาคือ หลักสูตร พ.ศ.2503 ในระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียน การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน วยากรณ์ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในหัวข้อไวยากรณ์กำหนดอย่างละเอียดเลยว่าในแต่ละปีนั้นนักเรียนจะต้องเรียนรู้ไวยากรณ์อะไรบ้าง ระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาษาอังกฤษ ก. เรียน ฟัง พูด อ่าน เขียน ไวยากรณ์ และวัฒนธรรม อังกฤษ ข. เรียน ฟัง พูด อ่าน และเขียน และอังกฤษ ค. เรียน อ่าน และไวยากรณ์ และในหัวข้อไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษ ก. กำหนดอย่างละเอียดว่านักเรียนจะต้องเรียนรู้หัวข้อไวยากรณ์อะไรบ้าง นอกจากนี้ ทั้งในประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจะต้องห้องจำบทอาชยานภาษาอังกฤษตามที่กำหนดด้วย บทอาชยานนี้ได้เริ่มให้ห้องจำมาตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ.2480 แล้ว หลักสูตรฉบับสุดท้ายของช่วงนี้คือ หลักสูตร พ.ศ.2518 กำหนดวิชาภาษาอังกฤษออกเป็นรายวิชาย่อย ๆ และไม่มีการห้องจำบทอาชยานในชั้น ม.ศ.4 แต่ในชั้น ม.ศ.5 ยังคงเรียนบทประพันธ์อยู่เช่นเดิม สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนี้มีคำอธิบายรายวิชาบ่งบอกให้รู้ว่าในแต่ละรายวิชานั้น ผู้เรียนจะได้เรียนหรือฝึกฝนในเรื่องทักษะทั้งสี่อย่างอะไรบ้าง รายวิชาย่อย ๆ ที่กำหนดมี 18 รายวิชา และแต่ละรายวิชามีค่าเป็นหน่วยกิต และ 1 หน่วยกิตหมายถึง การเรียนวิชานั้น 1 คาบ(50 นาที)ต่อสัปดาห์

ในด้านเวลาเรียน ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองบทบาทของภาษาอังกฤษลดความสำคัญน้อยลง เวลาเรียนจึงลดลงด้วย จากเดิมที่เคยกำหนดให้เวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากที่สุดหรือมากเป็นอันดับหนึ่ง ก็กลายมาเป็นว่าเวลาเรียนภาษาอังกฤษมากเป็นอันดับ 2 รองจากวิชาอื่นคือ ในหลักสูตร พ.ศ.2480 ประโยคมัธยมต้นเวลาเรียน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากเวลาเรียนทั้งหมด 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในขณะที่วิชาภาษาไทยมีเวลาเรียนมากเป็นอันดับหนึ่งคือ 6 ชั่วโมง ส่วนในประโยคมัธยมปลาย เวลาเรียนภาษาอังกฤษ 5.30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากเวลาเรียนทั้งหมด 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เช่นกัน ในขณะที่วิชาคณิตศาสตร์มีเวลาเรียนมากเป็นอันดับหนึ่งคือ 6 ชั่วโมง หลักสูตรต่อมาคือ หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491กำหนดเวลาเรียนแผนกอักษรศาสตร์ 7-8 ชั่วโมง และแผนกวิทยาศาสตร์ 6 ชั่วโมงจากเวลาเรียนทั้งหมด 25-28 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หลักสูตร พ.ศ.2493 ได้หวนกลับมาให้ความสำคัญต่อภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และได้เพิ่มเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้มากที่สุดด้วยคือ ทั้งชั้นมัธยมต้นและมัธยมตอนปลายมีเวลาเรียน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เท่ากันทั้ง 2 ระดับจากเวลาเรียนทั้งหมด

30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในหลักสูตรต่อมาคือ หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2498 ได้ให้ความสำคัญต่อภาษาอังกฤษมากที่สุดคือ แผนกอักษรศาสตร์กำหนดเวลาเรียน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แผนกวิทยาศาสตร์กำหนดเวลาเรียน 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากเวลาเรียนทั้งหมด 28-30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หลักสูตร พ.ศ.2503 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดเวลาเรียน 4-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากเวลาเรียนทั้งหมด 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งก็ยังคงมีเวลาเรียนมากที่สุด ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนดให้ แผนกวิทยาศาสตร์มีเวลาเรียน 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แผนกศิลปะมีเวลาเรียน 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และแผนกทั่วไปมีเวลาเรียน 4-8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากเวลาเรียนทั้งหมด 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เท่ากันทุกแผนก หลักสูตรสุดท้ายของช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองคือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ได้เปลี่ยนเวลาเรียนจาก 3 ภาคเรียนเหลือเพียง 2 ภาค และเวลาเรียนไม่นับเป็นชั่วโมง แต่นับเป็นรายคาบต่อสัปดาห์ 1 คาบเท่ากับ 50 นาที เวลาเรียนในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญด้วย เพราะนักเรียนจะต้องมีเวลาเรียนอยู่ในโรงเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียนจึงจะมีสิทธิรับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.ศ.5) ได้

2. วิธีสอน แบบเรียน และสื่อการสอน

ในด้านวิธีสอนภาษาอังกฤษช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ นั้นครูยังคงใช้วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล จนกระทั่งหลัง พ.ศ.2483 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้รับอิทธิพลทางด้านวิธีสอนภาษาอังกฤษมาจากต่างประเทศซึ่งเป็นการเปลี่ยนแนวการสอนจากวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลมาเป็นวิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เริ่มตั้งแต่หลักสูตรฉบับ พ.ศ.2480, 2491, 2493 และ 2498 ซึ่งทั้ง 4 หลักสูตรดังกล่าวได้รับอิทธิพลของวิธีสอนแบบตรง ครูที่สอนภาษาอังกฤษจึงเริ่มเปลี่ยนวิธีสอนมาใช้วิธีสอนแบบตรงตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ.2480 เป็นต้นมาจนถึงหลักสูตร พ.ศ.2498 จนกระทั่งในปี พ.ศ.2499 ได้มีวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method) เริ่มแพร่หลายเข้ามาสู่ประเทศไทย ครูสอนภาษาอังกฤษจึงเริ่มเปลี่ยนแนวการสอนตามวิธีสอนแบบตรงซึ่งใช้ไม่สู้ได้ผลนักกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทย มาเป็นวิธีสอนแบบฟัง-พูด และเห็นได้ชัดเจนว่าในช่วงตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ.2503 จนถึงหลักสูตร พ.ศ.2518 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบฟัง-พูด และในขณะเดียวกันในช่วงปลายของหลักสูตร พ.ศ.2518 ก็มีวิธีสอนภาษาอังกฤษแบบอื่น ๆ ที่เริ่มแพร่หลายเข้ามาสู่ประเทศไทยอีกหลายวิธีด้วย เช่น

แนวการสอนแบบความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Code Approach) วิธีสอนตามเอกัตภาพ (Individualized Instruction) เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า วิธีสอนภาษาอังกฤษในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองนี้ มีวิธีสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ ๆ แพร่หลายเข้ามาสู่ประเทศไทยหลายวิธี ซึ่งวิธีสอนเหล่านี้มีผลกระทบต่อบรรณที่ประกาศใช้ในหลักสูตรแต่ละหลักสูตรด้วย ตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนจากแหล่งวิชาการหลายแหล่ง เช่น จากคู่มือครู จากวารสารสมมนา จากคำราเกี่ยวกับวิธีสอนที่แพร่หลายมากขึ้น เป็นต้น ในการสอนครูจะต้องเขียนโครงการสอน แผนการสอนเป็นรายชั่วโมง และมีการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้วยว่าในแต่ละชั่วโมงที่นักเรียนเรียนนั้น นักเรียนจะสามารถทำอะไรที่เป็นพฤติกรรมทางภาษาที่สามารถมองเห็นได้มากน้อยเพียงใด และครูต้องสอนทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะให้สัมพันธ์กันในแต่ละชั่วโมง ไม่แยกสอนแต่ละทักษะเหมือนในหลักสูตรก่อนหน้าหลักสูตร พ.ศ. 2503 และในการสอนครูจะต้องนำกิจกรรมและอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบด้วย การสอนต้องมีขั้นตอนตามที่คู่มือครูได้แนะนำไว้ จนกระทั่งในหลักสูตร พ.ศ. 2518 ครูจะต้องเขียนแผนการสอนเป็นรายคาบ (50 นาที) และระบุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ในการสอนด้วย

ในด้านแบบเรียน ก่อน พ.ศ. 2482 ยังคงใช้แบบเรียนชุดบันได 5 เล่มที่ เซอร์โรเบิร์ต มอแรนต์แต่ง แต่หลังจากปี พ.ศ. 2482 เป็นต้นมา เนื่องจากอิทธิพลของวิธีสอนแบบตรงจึงทำให้ยกเลิกการใช้แบบเรียนชุดบันไดและหันมาใช้แบบเรียนชุด Direct Method Reader for Thai Students ของ ม.ล.มานิจ ชุ่มสาย รวมทั้งใช้แบบเรียนชุด New Method Reader กับ New Method Composition ของ Michael West แทนแบบเรียนชุดของ Michael West นี้ เป็นแบบเรียนที่แต่งขึ้นตามแนววิธีสอนแบบตรง และเดิมทีเดิวนั้นแบบเรียนชุดนี้ต้องสั่งมาจากต่างประเทศ ต่อมาจึงได้มีการนำมาพิมพ์ขึ้นในประเทศไทย แบบเรียนทั้ง 2 ชุดที่กล่าวมาแล้วนี้ ได้ใช้ตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ. 2480 เป็นต้นมาจนถึงหลักสูตร พ.ศ. 2503 และเลิกใช้เมื่อถึงหลักสูตร พ.ศ. 2518 ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีคนไทยที่แต่งแบบเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอีกหลายคน เช่น พระยาประมวญฯ, หลวงปริญญาโยควิบูลย์แต่งร่วมกับพระปวโรฬาร, ม.ล.มานิจ ชุ่มสาย, พระยาบรมบาทบุรุษ, พระประทีปสุนทรสารแต่งร่วมกับพระยาภะรตราชา, พระยารวิทย์พิศาล, พระยาหุกิจวิทยา เสริม, ขุนจรรยาวิหุร, นายเทพ อินสุวรรณ, นายแข่งฮัว ปาณสุรังคานนท์, นาย ส. ช้วนเต็ฯ, หลวงสันตติฯ, ขุนจรรยาวิธาน เป็นต้น หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2491 ใช้แบบเรียนของ

ต่างประเทศที่เจ้าของภาษาเป็นผู้แต่งทั้งสิ้น ไม่มีการใช้แบบเรียนที่คนไทยแต่งขึ้นเลย ต่อมา
 หลักสูตร พ.ศ. 2493 ทั้งประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและปลายยังคงใช้แบบเรียนเหมือนกับที่ใช้
 ในหลักสูตร พ.ศ. 2480 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2500 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเริ่ม
 เปลี่ยนมาใช้แบบเรียนภาษาอังกฤษชุด A Direct Method English Course ของ E.V.
 Gatenby และในปี พ.ศ. 2501 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเริ่มเปลี่ยนมาใช้แบบเรียนชุด
 Oxford English Course for Thailand ของ H. Coulthard Burrow ส่วนใน
 หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2498 ใช้แบบเรียนที่สั่งมาจากต่างประเทศ แต่ไม่ใช่แบบเรียน
 ภาษาอังกฤษเหมือนกับที่ใช้ในหลักสูตร พ.ศ. 2491 เล่มสักเล่มเดียว มีแบบเรียนเพียงเล่ม
 เดียวที่ไม่ได้สั่งมาจากต่างประเทศคือ หนังสือคำประพันธ์อังกฤษที่ให้นักเรียนท่องจำซึ่งเป็น
 หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดพิมพ์ขึ้นเอง หลักสูตร พ.ศ. 2498 แบ่งแบบเรียนออก
 เป็น 3 ประเภทคือ หนังสืออ่านในชั้น หนังสืออ่านนอกชั้น และหนังสือประกอบการเรียน ส่วน
 หลักสูตร พ.ศ. 2503 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังคงใช้แบบเรียนเหมือนกับแบบเรียนใน
 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตร พ.ศ. 2493 ทุกเล่ม จนถึงปี พ.ศ. 2508 กระทรวงศึกษา
 ธิการจึงได้พิมพ์แบบเรียนชุด English for Thai Students ซึ่งมีอยู่ 3 เล่มเพื่อให้นัก-
 เรียนเลือกใช้ แบบเรียนชุดนี้เป็นแบบเรียนที่ได้รับอิทธิพลมาจากวิธีสอนแบบฟัง-พูด แนวการ
 เสนอเนื้อหาในบทเรียนเน้นความสั้นตอนของวิธีสอนแบบฟัง-พูด และในหลักสูตร พ.ศ. 2503
 ได้กำหนดแบบเรียนภาษาอังกฤษเป็น 2 ประเภทคือ แบบเรียนบังคับ และแบบเรียนไม่บังคับ
 แบบเรียนที่บังคับนั้นนักเรียนต้องซื้อไว้ใช้เรียน ส่วนแบบเรียนไม่บังคับนั้นนักเรียนไม่ต้องซื้อ
 ทางโรงเรียนต้องจัดหาไว้ส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตาม
 หลักสูตร พ.ศ. 2503 เปลี่ยนแบบเรียนที่เคยใช้ในหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ. 2498 ใหม่
 ทั้งหมด แบบเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภทเหมือนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดให้ใช้แบบ
 เรียนชุด Oxford Progressive English for Adult Learners ของ E.V.
 Gatenby เป็นแบบเรียนบังคับ ส่วนแบบเรียนไม่บังคับเริ่มใช้ในปี พ.ศ. 2505 เรียกว่า
 "หนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษ" ในปี พ.ศ. 2511 เปลี่ยนเรียกใหม่ว่า "หนังสืออ่านเพิ่มเติม
 ภาษาอังกฤษ" และปี พ.ศ. 2519 เปลี่ยนเรียกใหม่อีกครั้งว่า "หนังสืออ่านเพิ่มเติม ส่งเสริม
 การอ่าน และอ้างอิง" และแบบเรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
 พ.ศ. 2518 นั้นยังคงใช้แบบเรียนบางเล่มที่เหมือนกับหลักสูตร พ.ศ. 2503 มีหลายเล่มที่ได้
 เพิ่มขึ้นมาจากหลักสูตร พ.ศ. 2518 แบ่งเป็นรายวิชาย่อย ๆ จึงใช้แบบเรียนมากขึ้น

และเป็นแบบเรียนที่แยกออกไปตามแต่ละรายวิชา แบบเรียนส่วนใหญ่ยังคงเป็นแบบเรียนที่เจ้าของภาษาแท้จริง แต่นำมาพิมพ์ในประเทศไทย

ในคานส์การสอน ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หลักสูตร พ.ศ. 2480 เป็นหลักสูตรแรกที่มีความสมบูรณ์มากที่สุดนับจากมีหลักสูตรภาษาอังกฤษเป็นต้นมา เพราะกระทรวงธรรมการได้จัดทำประมวลการสอนไว้ให้ทั้งในระดับประโยคมัธยมต้นและประโยคมัธยมปลาย โดยกำหนดว่าจะสอนอย่างไร และแบ่งเนื้อหาออกเป็นรายปีว่าเรียนมากน้อยเท่าใด ใช้เวลาที่ชั่วโมงในแต่ละปี ประมวลการสอนก็เปรียบเหมือนกับคู่มือครูในปัจจุบัน นอกจากนี้ในระดับชั้นประโยคมัธยมต้น ระบุให้ใช้สื่อการสอนประเภทสิ่งของและรูปภาพประกอบการสอนด้วย เป็นสิ่งที่เพิ่มเติมจากเดิมที่เคยใช้สื่อการสอนพวกกระดานดำ หนังสือแบบเรียน และพจนานุกรม 2 ภาษาที่แปลคำศัพท์อังกฤษ-ไทย, ไทย-อังกฤษ ที่เคยใช้ในชวังก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จึงนับได้ว่า หลักสูตร พ.ศ. 2480 เป็นหลักสูตรแรกที่ระบุให้ใช้สื่อการสอนด้วย ในระดับประโยคมัธยมปลาย ตามหลักสูตร พ.ศ. 2480 ก็ได้กำหนดให้ใช้สื่อการสอนอื่น ๆ เช่น หนังสืออ่านเล่นอย่างง่าย หนังสือพิมพ์รายวัน/รายเดือน มาประกอบการสอนด้วย หลักสูตรฉบับต่อมาคือ หลักสูตร พ.ศ. 2491 และหลักสูตร พ.ศ. 2493 ก็ไม่ได้กล่าวถึงสื่อการสอนอีกเลย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2499 กรมวิชาการ ได้พิมพ์หนังสือ "ประมวลการสอนภาษาอังกฤษสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2-3 (เพิ่มเติม)" ซึ่งในประมวลการสอนฉบับนี้ได้กล่าวถึงอุปกรณ์ทางโสตทัศน (Audio-Visual Aids) ที่ครูสามารถนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษได้คือ เครื่องบันทึกเสียง (Tape Recorder) เครื่องฉายภาพนิ่ง (Film Projectors) วิหุญและหีบเสียง กระดานดำ บัตรคำ (Reading Cards) รูปภาพ ภาพที่ตัดจากหนังสือพิมพ์ ของต่าง ๆ และการเล่นต่าง ๆ (Games) หลักสูตรฉบับต่อ ๆ มาคือ หลักสูตร พ.ศ. 2498 หลักสูตร พ.ศ. 2503 และหลักสูตร พ.ศ. 2518 ทั้ง 3 หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีคู่มือครู และประมวลการสอนไว้ให้ครู ซึ่งได้กล่าวถึงสื่อการสอนมากมายหลายประเภท รวมทั้งกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ และเพลง ฯลฯ ที่ครูสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้

3. วิธีวัดและประเมินผล

วิธีวัดและประเมินผลในช่วงหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองมาจนถึงหลักสูตร พ.ศ. 2518 นั้น รายละเอียดมีดังนี้ เมื่อเริ่มใช้หลักสูตร พ.ศ. 2480 ซึ่งเป็นหลักสูตรฉบับแรก หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง กระทรวงธรรมการได้ประกาศใช้ระเบียบการวัดผลที่เรียก

ว่า "ประมวลศึกษาพิเศษ ภาค 2 ระเบียบการสอบความรู้นักเรียน ตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480" ซึ่งระเบียบนี้ได้มอบหมายให้โรงเรียนจัดการสอบไต่เองในชั้นที่ไม่ใช่ตัวประโยค (หมายถึง ม.1, 2, 4 และ 5) ส่วนชั้นตัวประโยค (ม.3 และ 6) กรมศึกษาธิการจะจัดการสอบโดยให้กรรมการจังหวัดเป็นผู้จัดการสอบ และใช้คะแนนสอบปลายปีเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียน โดยถือเอาคะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเป็นสอบได้ มีหลักวินิจฉัยการให้คะแนนในแต่ละเรื่องแต่ละเนื้อหาว่าจะให้คะแนนอย่างไร รวมทั้งได้กำหนดวันเวลาสอบไว้ตายตัวด้วย

ระเบียบการสอบความรู้นักเรียนฉบับนี้ได้กระจายอำนาจในการวัดและประเมินผลไปสู่โรงเรียน และครูผู้สอนมากขึ้น และเริ่มให้ความสำคัญต่อเวลาเรียนโดยกำหนดว่า นักเรียนที่โรงเรียนส่งชื่อเข้าสอบไล่ในชั้นใด ต้องมีเวลาเรียนในชั้นนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเปิดเรียนเต็มในรอบปีนั้น หรือนับเวลารวมกัน 600 ชั่วโมง จึงจะอนุมัติให้เข้าสอบไล่ได้ ในหลักสูตรฉบับต่อมาคือ หลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2491 ในหลักสูตรได้กำหนด "มาตรฐานการสอบไล่" ซึ่งก็ได้ระบุว่า กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดการสอบไล่ระดับชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2 ส่วนชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 ให้โรงเรียนวัดผลเอง หลักสูตร พ.ศ.2493 ทั้งชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายยังคงใช้หลักการวัดและประเมินผลตาม ระเบียบการสอบความรู้นักเรียนตามหลักสูตรสามัญศึกษา พ.ศ.2480 อยู่เหมือนเดิมจนถึงปี พ.ศ.2504 ส่วนหลักสูตรเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2498 มีวิธีวัดและประเมินผลตามระเบียบที่เรียกว่า "ระเบียบกรมวิสามัญศึกษา ว่าด้วยการสอบไล่ชั้นเตรียมอุดมศึกษา พ.ศ.2498" ในระเบียบนี้ระบุว่า ชั้นเตรียมอุดมศึกษาปีที่ 1 ให้โรงเรียนสอบ ส่วนชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา(ปีที่ 2) กรมวิสามัญศึกษาเป็นผู้สอบโดยคิดคะแนนเป็นร้อยละ และใช้คะแนนการสอบปลายปีเพียงครั้งเดียวเป็นเกณฑ์ในการตัดสินผลการเรียนได้-ตก โดยถือเอาคะแนนรวมร้อยละ 50 ขึ้นไปเป็นได้ จนมาถึงหลักสูตร พ.ศ.2503 วิธีการวัดผลและประเมินผลจึงเปลี่ยนใหม่ โดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ระเบียบการวัดผลใหม่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ พ.ศ.2505" และระเบียบฉบับนี้ได้มีการปรับปรุงแก้ไขอีกในปี พ.ศ.2510 และ 2511 สำคัญของระเบียบฉบับนี้ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมคือ การตัดสินผลการเรียนให้พิจารณาจากคะแนนงานระหว่างปีรวมกับคะแนนสอบปลายปี อัตราส่วนคะแนนงานระหว่างปีกับคะแนนสอบปลายปีเป็น 40 : 60 ชั้น ม.ศ.1-2 โรงเรียนสอบเอง ส่วนชั้นตัวประโยคคือชั้น ม.ศ.3 กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้สอบเอง การตัดสินได้-ตกคิดคะแนนเป็นร้อยละ โดยถือเอาคะแนนร้อยละ

50 ขึ้นไปเป็นได้ ระเบียบฉบับนี้ยังคงให้ความสำคัญต่อเวลาเรียนเหมือนเดิมโดยกำหนดว่า ผู้ที่จะเข้าสอบชั้น ม.ศ.1-3 ได้จะต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาเปิดเรียนเต็มของปีการศึกษานั้น ๆ ในระดับชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบการวัดผลใหม่เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ พ.ศ.2506" ระเบียบฉบับนี้กำหนดว่า ชั้น ม.ศ.4 ให้โรงเรียนสอบเอง การตัดสินผลการเรียนให้ใช้คะแนนงานระหว่างปีรวมกับคะแนนสอบปลายปี โดยมีอัตราส่วนของคะแนนกำหนดไว้ตายตัว ส่วนในชั้น ม.ศ.5 กรมวิสามัญศึกษาจัดการสอบในนามของกระทรวงศึกษาธิการ และในชั้น ม.ศ.5 นี้ใช้คะแนนการสอบปลายปีเพียงอย่างเดียวในการตัดสินผลการเรียน การตัดสินได้-ตกคิกคะแนนเป็นร้อยละ โดยถือเอาคะแนนรวมร้อยละ 50 ขึ้นไปเป็นได้ ในระเบียบฉบับนี้ยังคงให้ความสำคัญต่อเวลาเรียนด้วยโดยกำหนดว่า ผู้ที่จะเข้าสอบชั้น ม.ศ.4-5 ได้ นั้น จะต้องมีความเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเปิดเรียนเต็มของปีการศึกษานั้น ๆ ลักษณะของข้อสอบในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีทั้งอัตนัยและปรนัย คือ ตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ.2480 เป็นต้นมาจนถึงหลักสูตร พ.ศ.2498 ข้อสอบมีลักษณะเป็นอัตนัยให้เขียนตอบ มุ่งทดสอบความรู้ความจำตามเนื้อหาที่เรียนมา ส่วนตั้งแต่หลักสูตร พ.ศ.2503 เป็นต้นมานั้น ข้อสอบมีลักษณะเป็นแบบปรนัยให้เลือกตอบ หรือถูก-ผิด ซึ่งก็ยังคงเป็นการวัดความรู้ความจำตามเนื้อหาที่ได้เรียนมา มีข้อสอบแบบอัตนัยบ้างแต่เป็นส่วนน้อย และหลักสูตรฉบับสุดท้ายของช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองคือ หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 เป็นหลักสูตรที่เริ่มมีการปฏิรูปการศึกษาโดยเปลี่ยนวิธีวัดและประเมินผลไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง อำนวยการและสิทธิขาดในการวัดและประเมินผลเป็นของโรงเรียนและครูผู้สอน โดยในปี พ.ศ.2518 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบการวัดผลที่เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518" ในระเบียบฉบับนี้ได้เปลี่ยนวิธีการวัดผลการเรียนจากที่เคยสอบตัดสินผลการเรียนเพียงครั้งเดียวตอนปลายปีโดยคิกจากคะแนนรวมของทุกวิชา มาเป็นให้ตัดสินผลการเรียนของแต่ละรายวิชา คิกเป็นจำนวนหน่วยกิต และให้ประเมินผลจากคะแนนเก็บระหว่างภาครวมกับคะแนนสอบปลายภาค แล้วจึงตัดสินผลการเรียนออกมาเป็นระดับคะแนนในรูปของตัวเลขเริ่มจาก 0, 1, 2, 3, และ 4 ถ้าได้ 0 หมายถึงตก ถ้าได้ 1-4 ถือว่าสอบได้ โดยโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการสอบเองทั้งชั้น ม.ศ.4 และ 5 และโรงเรียนจะต้องประเมินผลการเรียนด้วยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน การวัดผลต้อง

ให้ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้
ในระเบียบฉบับนี้ยังให้ความสำคัญต่อเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาด้วย โดยกำหนดว่า นักเรียน
ที่จะเข้าสอบปลายภาคเรียนหรือจะได้รับการตัดสินผลการเรียน จะต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อย
กว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น ๆ ลักษณะข้อสอบตามหลักสูตร
พ.ศ. 2518 นี้ ส่วนใหญ่จะเป็นข้อสอบแบบปรนัยที่ให้เลือกตอบ หรือแบบถูก-ผิด ซึ่งยังคงเป็น
การวัดความรู้ความจำตามเนื้อหาที่ได้เรียนมา จะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียน
ตามระเบียบฉบับ พ.ศ. 2518 นี้ ได้ให้อำนาจและหน้าที่ในการประเมินผลระดับชั้นประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลายเป็นสิทธิขาดของโรงเรียนและครูผู้สอน โดยเกณฑ์ในการประเมินผลจะ
ต้องได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มโรงเรียนด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย